قورئان:
کتێبی تاوان، دزی و دووبارەکردنەوەی ئەفسانەکانە

(هەڵویستی کۆمونیستی زانستی لە بارەی ئاینەکان)

سەلام عەبدوڵلا ئیبراهیم
18.2.2003

هەڵویستی کۆمونیستی

زانستی

لە بارەی ئاینەکان

(تەورات، ئەنجیلەکان و قورئان)

www.kurdistannet.org
کوردستان نێت

www.kurdistannet.org
21/05/2003 21:50

لە سەرتاپای مێژووی مرۆڤایەتی باس لە کۆمونیزم کراوە، هەر لە کۆمونیستی ئیسلام[1]، کۆمونیستی مەسیحییە سەرەتاییەکان[2]، کۆمونیزمی کرێکاری پاش١٨٣٠[3]، کۆمونیستە شۆڕشگێڕەکانی فەرەنسا وەك ڤایتلینگ، کۆمونیستی فۆریە، کابێ[4] تا دەگاتە کۆمونیستی سەرەتایی خێڵ و عەشرەتەکانی ولآتانی مەکسیك، پیرۆ، هیند، ئەفریقا[5] و ولآتانی ئاسیا. هەروا بە درێژایی مێژوو، بزووتنەوەیەك، چینێك نییە، ناوی یا "نیازی"سۆسیالیزمی هەڵنەگرتبێ، هەر لە سۆسیالیزمی قەشەکان، سۆسیالیزمی دەرەبەك، سۆسیالیزمی وردە بۆرژوا[6]، سۆسیالیزمی نازی، سۆسیالیزمی عەرەبی، تا دەگاتە سۆسیالیزمی کوردی...هتد. بەلأم ڕق و قینەی ئەم بزووتنەوانە و ماشینی پڕوپاگەندەکانیان ئاراستەی کۆمونیزمی زانستی دەکرێت، دژی کۆمونیستی مارکس و ئەنگلس! بۆ؟

لەبەر ئەوەی ئەم دوو بلیمەتە، ئەو هەموو بیروبۆچوونە کۆمونیست و سۆسیالیستانەی مێژووی مرۆڤایەتی، لە خەیاڵ، نەتەوە، لە خوا و ئاینەکان رزگار کرد، هەموو فرتوفێڵی چینەکانی تریان تەفروتوناکرد، بنەمای واقیعی خوێنمژانەی هەموو شێوە دەسەلأت، بەرهەمهێنان، شەڕوشۆڕ، ڕەوشت و بازرگانەکانیان ڕسوا کرد و ئەڵتەرناتیڤی خۆیان لە

---

[1] / لەبارەی مێژووی یەکێتی کۆمونیستەکان، ئەنگلس.بەئەلمانی.

[2] / دەربارەی مێژووی مەسیحییە سەرەتاییەکان، ئەنگلز، جلد٢٢،لاپەڕەی ٤٤٧–٤٧٣، بەئەلمانی.

[3] / هەمان سەرچاوە.

[4] / بڕوانە بەیاننامەی پارتی کۆمونیس، مارکس و ئەنگلس، لاپەڕە٧٢–٧٣، بە کوردی.

[5] / مارکسیزم و ئەفریقا، ئیغۆر ئەندریڤ، بە زمانی عەرەبی، لاپەڕە ٣٠–٣١ .

[6] / بەیاننامەی پارتی کۆمونیستی، لاپەڕەی ٦٠–٦٨.

بەیاننامەی پارتی کۆمونیستیان ڕاگەیاند، بۆیە: (هەموو هێزەکانی پیرە ئۆروپا بۆ ڕاونان و جێپێ لەقکردنی، لە پەیمانێکی پیرۆزدا یەکیان گرتووە: هەر لە پاپا و قەڕالەوە تا دەگاتە مەترنیخ و گیزۆ، لە رادیکاڵەکانی فەرەنساوە تاوەکو پۆلیسەکانی ئەلمانیا...)[٧]. ئەم بارودۆخە ئێستایش بەهەمان ڕێوڕەسم تێدەپەڕێت!!

ئەوە هەزاران ساڵە، تێفکرینی ماددی وەك هەر دیاردەیەکی تری ناو کۆمەڵگای مرۆڤایەتی، بوونی هەبووە، ململانی خۆی لە گەڵ بۆچوونەکانی تر کردووە و دەکات. بەداخەوە ئێمە تا ئێستا لەم بارەیەوە، زانست، نووسین و لێکۆڵینەوەیەکی وامان نەبووە بە زمانی کوردی، بۆیە بەشێوەی جۆراوجۆر زۆر کورتمان هێناوە، دوور بووین لە بەکارهێنانی میتۆدی زانستیانە. ئێمە لەلایەکەوە ئەرکی تێگەیشتن و لێکۆڵینەوەی ڕەخنەگرانە بۆ مێژووی ئیسلام و ئاین بەگشتی و کەلەپورەکەیمان بەجێ نەهێناوە و لەولاشەوە، هەڵوێستی کۆمۆنیستی لە بارەی ئاینەوە نەخستووەتە بەر دەستی جەماوەر. ئەم هەوڵە، هەنگاوێکی زۆر سەرەتاییە بۆ تێگەیشتن لە هەڵوێست و بۆچوونی دامەزرێنەرانی بیری شیوعییەتی زانستی لەبارەی ئاینەکان بەگشتی و ئیسلام.

لودڤیگ فیورباخە(١٨٠٤-١٨٧٤) لە ١٨٢٨، لە دژی مەسیحییەت، کتێبی (یەکێتی جیهانی و بێ کۆتایی ئەقڵ)نووسی و پەیوەستە بە لێدوان لەبارەی مەرگ، دەرەوەی بوون و یەزدان. لەم کتێبە دەنووسێت: (ئێستا پێش هەموو شتێك ئەمە دەخوات، درزی نێوان دنیایی و دەرەوەی دنیا

---

[7]/ هەمان سەرچاوە، لاپەڕەی ٣٢، بە کوردی.

لەناو ببەین، بۆ ئەوەی مرۆڤایەتی بە هەموو گیان و دڵیەوە، لەسەر خۆدی خۆی، لەسەر جیهانەکەی و ئێستایدا لێ ورد ببێتەوە)، لە کتێبی(بنەمای فیلسوفی دوارِۆژ) دەنووسێت: (ئەگەر دەسپێکی فەلسەفەی کۆن ئەم ڕستەیە بێ: من ئەبستراکتێکم، بوونێکم، تەنها بیردەکەمەوە، جەستەم موڵکی بوونی خۆم نییە، ئەوا فەلسەفەی نوێ لە دژیدا بەم ڕستەیە دەست پێدەکات: من حەقیقەتێکم، بوونێکی خاوەن مەغزم، جەستەم موڵکی بوونمە، ئەرێ، جەستە بە تۆتالیتارێکەیەوە هی خودی منە، خودی بوونی منە.٨). لە کتێبی(ناوەرِۆکی ئاین)دا، لە ئاین و بوونی یەزدان دەکۆڵێتەوە. تێدا هاتووە: (بابەتی مرۆڤ، شتێکی تر نییە، غەیری بابەتی خودی بوونی. چۆنێتی بیرکردنەوەی مرۆڤ، چۆنێتی خۆشەویستی و خواکەیشی هەر وایە. بەهای مرۆڤ چەندە، خواکەیشی هەر ئەوەندە بەهای هەیە. هوشیاری یەزدان، بەقەد هوشیاری خودی مرۆڤە. لە خواکانییەوە دەتوانین مرۆڤ بناسین، بەهەمان شێوەیش، لە مرۆڤەوە، خوداکەی. هەردووکیان یەك شتن. ئەوەی مرۆڤ ناوی یەزدانی لێ دەنێت، هەست و ڕۆحی خۆیەتی. ڕۆح، هەست و دڵی مرۆڤیش، یەزدانەکەیەتی...(لاپەڕی ٩٥-٩٨)٩. لە (ناوەڕۆکی مسیحییەت)دا دەڵێ: نەك تواندنەوەی ئاین، بەڵکو دۆزینەوەی بوونی ڕاستەقینە. تاوانبارکردنی بێبناغەی من ئەوەیە کە بە پێی نووسینەکەم، ئاین بێ مانایە، هیچە و وەهمە...(لاپەڕەی ٦٦)١٠.

[8]/ ئەتائیزمی ئەنترۆپۆلۆگی لودفیگ فۆیەرباخ، لە ئینتەرنێت وەرمگرتووە.

[9]/ هەمان سەرچاوە

[10]/ هەمان سەرچاوە

مـــاركس و ئـــەنگلس لـــە ئـــيدۆلۆژى ئەلمانيـــيدا[11]، زۆر لـــە بۆچـوونەكانى(فيورباخ)يش هەڵدەوەشێننەوە، بەميش قايل نابن، پشت بە لێكۆڵيـنەوە فەلسـەفى و مێژوويـيەكانى خۆيـان دەبەسـتن لـەبارەى گەشەسـەندنى ماددى پەيوەندييەكانى ناو كۆمەڵگاى مرۆڤايەتى. لە كتێبى ناوبراو دەڵێن: بە پێچەوانەى فەلسەفەى ئەلمانى كە لە ئاسمانەوە بۆ سەر زمـين دادەبەزێت، لێرەدا(لە نووسينەكەى خۆيان) سەركەوتن لە زەمينەوە بـۆ ئاسمـان بـەدى دێـت. بـە وتنـێكى تـر، دەسـتپێكردن بـەوە ناكرێـت، مـرۆڤەكان چـى دەڵـێن، تـەوهومى دەكـەن و چـۆنى بـۆ دەچـن، بۆ ئەوەى پاشـان بـە مـرۆڤ بگەين كە پێكهاتووە لە گۆشت و خوێن، نەخێر، بەڵكو لە مـرۆڤ و چـالاكييە واقعيـيەكەيەوە دەسـتپێدەكرێت، بەهـەمان شـێوەيش، تەسـەورى گەشەسـەندنى پەرچدانەوە و دەنگدانەوە ئيدۆلۆژييەكان بۆ ئەم گەشەسـەندنە ژيانيـيە، بـە دەسـتپێكردن لـە گەشەسـەندنى ژيـانى واقيعى دەسـتپێدەكات. تەنانـەت ئـەو خـێوانەى نـاو مێشـكى مـرۆڤ، بەرزكـردنەوەيەكن، كـە وەك پێداويسـت لـە گەشەسـەندنى ژيانـە مەترياليسـتەكەيانەوە دەرچـووە، دەكرێـت بـە ئەزموونگەرێتـيش لێپێچينەوەى لێ بكرێـت، كـە پشـتى بـە بنچينە مەترياڵەكانەوە بەستووە. لەبـەر ئەمەيـە، ڕەوشـت، ئـاين و ميتافـيزيك و هـەموو پاشماوەكـانى تـرى ئـيدۆلۆژيا و فۆرمـەكانى هوشـيارى بەرامـبەرى، يەكسـەر ڕەواڵـەتى گشت ڕەواڵەتـەكانى سـەربەخۆيى خۆيەكەى لەدەست دەدا. ئەوانە خاوەن مێژوو نـين و هـيچ گەشەسـەندنێكيان نيـيە، مەسـەلەكە بـە پێچـەوانەوەيە، لـەو

---

[11]/ بابەتى(بەرامبەركێى تيئۆرى مەترياليست و ئيدياليست،لاپەڕە٢١-٣٣).

کاتـەی مـرۆڤەکان گەشـە بـە بەرهەمهێـنان و پەیوەندییە مەتریالەکانـیان دەدەن، بەهــەمان شــێوە، بەخۆشــیان هەڵدەســتن بــە گۆڕانــی بــیر و بەرهەمـەکانی بیریـان لـە گـەڵ ئـەو واقیعەی کە تایبەتمەندە بە خۆیانەوە. هوشیاری، ژیان دیاری ناکات، بەڵکو ژیان خۆی هوشیاری دیاری دەکات... هتد.

لـە کتێـبی(خـێزانی پـیرۆز)دا، هەڵویسـتی کۆمونیسـتی لـە ئەتایـیزم جـودا دەکەنـەوە، مەرج نییە ئەوەی ئەتائیست بێت، بڕوای بە کۆمونیزم هەبێت، و دەنووسـن: (ئەمڕۆ، چیتر ڕەخنەگرتن لە ئاین ناوی ئەتاییزم نییە، بەڵکو زانسـت. ئەتایـیزم ڕەخنەگرتنە لە ئاسمان، بەڵام پێویستی بە تێگەیشتن و ڕەخــنەگرتن هەیــە لــە زەمــین و دەســەڵاتبوونی مــرۆڤ بەســەریدا. ئەتایــیزم"ئاینــێکی ڕەخــنەگرە"...دوا قۆنــاغی تاییزم(التألیه)...باوەڕپێهێنانی نەگەتیفانەیە بە خودا.)[١٢]

... بـەبێ گومـان وتەکـەی فـیورباخ هەڵەیـە، کـە ئـێژێ: "قۆناغـەکانی مـرۆڤایەتی تـەنها لەتوێی گۆڕانکارییە ئاینییەکان جوێ دەکرێنەوە". خاڵە وەرچـەرخانە گـەورەکانی مـێژوو لەگـەڵ گۆڕانکارییـە ئاینـییەکان دەبـوو، بەپێی ئەو سێ ئاینە جیهانییە: بوداییزم، مەسیحییەت و ئیسلام.[١٣]

ڕۆڵـی ئـاین ئـەوە بـووە، پڕۆسـەی ڕزگارکـردنی مـرۆڤی کـردووە بە بابەتی ئاسمـان، لـەوێ کۆتـەکانی دەپچـڕێن، برسێتی و ئازاردانی کۆتایی پێدێت، لـەوێ کویلایـەتی دەخرێـتە نـاو ئاگـری دۆزەخ! ڕێـك لـە پـاش مـردنی

---

[12]/ مارکس و ئەنگلس، جلدی ٢، لاپەڕەی ١١٦.

[13]/ ئەنگلس(فۆیەرباخ و دەسپێکی فەلسەفەی ئەلمانی کلاسیك،جلد ٢١،لاپەرە٢٨٣-٢٩١

www.kurdistannet.org

مرۆڤ! !ئەم دوو بلیمەتە دەگمەنانە، هاتوون بەوپەڕی ڕاستگۆییەوە، دەڵێن: (... بەڵام ئەم سیستێمە خوێنمژە، لەهەموو سەردەمە کۆنەکانەوە، لە ژێر پەردەی جۆراوجۆری ڕەوشت، ئاین، بیانوی سیاسی بەکاردەهێنن: قەشە، فیلسوف، یاساناس و پیاوانی دەوڵەت بۆ گەل دەگێڕنەوە کە ئەوە بۆ باشی خۆیانە، خوا وای ویستووە ئێوە ببن بە میراتگەری برسێتی و کلۆڵی...)[١٤]

ئەنگلس لە (دەربارەی مێژووی مەسیحییە سەرەتاییەکان)[١٥] دەڵێ: باشترین سەرچاوەمان لەبارەی مەسیحییە سەرەتایەکان، ڤۆلتێری کلاسیکی سەردەمە کۆنەکانە(لوسیان فۆن ساموساتا)یە، کە دژی گشت شێوە باوەڕێکی ئاینی بووە و یەکسەر بە گومانەوە لەگەڵیاندا بەرخوردی کردووە، بەبێ ئەوەی بڕوای بە ئاینی هایدن یا هۆیەکی سیاسی هەبێ، بۆ ئەوەی بەشێوەیەکی جیاواز لە گەڵ مەسیحییەکان مامەڵە بکات وەك لە گەڵ کۆمەڵەیەکی ئاینی تر دەیکات. بە پێچەوانەوە، گاڵتەجاڕی بە بڕوای خورافی هەر هەموویان دەکات، کەمتر گاڵتە بە جوپیتەر پەرەستەکان ناکات لەوەی بە مەسیحپەرەستەکان دەکات. بۆ ئەو هەڵویستە ئاستنزمە-ڕاستیونالەیان، جۆرە خورافییەکیان وەك ئەوی تریان گێلە....)[١٦]

(ڕۆزا لۆکسۆمبۆگ)یش لەبارەی ئاینەوە دەڵێ: (... لە ڕاستیدا، پوول و ئاین دوو بەرهەمی کلتوری بەهێزی مرۆڤایەتین، بەڵام هەردووکیان، ڕەگیان

---

[14]/ ئەنگلس لە(دەیان هەزار پرسیار)، جلدی٧، لاپەڕەی ٢٢٦-٢٣٢

[16]/ ئەنگلس، دەربارەی مێژووی مەسیحییە سەرەتایەکان، جلد٢٢،لاپەڕەی٤٤٧-٤٧٣

لە پەیوەندییەکی کاتی دیاریکرودا داکوتاوە و چۆن دامەزران، ئەوها لە گەڵ کاتدا، بێکەڵك دەبن)[١٧]

لە وتاری(وەزارەتی دوژمنانی شۆڕش)دا مارکس بەتەوەسەوە بەم دێڕە کۆتایی پێدەهێنێ: بۆ پێشەوە لە گەڵ یەزدان، لە پێناوی پاشا و نیشتیمان![١٨] ئێمە چۆن ئەم درۆ و دەڵەسەیە بنبڕ بکەین؟ چ بکەین ئەم چەکە قیزەوەنە بخەینە شوێنی شیاوی خۆی؟ وەك هەندێ لە ڕابەرانی کۆمۆنەی پاریس بکەین؟ بە بڕیار لە سەرەوە، چالاکی ئاینی قەدەغە بکەن؟ مزگەوت، کڵێسا و سیناگۆگەکان بسوتێنین؟ نەخێر! ئەنگلس دەڵێ:(ئەمڕۆ تاقە خزمەتێك کە مرۆ بە خوا بکات، ئەوەیە، ئەتائیزم بە شێوەی زۆرکاری بکات بە ڕاگەیاندنی بابەتی بڕوا)[١٩].

ئێمە ئەو کاتە دەتوانین بنەماکانی بیری ئاینی کە خۆی لە نامۆکردنی مرۆڤ لە خۆد و لە پەیوەندییەکانی بەرهەمهێنان ببینینەوەو لەناو ببەین، کاتێك چەوسانەوەی مرۆڤ لەلایەن مرۆڤەوە لەناو دەبەین و هەموو پێداویستە ماددی و ڕۆحییەکانمان دابین دەکەین.

هەروا (مارکس)یش لە سەرمایەدا دەڵێ: (تەکنەلۆژیا پەردە لەسەر ڕەفتاری ئەکتیڤانەی مرۆڤ لە گەڵ سرووشت و پرۆسێسی ڕاستەوخۆی بەرهەمهێنانی ژیانی لادەبات و لە تەکیشدا پەردە لەسەر پەیوەندییەکانی

17/ ڕۆزا لۆکسمبۆرگ، دەستپێك بۆ ناو ئیکۆنۆمی ناسیونال، لاپەڕەی٧٢٧-٧٣١

18/ مارکس و ئەنگلس، جلد٥،لاپەڕەی ٤١٤، ١٨٤٨

19/ئەنگلس، جلد١٨،لاپەڕەی٥٣١-٥٣٢

ژیانـه کۆمەڵایەتییەکەی و بۆچوونی کۆتاییی هێنان بە ئازارە ڕۆحییەکەی، لادەبات[٢٠].

له کۆتایی ١٨٤٣ تا یەنوەری ١٨٤٤[٢١]

له پێشەکییەك بۆ ڕەخنەگرتن له فەلسەفەی یاسای هیگیلی.

مارکس له یەکەم دێڕیدا دەنووسێت: (بۆ ئەلمانیا، ڕەخنەگرتن له ئاین، له ناوەڕۆکدا کۆتایی پێهات و ڕەخنە له ئاین، هیپۆتێزە(پێش مەرج)ی هەموو ڕەخنەکانە.). و دەڵێ: (فۆندەمێنت(بنەڕەتی)ی ڕەخنەی بێ دینەکان ئەمەیە: مرۆڤ ئاین درووست دەکات، ئاین مرۆڤ درووست ناکات. و ئەویش ئەوەیە کە ئاین هوشیاری و هەستی خودی مرۆڤە کە هێشتا یا موڵکی خۆی نییە یا دیسا خودی خۆی وون کردووە. بەڵام مرۆڤ ئەپستراکتێك نییە، بوونێك نییە له دەرەوەی گەردوون دانیشتبێت. مرۆڤ، جیهانی مرۆڤەکانە، دەوڵەت و کۆمەڵگایە. ئەم دەوڵەت و کۆمەڵگایە ئاین بە بەرهەم دەهێنن، ئەمە هوشیاری لنگەوقوچە بۆ جیهان، چونکە جیهانێکی لنگەوقوچە. ئاین تیئۆری گشتی ئەم جیهانەیە، ئینسیکلۆبیدیای کورتکراویەتی، لۆژیکێتی له فۆرمێکی پۆپۆلیستانە، point-d honneur ڕۆحییەکەیەتی، (حەماسەکەیە)، ڕەوشتە باشەکەی، تەواکەری ئاهەنگەکانی، دڵدانەوەی گشتی هۆی بیانوهێنانەکانیەتی. ئاین

---

[20]/ سەرمایە، جلدی ١،لاپەڕەی ٩٤

[21]/ تێبینی: لێرەوە، وەك وتارێك نووسیم له ژێر ناوی(بەڵێ مارکس دوژمنی سەرسەختی ئاینە)، وەك ڕوونکردنەوەیەك بوو لەسەر بابەتەکەی هاوڕێ هادی مەحمود(مارکس و هەڵوێست له ئاین، ڕێگای کوردستان،ژ٤٧٢له ٩/٢٤). سەرەڕای چەندین بۆچوونی درووست، بەباشی له بۆچوونەکانی مارکس و ئەنگلس ورد نەبووەتەوە. بەگشتی خزمەتێکی ئێجگار گەورەی کرد، بەوەی، لەم بارەوە، ئاستی هەڵویست و بڵاوکردنەوەی کۆمونیستی زانستیانە بۆ پێشەوە برد. بەباشم زانی ئەو بەشە بکەم بە بەشێك لەم نووسینە.

بەئەنجام گەیاندنی ئەندیشەیی بوونی مرۆڤە، چونکە بوونی مرۆڤ واقیعی ڕاستەقینەی بەدەست نەهێناوە. کەواتە، خەبات لە دژی ئاین بە شێوەیەکی ناڕاستەوخۆ، خەباتێکە دژی ئەو جیهانەی، بۆنخۆشە ڕۆحییەکەی، ئاینە. دەستکورتی ئاینی لەلایەکەوە جۆرێکە لە دەربڕینی دەستکورتی حەقیقی، لەولایشەوە پرۆتێستێکە لە دژی. ئاین هەناسەکێشانی بەندەی لێقەوماوە، ویژدانی جیهانێکی دلڕەقە، وەك چۆن ڕۆح، بارودۆخی بێ ڕۆحییە. ئاین تلیاقی گەلە.

لەناوبردنی ئاین وەك بەختەوەری وەهمی گەل، داواکارییەکە بۆ بەختەوەرییە ڕاستەقینەکەی...ئاین تەنها ئەو خۆرە وەهمییەیە کەخۆی لە دەوری مرۆڤەکان دەسوڕێنێتەوە، تا مرۆڤ خۆی هەڵنەستێت بە سووڕان بە دەوری خۆیدا...ڕەخنە لە ئاسمان دەگۆڕێت بە ڕەخنە لە زەمین، ڕەخنە لە ئاین، بە ڕەخنە لە یاسا،ڕەخنە لە تیولۆگی دەبێت بە ڕەخنە لە سیاسەت...جەنگ لە دژی بارودۆخە ئەلمانییەکان!بێگومان! ئەمانە لەژێر ئاستی مێژوون، لەژێر ئاستی هەموو ڕەخنەکانن، بەڵام دەمینێنەوە وەك بابەتێك بۆ ڕەخنەگرتن، وەك ئەو تاوانبارەی کە لە لەژێر ئاستی هومانیتێت ڕاوەستاوە، وەك حاڵەتی جەلاد دەمینێتەوە...- سەرچاوە:مارکس و ئەنگلس، جلدی١،لاپەڕەی ٣٧٨-٣٩١، دەزگای ڕاگەیاندنی دیتس، بەرلین، ئەلمانیای ڕۆژهەلآت، ١٩٧٦).

- لە ئیدۆلۆژی ئەلمانی، کە یەکێکە لەشاکارە زانستییە هەرە گرنگەکانی مارکس و ئەنگلس، بەشێوەیەکی دەگمەن، بۆچوونە زانستییەکانیان لە دژی فەلسەفەی ئەلمانی پاش هیگلیان داڕشتووە، بە

شێوازێکی توند و بە گاڵتەجارییەکی پڕ سەیروسەمەر ناویان لێ دەنێن: مەڕ، جاکی گێل، دۆن کیشۆت، باوکانی کلێسا، سانشۆی پیرۆز، کەر، ئەحمەق. هتد...) و لەدژیاندا دەنوسن. لێرەدا هێرشێکی بەرفراوان دەکەن لەسەر هەموو بنەماکانی بیری ئاینی و بۆچوونی خاوەنەکانیان(برونو بویر، ماکس شتێرنەر، کوغلمان و غرون و ئەوانی تر)و سەرکەتووانە وردوخاشیان دەکەن. جارێ لە پێشەکییەی(ئیدۆلۆژی ئەلمانی)یدا، دەنووسن:(مرۆڤەکان تا ئێستا، بەبەردەوام، بۆچوونی هەڵە لەبارەی خۆیان، ماهییەتیان و دەبێ بە چی بن، هێناوەتە دی. پەیوەنییەکانیان بە گوێرەی بیروباوەڕیان لە بارەی خوداو مرۆڤی ئاسایی...هتد ڕێکخستووە. بەرهەمەکانی مێشکیان ئەوەندە گەورە بوون تا بەسەریاندا زاڵبوون، خۆیان خولقێنەرن، کەچی لەبەردەم مەخلوقەکانیاندا بەچۆکدا دێن. کەواتە با ئازادیان بکەین لەو خەیاڵ و بیرو بۆچوون و بوونەوەرە خەیاڵیانە کە لەژێریدا دەناڵێنین، رزگار بکەین. دەبا ڕاپەڕین لە دژی دەسەڵاتی ئەم بیروباوەڕانە. دەبا مرۆڤەکان فێرکەین، ئەو ئەم وەهمانە بە بیرێك بگۆڕنەوە کە بەرامبەری ماهییەتیان بێت، وەك یەکێکیان دەڵێت....جارێکیان پیاوێکی ئازا لەو بڕوایەدا بوو، مرۆڤەکان بۆیە دەخنکێت، چونکە فکری قورسبوون دەیانگرێت.....

بۆ نموونە: لە لاپەڕەی ١٥٨گاڵەتەجارییەکی بێ سنوور دەکات بەم ئاغایانە:(هەروا لێرەدا دەبینین ئاسمان دەکرێتەوە و نەوعە جۆراجۆرەکانی جنۆکە یەك لەدوای یەك لەبەرچاومان هاتوچوو دەکەن.

www.kurdistannet.org

تەنها(جاك)ی گێلەپیاو لەبیری دەچێت كە لە سەردەمە دێرین و نوییەكاندا، ئەم هەموو جنۆكە زلهێزانە بەبەرچاومادا پێشاندا كە هەموو ئەو وەهمە بێ ئەزیەتانە نین لەبارەی خودا...هتد، تەنها قسەی بێ كەڵكن لە بەراورد لە گەڵ ویدا....

– لە بابەتی تێزەكان لەبارەی فیورباخ:

+ پەرەگرافی٤: فیورباخ لە فاكتی نامۆبوونی ئاینی خود، لە دووگانگی جیهان بۆ جیهانی ئاینی وەهمی و جیهانێكی واقیعی....بۆ نموونە، پاش ئەوەی خێزانی سەر زەمین وەك نهێنی خێزانی پیرۆز دەركەوت، ئەوا دەبێ ئێستا یەكەمەكە لەباری تیئۆری ڕەخنە لە خۆ بگرێت و لە پراكسیسدا بگۆڕدرێت.

+ پەرەگرافی ٥: فیورباخ ئاسوودە نییە لە گەڵ بیری ئەبستراكت، بانگەوازی تێڕوانینی هەستانە دەكات، بەلاَم جیهانی هەستكردن وەك چالاكی عەمەلی هەستەكانی مرۆڤ تێناگات. بە عەرەبی بەم جۆرە وەرگێڕاوە(äÇ ÝáÈÑÇÎ¡ ÇáÐí ÇáÓÈíÇÊ ÇÈ

ÉáãÚ ÉáÚÇÝÈÊÇáãÈ íÓÍ áÇ ãÇáÇ ÑÊÚí Çá ÉÑßá ¡íÓÍ áÇ ÓÏ ÍáÇÈ

ÉãÇÙãáÇ ÉÓÍ) من كار لەسەر دەقە ئەلمانییەكان دەكەم، ئەمەم بۆ نموونە هێناوەتەوە–.

پەرەگرافی٦:(فیورباخ، ماهییەتی ئاینی لە ناو ماهییەتی مرۆڤایەتی دەتوێنێتەوە. بەلاَم ماهییەتی مرۆڤ ئەبستراكتێك نییە بە هەر تاكێكەوە بە جیا لكابێت. بەڵكو لە واقیعەكەیدا، كۆی پەیوەندی كۆمەلاَیەتییە....

+ پەرەگرافی ٧ :(بۆیە فیورباخ نابینێت کە(ڕۆحی ئاینی) بەخۆی بەرهەمێکی کۆمەڵایەتییە، ئەو تاکە ئەبستراکتە ئەنالویزەی دەکات، لە ڕاستیدا، سەر بە فۆرمێکی کۆمەڵایەتی دیاریکراوە.

+ پەرەکرافی ٨: ژیانی کۆمەڵایەتی، پراکسیسێکی جەوهەرییە. هەموو ئەو نهێنییانەی کە تیئۆری بەرەو سۆفیزم دەبا، چارەسەرە ڕاتسیونالەکەی لە پراکسیسی مرۆیی و لە تێگەیشتن لەم پراکسیسە دەبینێت.

+پەرەگرافی١٠: بۆچوونی هەموو مەتریالیستە کۆنەکان، کۆمەڵگای((مەدەنی))یە, بۆچوونی مەتریالیزمی نویٚ، کۆمەڵگای مرۆییە یا مرۆڤایەتی هاوبەش.

+پەرەگرافی١١: فیلسوفەکان تا ئەمڕۆ تەنها جیهانیان بە شێوەی جۆراوجۆر تەفسیرکردووە، بەڵام گرنگ ئەوەیە، بیگۆڕی.(مارکس و ئەنگلس، جلدی٣، لا پەڕە ٥٥٣، دەزگای بلاۆکردنەوەی دیتس، بەرلین، ١٩٦٩).

– لە نامەیەکی ئەنگلس بۆ مارکس(مانشیستەر، لەدەوری ٢٤/٥/ ١٨٥٣):

(...پێدەچێت ئەعرابەکان، کاتێك لە باشووری ڕۆژئاوا نشتەجیٚ بوون، گەلێك بوون، لە ئاستی شارستانێتی میسری و ئاشوورییەکان، ئەو بیناسازییەی کە دروستیانکردووە ئەمە دەسەلمێنیٚ. ئەمەیش شتگەلێکی زۆر ڕوون دەکاتەوە لەبارەی(الفتح)موحەمەدی....شۆڕشی

ئاینی محەمەد، وەك هەر بزووتنەوەیەکی ئاینی، بەڕووکەشی(ردە)یەك بوو، گەڕانەوەیەکی ساختانە بوو بەرەو کۆن، بەرەو سانایی. لەبارەی ئەوەی پێدەڵێن کتابی پیرۆزی جوو، لە مێژووی ترادیسیونی ئاینی وخێڵەکی عەرەبی کۆن بەولاوە، شتێکی تر نییە، کە ڕاستکراوەتەوە لەژێر کارتێکردنی جیابوونەوەی پێشوەختی لە هاوسێ دەمارگیرەکانیان....کە فەلەستین لە دیووە عەرەبییەکەی تەنها بە بیابان و زەویی بەدووەکان دەورووبەری گیراوە، پەرەسەندنی جیاواز ڕوون دەکاتەوە. بەلاّم نەقشە عەرەبیە کۆنەکان، داب و نەریت، قورئان، و ئەو سانایییەی کە ئێستا دەتوانین هێمای هەموو ڕەگەزەکان بکەینەوە...هتد، ئەم ڕاستییە دەسەلمێنێ: ناوەڕۆکی سەرەکی عەرەبیی بووە، باشتر بلێم بە گشتی سامی بووە، وەك حالەتی پالەوانە ئەلمانەکانەکانی لای خۆمان ئیدا، ساغا...

دلسۆزت

ف.إ

– لە نامەیەکی تر لە ئەنگلس بۆ مارکس(مانشیستەر، لە ٦/حوزەیران ١٨٥٣)

.....لەو بڕوایەدام کە داڕوخانی بازرگانی لە باشووری دوورگەی عەرەب پێش محەمەد، کە تۆیش زۆر بەدروستی وای دادەنێی، کە یەکێك لە هۆ سەرەکییەکانی شۆڕشی محەمەدی بووە....پێشی ٤٠ساڵ لە هاتنی محەمەد حەبەشێکانیان دەرکرد، ئەمە یەکەم کار بوو بۆ بێداری هەستی نەتەوایەتی عەرەبی. هێرشەکانی فارسەکان لە باکورەوە پالی

پێوەوەنان، تا لە(مکە)یش نزیك دەبوونەوە. بەم زووانە، پاش چەند ڕۆژێکی تر، بایەخ بە مێژووی خودی محەمەد دەدەم، هەرچییەك بێت، تا ئێستا وای دەبینم کە پۆی کاری پەرچدانەوەیەکی بەدەوییە لە دژی جووتیارە نشتەچیِّ بووەکانی شارەکان کە تا ڕادەیەکی زۆر لە ئاستی ئاینەکەیان خوێڕی ببوون، ئەوەش بە هەستانیان بە تێکەڵکردنی پەرەستنی بۆگەن بۆ سرووشت لە گەڵ یەهودییەت و مەسیحیەتی بۆگەن.....

هاینریش هاینە لە هۆنراوەیەکیدا دەڵیّ:

ئێمە، ئاسمان بۆ
فریشتە و چۆلەکەکان
بەجیّ دەهێڵین.

هەر هەموو دەسەلاتدارەکان، بۆ لابەلاکردنی جەنگ و کێبرکێکانی نێوانیان، ئاینەکانیان وەك ئامراز بە کارهێناوەو دەهێنن. مارکس و ئەنگلس لە ووتاری(ئەرمەدا)دا دەنووسن: ئەرمادا–ئەسپانییە، گەورەترین پاپۆڕی جەنگییە، کە لە لایەن پاشای ئەسپانی فیلیپی دووهەمەوە لە ساڵی ١٥٨٨بۆ داگیرکردنی بریتانیا نێردرا، بۆ ئەوەی((خزمەتی خودا بکرێت، و بۆ ناو کڵیساکەیدا زۆر ڕۆحی هێمن بۆ

بگەڕێـنەوە، کـە لـە لایـەن بـێ ئـیمانەکانەوە، دوژمـنانی بـڕوا کاسـۆلیکە پیرۆزەکــەمان، دەچەوســێنەوە و دەبــن بــە ژێردەســتی دڵــتەنگی زێکتەکەیان)) [٢٢]. ئـەم بانگـەوازەی فیلیپ پاشا، هەر هەمان بانگەوازەکەی نـاو قورئانـە: (بـەماڵ و بەخۆتان لە پێناوی خودادا جیهاد بکەن، ئەمە بۆ خۆتـان باشـترە گـەر پـێ بـزانن[٢٣]). مـارکس لـە ووتـاری[٢٤]، دەنووسـێت: (فریدریشــی دووهــەم پاشــای پــڕۆیس، پێشــنیاری دابەشــکردنی یەکــەمی پۆڵەندای کرد، بۆ ئەوەی نرخی جەنگی رووسیا–تورکیا دەربکات.).

ئەگـەر ئێسـتا بـۆ قورئـان بگەڕێینەوە، دەبێ پێشتر بڵێم: نەك تەنها قورئـان، بـەڵکو تـەورات و ئەنجلیش(پەیمانی کۆن و پەیمانی نوێ)، پێشتر لەبەرکـراون، پـاش تێپەڕبوونی چـەندین سـاڵ، لـە لایـەن چـەندین کەسـی جـیاوازەوە، بەشـێوەی جۆراوجـۆر نووسـراونەتەوە و ئـاڵوگۆڕی زۆریـان بەسـەر هـاتووە[٢٥]. بـۆ نموونـە لـە تـەورات باسـی تـەوەفان دەکـات، بـەڵام ڕاسـتییەکەی بـە بۆچـوونی زنـون کوسیدۆفسـکی، ئەمەیـە: دانیشـتیوانی ئاسـیای ناوەڕاسـت پێیان وا بووە، کارەساتەکە(تەوەفان) هەموو جیهانی گـرتووەتەوەو گشتی بووە، خواوەند وەك سزایەك بۆ مرۆڤایەتی خەتابار و بـە هەڵەچوو، ناردویـەتی. چـیرۆکی تـەوەفان لـە نەوەوە بۆ نەوەی تر، لە سـەدەوە بـۆ سەدەی تر، لە سۆمەرییەکانەوە بۆ ئەکەدی و بابلییەکان. لە میزوبۆتامـیا گەیشـت بە خاکی کەنعان و عەبرانییەکان بە ئارەزووی خۆیان

22/ مارکس و ئەنگلس، جلد١٤،لاپەڕە١٦٤–١٦٧

23/ قورئان، سورەتی ئەلتەوبە. لە سوورەتی ئەنفالیش دووبارەکراوەتەوە

24/ پیلانە جەنگییەکانی فەرەنسا و بەریتانیا، جلد١٠،لاپەڕە١١٠–١١٦

25/ بۆ نموونە، تەماشای ماڵپەڕی کوردستاننێت بکە، ووتاری قورئانەکان، نووسەر تەها هەڵەدنی.

لایـاندا و خسـتیانه نـاو تەوراتەکـەیان.)[٢٦]. بـە هـەمان شـێوە، ئەنجلـیش چـەندین جـار نووسـراوەتەوە و گونجاندوویانـە لـە گـەڵ ویست و ئارەزووی سەردەم و دەسەڵاتدارە جیاجیاکان.

مەبەست لێرە ئەوە نییە، تەنها قورئان بکەم بە نیشانەی ئەم نووسینە، بـەڵکو هـەر سـێ ئاینەکان، وەك دەقی نێردراو لە لایەن یەزانەوە، و منیش وەك خوێـنەرێك، دەیانخوێـنم و هەڵدەسـتم بـە بـەراوردی دەقەکانیان. ئەم ئەرکـەش، لێکۆڵێـنەوەو هەڵسـەنگاندنی زۆر زۆر هەڵدەگـرێ، بـەلام پـاش خوێـندنەوەیەکی جـدی بـۆ قورئـان، تـەورات و ئەنجـیلەکان، بـە باشـتری دەزانم، تـەنها ئـەوەی پێویسـتە بخرێـنە پـێش چـاو. ئومـێدەوارم ئـەم نووسـینە، بەوپـەڕی توندییەوە بکەوێـتە بـەر ڕەخـنە و سـەرەنجی هەموو لایەك.

بەمە دەتوانین پێکەوە "بابل"[٢٧] بکەینەوە، بەخۆمان ببینین چی پێیە:

لـە یەکـەم بەشـی تـەوراتدا، باسـی پێکهاتـنی جـیهان دەکرێـت: شـوێنەکەی، دوورگـەی عەرەبـە، ڕێـك یەمـەنی خـواروو! بە پێی (الاصحاح áæÃáÇ) و بە پێچەوانەی بۆچوونی مارکس!(!) نووسراوە: (یەزدان وتی مـرۆڤ لـە وێنەی خۆمان، لە چەشنی خۆمان درووست دەکەین. دەسەلاتدار بـبن لەسـەر ماسـی دەریـا و باڵـندەی ئاسمان و لەسەر ئاژەڵەکان و لەسەر هـەموو ئەوانـەی لەسـەر زەمیـنن. و یـەزدان، مـرۆڤی لـە وێـنەی خـۆی درووسـتکردووە. لـە وێـنەی یـەزدان درووسـتی کـرد. بـە نـێری و مێـیی

---

[26] /ÇáÞÑÂä¡ ÇáÓæÑÉ ÇáÊÍÑíã¡ ÇáÂíÉ 12. .18

[27] ÈÇÈá: وشەیەکی ئەکەدی کۆنە و مانای دەرگای خودا دەدا(لە ئەنجیل بە کوردی سۆرانی)وەرمگرتووە.

درووستی کردن. لاپەڕە٤). لە(ìäÇËáÇ ÍÇÍÕÃáÇ، ل٥) نووسراوە: (یەزدان، ئادەمی خواوەند لە خۆڵ درووستکردو بای ژیانی فووکردە لووتی، ئـادەم بـوو بـە نەفسـێکی زیندوو.[28]). لە قورئان(سورەتی ئال عومراندا بە شـێوەیەکی تر باسی درووستکردنی ئادەم دەکرێت: (نموونەی عیسا لەلای یـەزدان، وەك نموونەی درووستکردنی ئادەمە لە خاك و پاشان پێی گۆ ببە و بـوو.) ئەمـە دوو گـێڕانەوەی جـیاوازە بـۆ یـەك ڕووداو لەلایـەن هـەمان یـەزدانی مەزن: لە تەورات فوو بە لووتی ئادەم دەکا و لە قورئاندا فەرمانی پێدەکات. کامەیان ڕاستە؟!

لـە سـورەتی پێکهاتـندا نووسـراوە: (و نـارح حەفتا ساڵ ژیا و أبرام و نـاحور و هـارانی بـوو...لەمـەودوا نـاوت أبـرام نـیە، بەڵکو ناوت ئیبراهیمە، چـونکە مـن دەتکـەم بـە باوکی گەلێ میللەت...لەو باخچەیەی، ئیبراهیم لە عێـلی ËÍ کرێـبوو، لـەوێ خـۆی و سـارەی ژنـی نێژران[29]). باسی ژیان و بەسـەرهاتەکانی ئیبراهیم لە کۆتایی ئیصحاحی ٢٥، ل٣٨کۆتایی پێدێت. و لـە ئەنجیلـی (مەتی)یش نووسراوە: منم خودای ئیبراهیم و خودای ئیسحاق و خـــودای یـــاقوب. خـــودا، خـــودای مـــردووان نیـــیە، بـــەڵکو خـــودای زیـندووانە...[30]) کەچـی لـە سـوورەتی ئـال عومـرانی قورئاندا نووسراوە: (ئـەی خـاوەن کتێـبەکان، بۆچـی لە بارەی ئیبراهیمەوە بیانوو دەهێننەوە،

---

[28] ¡ÉÇÑÊáÇ ÍÇÍÕÃáÇ ¡ìäÇËáÇ ÉíÂáÇ :5 æÊÈá ÇÑÈÇ áÇÞÇå ÃÏáã ÊÇÑæÃ äÇ ÑÖ. æáÏ ÂãÕ ÃåÈí íãÅ ÑÇÕÏ ãÈá ÉÈÏ ÉäÇÎÊ

¡äÇÑÈÇ ¡áÇ ÉÑæÓ ¡ÇäÇÑÚ :57 ÉíÂáÇ äã áÈÞ ÎáÞ ÇÏã ÈßÇÑÊ ãáÂ ãÈÇ ÊÑÇÈ Ìäá .

[29] / التوراه، الاصحاح ١١،ل١٨: æÚÇÔ äÇÑÍ ìÊáÚí äã äÊÇäÓ æÇäÇÑÇ æãíåÇÑÈÇ ...ÇÍáÃ ÇÐå ìÍÇÊÕÇ ÉÍÇÑÇ ãå ãá ÊÈì ÊÍ. ÉãÇß ìÊÍ ÇÑÇåã æÊÇäÓÃ ÃÑÇãÃ

[30] / ÃäÌíá ãÊì¡ ÇÕÍÇÍ ÇáÑÇÈÚ: ÈÇÈ ãÇáÇ ÇáÇÎíÑ ÇáÇ ÇáÇÍíÇÁ ÇáÇ ÇáãíÑÇËå

www.kurdistannet.org
21/05/2003 21:50

تـەورات و ئەنجیل تـەنها لـە بـاش وی دابـەزین، بۆچـی ئـاقلٚ نـابن.... و ئیـبراهیم نـە جـوو بـوو و نـەیش نەصرانی، بەڵكو ئیسلامێكی حەنیفی و لە خوانەناسەكان نەبوو[٣١]).

لـێرەدا، قورئـان، گـێڕانەوەكانی تـەورات نـەفی و بـە درۆ دەخاتــەوە، بـە مەرجێك تەورات پێشی ئەنجیل و قورئان دابەزیووە. هەروا ئەگەر تەماشای ئەنجیـلی مـتی بكـەین، دەبیـنین ئیـبراهیم بـە كـوڕی داود نـاوی هێـنراوە: (كتێـبی لەدایكبوونی یەسوعی مەسیح كوڕی داوود كوڕی ئیبراهیم.)، بەلاّم لە تەوراتدا، وەك پێشتر وەرمگێڕاوە، باوكی ئیبراهیم ناوی نارح بووە.

لـە لاپـەڕەی ٥ی تـەورات نووسراوە(ڕووبارێك لە عەدەنەوە دەردەهات بـۆ ئاودێركــردنی بەهەشــت.) واتــە بەپــێی ئــەم دێــڕە، بەهەشــت لــە ســەرزەمینە(لــە ســەرزەمین بــووە!). پاشــان نووســراوە:(لــەوێوەوە، ڕووبارەكـە دەبێـت بـە چـوار بەشەوە، ناوی یەكێكیان فیشونە، ئەمەش لە هـەموو دەوروبەری خاكی حویلەیە، كە ئاڵتونی هەیە و ئاڵتونی ئەو زەمینە باشـە...وناوی ڕووبـارەی دووهـەم جحیونە و هـەموو دەوروبـەری زەمینی كوشـی گـرتووەتەوە، و نـاوی دەریـای سـێهەم حیداقلییـە و لە ڕۆژهەلاّتی ئاشـوور دەڕوات، و ڕووبـاری چـوارەم فوراتــە.). ئەگــەر بــە پــێی ئــەم بۆچـوونە"پـیرۆزە" بێـت، ئـەو كاتـە جوگرافـیایەكی تـر هـەبووە، زەمـین بەشـێوەیەكی تـر سووڕاوەتەوە، ڕووبـاری فـورات لـە باكورەوە بۆ باشوور نەڕۆیشتووە، بەڵكو لە یەمەنەوە سەرچاوەی گرتووە.

---

[31]/ ¡äÂÑÞÇ ÂÉÑÜÓ : áåÃÜí ãäÈßáÇ ãäÌÇÉ ÝÜí ãÜäå ÇäÜÇ æ ÉÞÑÜÞÇ ÊÇãÊÜÇ äÇÇ æ ÚáÌäÇ ÇäÃ åÏÜÊ ÇÇÇ ÇäÃ ÇäÊÜÊ ÇäÃ ÇäÃÑÂÁ...
ÇäßÇ ÃÈÌÏãä ÇäßÇ æÇäÑÇä ÇäßÇ ÇäßÇ ÝÇæÇäÓÇä ÇäßÇ ÇäßÇ ÇäßÇ ãäÑÔÇäÇ ÇäßÇ.

لـە تـەورات(ئەصـحاحی سـێهەم) نووسـراوە: (... و مـار، لـە هـەموو ئاژەڵـەکانی سـەرزەمین کـە خواوەنـد درووسـتیکردن، فێڵـبازتر بـوو، بـە ئافـرەتەکەی گـۆ، بەڕاسـت، یـەزدان وتـی لـە هـەموو دارەکـانی بەهەشـت مـەخۆن. ئافـرەتەکە بـە مارەکەی گۆ، لە بەرهەمەکانی بەهەشت دەخۆین. بـەڵام یـەزدان وتـی، لـە بـەری ئـەو دارەی لـە ناوەڕاسـتی بەهەشـتە، لێی مـەخۆن و دەستی بۆ نەبەن، نەبا بمرن. مارەکە بە ئافرەتەکەی گۆ نامرن. یـەزدان دەزانـێ، کـە ئـەو ڕۆژە لـێی دەخـۆن، چـاوتان دەکرێـتەوە و وەك یـەزدان خـێر و شـەڕ دەزانـن. ئافـرەتەکە بیـنی دارەکە باشە بۆ خواردن و چاو ڕۆشـنا دەکـا...لەبەرەکەی کردەوەو لێی خوارد و دای بە پیاوەکەی، ئەویش لێی خوارد.)

بـەڵام ئـەم بەسـەرهاتە، لـە قورئـان(سـورت åØ) بەشـێوەیەکی تـر دەگێڕدرێـتەوە:(بـە مەلایکـەتانمان گـۆ، سوژدە بۆ ئادەم بەرن، هەموویان سـوژدەیان بـرد، ئەبلـیس نـەبێ، سەرپێچـی کـرد. بـە ئادەممان گۆ، ئەمە دوژمـنی تـۆ و هاوسـەرەکەتە، با لە بەهەشت دەرتان نەکات و توشی ئازار بـبن... شـەیتان بـۆی خوێند و پـێی گۆ ئەی ئادەم، ڕێگای داری نەمری و موڵکایەتی بێ تەنگ و چەڵەمەت هەبێ. هەردووکیان لێیان خوارد...).

ئەم دوو گێڕانەوەیەش، ئەم جیاوازیانەی تێدایە:

– لە یەکەم مار، ژنەکە هەڵدەخەڵەتێنێ، بەڵام لە دووهەمدا ئەبلیس!

– لـە یەکـەم، مێیـنە نەناسـراوە<ژنەکە>، لە دووهەمدا، هاوسەرەکەی ئادەم. لە دواییدا ناوی حەوا دەهێنن!

– لە یەکەم، دارەکە، داری خێر و شەڕە، لە دووهەمدا داری نەمرییە!

www.kurdistannet.org
کوردستانێت

شـان بەشـانی ئەمانـەیش، سمـبۆلی مـار، داری نەمـری، پێشـتر لـە ئەفسـانەی گلگـامش بـەکار هێـنراون، ئـەم بەرهەمـەش زۆر لە ئاینەکان کۆنـترە. تـا چ ڕادەیـەك چـیرۆکەکانی ئـەم سـێ ئایـنە پەیوەندییان بەو ئەفسـانەوە هەیـە؟ ئەوەی سەرەنج ڕاکێش بێت، لە هەر سێ ئاینەکەدا، دووبـارەی چـەندین بەسـەرهات و ڕووداو دەکەنـەوە، ئـەوە نـەبێ بـە شـێوەی جۆراوجـۆر دەیگـێڕنەوە! ئایـا ئـەو ئایـەت، ئەصحاح، زنبور و ئەنجـیلانە دابـەزیون، یـا بەرهـەمی خـودی مـرۆڤە و پـەیوەندی ڕاسـتەوخۆیان هـەبووە بـە پـەیوەندی دەسەڵات، موڵکایەتی، ڕەوشت و شەڕوشـۆڕەکانیان...هتد، بە ئەفسانە، چیرۆك و بەسەرهاتەکانی پێشی ئـەو سـەردەمانە و هـەر لـەوێوەوە سەرچـاوەیان وەرگـرتووە؟ یا کاری هێزێکە لە دەرەوەی بوونی مرۆڤ؟

لـەم سـێ ئایـنەدا بـە شـێوەی جۆراوجۆریـش وێـنە، سـایکلۆژی، ڕفـتار، بەها و نەریتەکانی یەزدان دەکێشن: خودا وەك ئادەمیزا، لەسەر کـردارێکی بەهەڵـە چـوویدا، خـەمگین دەبـێ، ئەسـەف دەکێشـێ، بـە بەخشـندە و مـیهرەبانە(سـوورەتی ئەلفاتحـەو لـە هـەموو سوورەتەکان) تـوڕە دەبـێ، خۆشەویسـت و دانایـە(سـورە القصـص) بـڕیار و هـاندانی جەنگ دەدا(áÇÝäÃáÇ)، بە مەکرە، تەنانەت بڕیاری قڕکردنی گشتی دەدا(تـەوەفان). بـۆ نموونـە لـە ئەصـحاحی شەشـەم هاتووە: (یەزدان بیـنی بـەدکاری مـرۆڤ لەسـەرزەمین زیادبووە....یەزدان خەمگین بوو کە مـرۆڤی لەسـەرزەمین درووسـتکرد. و لـە دڵـەوە(دڵیشی هەیە!)ئەسەفی کێشا.

لە تەورات [٣٢] ئیبراهیم پێی ڕادەبوێرێ، بەڵام یەزدان خۆی کێل دەکا، ساحیرە [٣٣]، هاریکاری دز و جەردەیی دەکا [٣٤]، زوبانی هەیە [٣٥] گوێچکەی هەیە [٣٦]. لە سوورەتی(ÉÑÞÈáÇ) ئەم سیفەتانەی هەیە: بە ئاگایە، شەرمۆك نییە، زانایە(هەموو مرۆڤایەتی بە گێل دادەنێ-ئەوەی من دەیزانم، ئێوە نایزانن-)، دەبوێرێ و بە بەزەیی پێ دێت، چاکە دەکا، پەیمان دەبەستێ و داوا دەکا پەیمانەکەی بەجێ بهێنن، فەرق و جوودایی دەکا لە نێو خەڵك-زیاتر ڕێز لە عێلی ئیسرائیل دەگرێ-، بە پەلە کارەکانی ئەنجام دەدا، فێڵبازە [٣٧]، کابرایەکە لە ڕادەبەدەر و بێ مانا نەرجسییە [٣٨]، و سەدان سیفەتی تر.

هەموو ئەو وەسفانە، ئەو ڕاستییەمانە بۆ دووبات دەکەنەوە، کە مرۆڤ، یەزدانی خەڵق کردووە، نەك بە پێچەوانە، مارکس واتەنی(لە بەردەم دەسکردەکانی خۆیان، دەچەمێنەوە) [٣٩]. ئەرکی شۆڕشگێرانەی ئێمە ئەوەیە، بەشداری بکەین لە ڕزگارکردنی مرۆڤ لەم وەهمە کە بووە بە

---

[32] / ئەصحاحی١٧، ل١٥: ÇÜÌÃ ßÜíÚÃ æ ÇáÔÑÞíÉ . ãÕÃ áÈ ÍÇÑÇÓ ÇáãÕÃ ÇáÚÅÏÇ ßÇáÃÑãÃ ÍÇÑÇÓ ãáÅÇÑËÇáãáÇ áÇÞæ
ãÈÇá ÊÚæí áå ãÈÞÞ íÝ áÇÞæ .ßÍÖ æ ÉáÏæ ìáÚ ãáÅÇÑÈÇ ØÞÓÝ .ãåæáÚ ßæÇæ ÇÐãá ÈæÚÔ ßÑÇã æ ÇáÃ ãáÅÈÝ ÇáÃÑÇÓÃ ÇáÃ Çáãã
ÉáÕ äáÚÊÈ ÊáÈ íÇåæ ÉÑÇÓ ÏÈÊ áå æ ÉáÕ ÉÃã

[33] / لە تەورات، ئایەتی خروج ، فەرمانی یەزدان بە موسا، هارۆن لە بەرجاوی فیرعەون، جارێك دارەکەی دەستی دەکا بە مار، جارێك ئاوی میسر دەکا بە خوێن، جارێك هەردەکەی پڕ دەکا لە بۆق و جارێکیش بە مێش. سەرماو زوقم و هەورەتریشقەیان بۆ دەنێرێ...

[34] / áÚæ ÇáÈ ÈÇÍÏÈ ÇáãÅÇÑÍÇ áÈÇã ÇáÏ ãÇæ .ÈÈÇÏ Çã ÇáÍÑÎá ÃÇÃ ÇáÍÑÎã ÅÚÚÊ ÅÚÇÃæ ÐÅÈ æ .ÇáÊÚÃÊ íÚÃÏ ÇÈÑÇ ÈÚáÅ
áÃÔÚÈ íÝ áÚåÃ ÇáÑÍÃä ÍÊÅ ÇáÅÑÇÓáÃ .ÇáÚÏÈ

[35] / ÇáÅÑÇÏÅáÇ ÏÇÏÇÍ ÏÚÇÇ :ÓÏ ÇáÑæã ÇáÇÑÈ ã æÚÇÌ

[36] / ÇáÅÑÇÏÅáÇ ÏÇÏÇÍ ÇáÏÇÈæ Ãí ÇáÑÇÔÌ :ÇáÇ ÅÈ ÊÈ ÇáÏÇÍ ÏáÇ ÅÚ ÈÃ ÓÇæ ÃÇÃ ÈÅÇÍÃÅ ÚÃ ÃÃ ÊÃÅÚ.

[37] / سورەتی ئال عومران: ومکروا و مکر الله و الله خیر الماکرین.

[38] / یەزدان، نزیکەی٣٧٠٠جار ناوی خۆی لە قورئان دووبارە کردووەتەوە-ژماردوومە و لە کاتی ژماردن هەڵەم کرد، لەوانەیە، چەند سەدێکی زیاد یا کەمتر بێت، هیچ فەرق ناکا!

[39] / مارکس و ئەنگلس، لە پێشەکی ئیدۆلۆژی ئەلمانی،ل١٩

www.kurdistannet.org

بەشێكی گرنگ لە هۆكارەكانی مەینەتی و وێرانكردنی مرۆڤ بەگشتی و ئافرەت و مندالآن بە تایبەتی، بەهۆی مانەوەی بارودۆخی بالاٌ دەست. من چۆن هەست بە شەرەمزاری نەكەم، كاتێ دەبینم هەزاران گەنج گوێ لە نەزانی و خەڵەفاوی مەلای سەر مینبەرەكان دەگرن، بە گوێیان دەكەن، منداڵەكانمان بۆ ناو حوجرەی بیری سەردەمە تاریكەكان دەبن، فێریان دەكەن سەر داچەمێنن، لە كاتێكدا ئێمە پێویستیمان بەوە هەیە، ئەوەی نوێمان، وەك مرۆڤێكی سەربەرز و ئازاد بیر و ڕەوتار بكات، داكۆكی لە مافە سەرەتاییەكانی بكات، بەشداری بكات لە پەرەسەندن و گەیشتن بە پلەوپایەی كۆمەڵگایەكی پێشكەوتووتر، تێدا خزمەتكردن و پڕكردنی پێداویستەكانی مرۆڤ ببێت بە ناوەندی هەموو پلانەكان، بە خۆی بەشداری بكات لە دارشتنی شێوەی ژیانی تاك و كۆمەڵەكەمان.

ڕەخنەی زانستیانەی كۆمونیستی بۆیە پێویستە، چونكە ئێمە دژی بەرخوردی ئاینەكانین لە گەڵ مرۆڤ، دژی شوێنی مرۆڤین لە چوارچێوەی سیستێمی سەرمایەداری. بۆیە ئەمڕۆ زیاتر لە هەر كاتێكی تر، ڕەخنەگرتنی زانستی كۆمونیستانە لە ئاین بووە بە بەشێكی زۆر گرنگ لە ئەركەكانمان. ماركس و ئەنگلس دەنووسن: (لە ڕاستیدا، مەبەست لە بارەی مەتەری پراكتیك، واتە نیسبەت بە كۆمونیست ئەوەیە، شۆڕشگێكردنی جیهانی باوە، هێرشبردن بۆ سەر بارودۆخی باو، چۆن پێشی دێت و بە پراكتیك بیگۆڕی.)[٤٠]

[40]/ ماركس و ئەنگلس، ئیدۆلۆژی ئەلمانی، ل٣٤

ئێستا، پاش تێپەڕبوونی پتر لە ١٥٠ساڵ لەسەر ڕەخنەکانی مارکس و ئەنگلس لە ئاین بە گشتی، نەك تەنها لە ئاینی مەسیحی و یەهوودی و بودی، کاتی ئەوە هاتووە، کۆمونیستە کوردەکانیش قۆڵی بۆ هەڵماڵین و شوێنی خۆمان بکەینەوە لە ڕەخنەی زانستی کۆمونیستانە لە ئاین بە گشتی و لە ئاینی ئیسلام وەك ئاینی ژمارە یەکی کۆمەڵگاکەمان، بە شێوەیەکی تایبەتی. بەبێ ڕەخنە و هەڵوێستی ڕۆشن لەم چەشنە، ناتوانین بزووتنەوەکەمان بۆ پێشەوە ببەین.

دەقەکانی تەورات، ئینجیلەکان و قورئان

١/ لەبارەی ژنانەوە

ئەم دەقانە، لەلاین ئەوانەی بڕوایان پێدەکەن، دەقی پیرۆزن، لە ئاستیاندا، بە چۆك دەچن و سەریان بۆ دادەنوێنن، وەك تاك و دەسەڵاتدار، لە ژیانی ڕۆژانەیان پەیڕەویان دەکەن. تەورات یەکەم "دەقی پیرۆز"ە[٤١] پێشی ئەنجیل و قورئان، گەلێ سوورەت تێدایە، لە ئاینەکانی پاش وی دووبارە دەبنەوە.

لە تەوراتدا ئەم قسانە بەسەر موسای پەیامبەر"هاتووەتە خوارەوە":

(یەزدان بە موسای وت، بە نەوەی ئیسرائیل بڵێ، هەر ئادەمیزایەك لە نەوەی ئیسرائیل و ئەو نەناسانەی لە ئیسرائیل دانیشتوون تۆکەی بە ژنی شوودار دا، دەکوژرێت. گەلی سەر ئەرد بەردەبارانی دەکەن....ئەگەر

[41]/ لە قورئاندا، سورەتی مائیدە نووسراوە: (ئێمە کە ئەم تەوراتەمان ناردووەتە خوارەوە، رووناکی و رێپێشاندانی تێدایە. هەموو ئەو پەیامبەرانەی کە هەر بە فەرمانی خودا بوون، هەر بەهۆی ئەم ، بەسەر هەموو کاروباری ئەوانەی کە موسایی بوون ڕاگەیشتوون.)

پیاویّك له گەڵ ژنێك یا ژنێكی خزم، داوێن پیسیان كرد، هەردووكیان دەكوژرێن....ئەگەر پیاوێك له گەڵ ئاژەڵێك جووت بوو، پیاوەكه دەكوژن و ئاژەڵەكه دەمرێنن. گەر ژنێك له ئاژەڵێك نزیك ببوەوه، ژنەكه دەكوژرێت و ئاژەڵەكه دەمرێنن. هەردوكیان دەكوژن و خوێنی خۆیان بەمل خۆیان...ئەگەر پیاوێك ژنی براكەی بهێنێ، ئەوه كارێكی قیزەوەنه....)[٤٢]. هەروا له سوورەتی نتنیەدا نووسراوه:(ئەگەر بۆ جەنگ له دژی دوژمنەكانت دەرچوویت و یەزدانی ئیلاهت پاڵیانی پێوەنا، بەدەستت بكەون، لەناو ژنەكانیاندا، ژنێكی جوانت بینی و پێوەوه نووسای و كردت به هاوسەری خۆت، كاتێك دەیبەیته ماڵەكەت، سەری بتاشه و نینۆكەكانی ببڕه، جلوبەركی دیلێتی لەبەر داكەنه و له ماڵەكەت دا دابنیشی و بۆ ماوەی مانگێك بۆ دایك و باوكی بگریێ، پاشان بڕۆ بۆ لای و بیخوازه و دەبێته ژنت. گەر خۆشحاڵ نەبووی له گەڵیدا، با بۆ خۆی بڕوات. به زێو مەیفرۆشه و كویلەی مەكه، چونكه زەلیلت كرد.)[٤٣]. له هەمان سوورەتدا هاتووه: (..بەڵام ئەگەر كچەكه پەردەی نەبوو، كچەكه بۆ بەردەم ماڵی باوكی ببەن، پیاوانی شارەكەی بەردەبارانی دەكەن تا دەمرێ...)[٤٤]. مرۆڤ ناتوانێ تورات بخوێنێ و پێكەنینی نەیەت سەرەڕای تراژیدیای بارودۆخەكه، بۆ نموونه له هەمان ئەم سوورەته هاتووه: ئەگەر دوو پیاو شەڕیان بوو و ژنی یەكێكیان هاته پێشەوەو بۆ ئەوەی مێردەكەی له

[42]/ تەورات: سورەتی لاویین، ئەصحاحی بیستەم.

[43]/ تەورات، نتنیه، اصحاحی ٢١.

[44]/ هەمان سەرچاوه، اصحاحی ٢٢.

دەستی پیاوەکەی تر رزگار بکات، دەستی بۆ هەرامەکەی پیاوەکە برد، ئەوا دەستی ببڕە و بەزەییت پێدا نەیەتەوە...)[٤٥] ئافەرین تەورات هەرامەکی پیاو ئەوەند لەلات گرنگ بێت، لە بەر تەختێك ئێش پێگەیاندن، حەلاڵی دەست بڕینی ئافرەتێك بدەی! بە گشتی ئەم بەرخوردە دڕندانەیە لە چەندین شوێنی تر دووبارە دەبێتەوە. ئەم بڕیار و بۆچوونانەی-با بلێین خوا- دەبن بە میراتی قورئان و دووبارە دەبنەوە. پاش نزیکەی هەزار ساڵ، "یەزدان"سوورەتی نوور بەسەر پەیامبەری ئیسلام"دادەبەزێنی"و دەڵێ: (داوێن پیسانی مێر و ژن-هەریەکەیان- بەلێدانی سەد تازیانە تەمێ کەن. لە ئاینی سەر بە خودا، بەزەیی پێهاتن بێ جێیە[٤٦])، لە سوورەتی ئافرەتدا: (پیاو سەردار و گەورەی ژنە...)[٤٧]. لە ئەنجیلیشدا، لە نامەی پۆلس بۆ خەڵکی ئەفسۆسدا دەڵێ: (...بێ گومان بن لەوەی هەموو داوێن پیس و گڵاو و چاوبرسییەك، بت پەرەستە، میراتی نییە لە پادشاهێتی مەسیح...)[٤٨]. لە نامەیەکی تری بۆ خەڵکی تیموتاوس، پێیان دەڵێ: (...ژن دەبێت بە بێ دەنگی و ملکەچی فێر بێت. من رێگا نادەم بە ژن خەڵکی فێر بکا، و زاڵ بێت بە سەر پیاو، بەڵکو دەبێت بێ دەنگ بێت، چونکە خودا یەکەم جار ئادەمی درووست کرد ئینجا حەوا، هەروا ئادەم نەبوو هەڵخەڵەتا، بەڵکو ژن بوو هەڵخەڵەتاو کەوتە گوناهەوە. بەڵام ژن بە منداڵبوون رزگاری دەبێت و گەر لەسەر خۆشەویستی و باوەڕو

45/ هەمان سەرچاوە.

46/ سورەتی نوور، دەقە کوردێکەی لە وەرگێڕانی مامۆستا هەژار،لاپەڕە

47/ ÁÇÓÇáÇ ÉÑæÓ ¡ÄÇÑãáÇ

48/ ئەنجیل، نامەی پۆلس بۆ خەڵکی ئەفسۆسئە، اصحاحی پێنجەم.

پیرۆزی و رەفتار جوانی بەردەوام بێت.)[٤٩] و لەنامەیەکی تری، نووسراوە: (ئەی ژنان مل کەچ بکەن بۆ مێردەکانتان، بە شێوەیەك لێوەشاوە بێت لە خواوەند.)[٥٠]. خوا لە زاری مەسیحەوە دەڵێ: (... هەندێ لە فەریسیەکان لێی هاتنە پێشەوە– لە مەسیح– تا تاقی بکەنەوە، لێیان پرسی: ئایا دروستە پیاو ژنەکەی تەلاق بدات؟. لێرەدا عیسا لێیانی پرسی: موسا چ راسپاردەیەکی پێ داون؟. ووتیان: موسا رێی داوە تەلاقنامە بنووسرێ، بەمەش ژن تەلاق دەدرێ. عیسا وەلامی دانەوە: موسا ئەم راسپاردەیەی بۆ نووسیون، لەبەر دڵرەقیتان. بەلاَم لە سەرەتای دروستبوونەوە خودا مرۆڤی بە نێر ومێ درووست کرد. لەبەر ئەو هۆیە پیاو باوك و دایکی بەجێ دەهێڵێت و لە گەڵ هاوسەروکەی یەك دەگرێ. ئەوسا هەردووکیان دەبن بە یەك لەش. ئیتر دوو نین بەڵکو یەك لەشن. ئەوەی خودا بە یەکی گەیاندووە، مرۆڤ جیای ناکاتەوە. کە گەڕانەوە بۆ ماڵ، قوتابیەکان لەم بارەیەوە لێیان پرسی. ئەویش پێی ووتن: ئەو پیاوەی ژنەکەی تەلاق دەداو یەکێکی کە دەهێنێ، ئەوا داوێن پیسی لە گەڵ دەکات. هەر وا ئەو ژنەی واز لە مێردەکەی دەهێنێت و شوو بە یەکێکی کە دەکات، ئەوا داوێن پیسی دەکات.)[٥١]

ئەمە سێ نموونەی زۆر کورتن، لە بارەی رەفتاری قیزئاوەری دەقە پیرۆزەکان لە گەڵ ژنان. هەر سێکیان بە ئەقڵ و لۆژیکی باوکسالارییەوە

---

[49]/ ئەنجیل، بە کوردی ، لاپەڕە٤٥٧، بە عەرەبی، لاپەڕە ٢٢٨.

[50]/ ئەنجیل، نامەی پۆلس بۆ خەڵکی کۆلۆسی، بە عەرەبی ٢٢٩.

[51] / ئینجل

نووسراون، هەر سێکیان پەنا بۆ هەڕەشە، تیرۆر و سووکایەتی پێکردن دەبەن. کەواتە دەشێت لە ئاستی پرسیاری ژنان لەناو ئەم سێ ئاینەدا بوترێت:

کۆنەپەرەستن، باوکسالارو زەوتکەرن، ئافرەت دەهێنێتە ئاستی سێکس و ئامرازی زاوزێ–نازێکانیش بە هەمان چاو تەماشای ژنانیان دەکرد–، بە پاشکۆی پیاو تەماشای دەکەن، و ماف بە پیاوان دەدەن بیانکوژن و بیانسوتێنن[٥٢].

٢/ لە بارەی جەنگ:

جەنگ بەرپاکردن یەکێك بووە لە ئامرازەکانی ئاینداران بۆ سەپاندنی بیروڕاو بەرژەوەندییەکانیان(زەمین داگیرکردن، کویلەکردن، سەرانە وەرگرتن، و"حەلاڵ"کردنی کرداری زەوتکرنی ژنان و کچانی گەل و هێزە دۆڕاوەکان بە پشتیوانی یەزدان. لەم بارەیەوە، تەورات دەستپێشخەری کردووە لە روونکردنەوەی ئەم بۆچوونەو دەڵێ: (یەزدان پیاوی جەنگە)[٥٣]، لە چەندین شوێن دووبارەی: (ئەی یەزدان، ئیلاهی سەربازەکان[٥٤])کراوەتەوە. لە قورئانیشدا، ئیتر خوا بە بێ پشوودان، هەر فریای دەستووردانە بە جەنگ بەرپاکردن: (لە ڕێگای یەزدان بجەنگن... لە گەڵ بێ ئیمانەکاندا بجەنگن و بیانکوژن...جەنگ لەسەرتان

52/شەهید عەبدولخالق مەعروف، لە کتێبی(ئادەمیزاد لە کۆمەڵی کوردەواریدا) بەراشکاوی باسی شوێنی ئافرەتی کردووە لە دەقەکانی قورئان.

53/ تەورات، سورەتی خروج، ئەصحاحی ١٥.

54/ تەورات، مزموری هەشتاو نۆ.

www.kurdistannet.org
21/05/2003 21:50

نووسراوه...)[55]. له سووره‌تی ئه‌نفالدا ئیتر هه‌ر به جارێك ده‌ست ناپارێزێ له كوشتن و ڕاوڕووتكردن، و ناوكه‌ی هه‌ر به خۆیه‌تی(ئه‌نفال–راوڕووتكردن–).

ئه‌گه‌ر ناوه‌ڕۆك، دارشتن، تێز، پایه‌گاكانی ئه‌م سێ ده‌قه"پیرۆزه"پۆلین بكه‌ین، وه‌ك پێشتر زۆر به‌كورتی هێمام بۆ كرد، ده‌بینین ئه‌كسیولۆژیای پیاو له باره‌ی ئافره‌ت و جه‌نگ به‌رپاكردن[56]–پاشان كویله‌كردن، سه‌پاندنی سزادان به مه‌رگ، باج و سه‌رانه، هه‌ڕه‌شه، تێندێسی تۆڵه‌سه‌ندن–دوو ته‌وه‌ری سه‌ره‌كیان پێكده‌هێنن.له گه‌ڵ"دابه‌زین"ی ئه‌م ده‌قه پیرۆزانه‌دا، دوژمنه‌كان"به‌ڕێكه‌وت"پێشوه‌خت دیاریكراوه‌ن: ئاین و خێڵ و گه‌لانی ترن و ئه‌وانه‌ی له ناو هۆزو خێڵه‌كانیاندا، بۆچونه‌كانیان ره‌تده‌كه‌نه‌وه. ئیتر بۆ پێكانی ویست و به‌رژه‌وه‌ندییه‌كانی"گه‌لی په‌سه‌ندكراوی خوا"[57]، به‌كارهێنانی هه‌موو ئامرازو كردارێك رێیان بۆ چووه و بیانوویان بۆ هێنراوه‌ته‌وه:"خوا فه‌رمانی كردووه...خوا ئه‌مه‌ی پێ په‌سه‌ندو چاكه...ده‌بێ فه‌رمایشی خودا جێ به‌جێ بكه‌ین...سه‌ریان بۆ بچه‌مێنن...هتد". "خودا"یش هه‌ر به‌خۆی ده‌یان و سه‌دان جار، دووباره‌ی ئه‌م ووته‌یه ده‌كا:(من خواتم، خوداوه‌ند و مامۆستاتم بۆ ئه‌وه‌ی قازانج

/55 قورئان، ÓæÑÉ ÇáÃäÝÇá

/56 مه‌حمه‌د له دوا چركه‌ی ژیانییدا، فه‌رمان به ئوسامه كوڕی زه‌ید كوڕی حارË ده‌دا، بۆ شه‌ڕ له دژی رومه‌كان : بكه‌وه ڕێ به‌ره‌و سه‌ركه‌وتن و ته‌نده‌رووستی........فه‌رمانه‌كه‌م جێی به‌جێ بكه. ره‌سوولی پیامبه‌ر بورایه‌وه–ئوسامه هه‌ستا و خۆیی ئاماده‌كرد بۆ چوونه ده‌ره‌وه،، كاتێ ره‌سوولی خودا هاته‌وه هۆشی خۆی، پرسیاری له باره‌ی ئوسامه كرد، پێین گۆ، ئه‌وه‌ته خۆیان ئاماده ده‌كه‌ن، و په‌یامبه‌ر وتی: نه‌عله‌تی خوا له‌وه‌ی لێی دوا ده‌كه‌وێ(له ئوسامه)– سه‌رچاوه: ÍÑÈ ÇáÑÓæá ÖÏ ÇáãÌÊãÚ ÇáÇÓáÇãí ÇáÊÇÑíÎ ÇáÓÑí 394.) له‌م كتێبه زۆر به‌باشی باسی زه‌وتكردن و به كویله‌كردنی ئافره‌تانی خێڵ و عه‌شره‌ته دۆڕاوه‌كان ده‌كرێت.

/57 یه‌كه‌م جار گه‌لی ئیسرائیله وه ك له ته‌ورات نووسراوه، پاشان عه‌ره‌به وه‌ك له قورئان نووسراوه!!

بکەیت ...)[٥٨] لێرەوە ئیتر ئەقڵ زەوتدەکەن، ملکەچی و بڕوا بە خورافات و داستانی زۆر ئاستنزمتریان بەسەر مرۆڤ سەپاندووە و زەمینە بۆ ئۆتۆریتێت و دەسەلاٌتی ڕەهای خۆیان دامەزراندووە. ئەوەی لێرە ئاماژەیان بۆ دەکەم، پیشانی دەدا کە ئەم سێ ئاینە(ت.ق.ا) قەرزاری ئاین و ئەفسانەکانی تری سەردەمانی پێش خۆیانن.

<u>دووبارەکردنەوەی یەك بۆچوون بە شێوەی جۆراوجۆر!</u>

زۆر کەس پێیان وایە، ئەوەی لە قورئان نووسراوە، بابەتی نوێن، دەقی پیرۆزن و لە لایەن هێزێك لە سەرووی مرۆڤ و سرووشتەوە، لە ژێر ناوی"خودا" دابەزیوە، بۆیە بە هیچ شێوەیەك نابێ پێشنیار و بۆچوونی نوێیان لە سەر بکرێت یا گەشەیان پێ بدرێت، بەلاٌم کاتێ ئەم سێ دەقە"پیرۆزە"لە گەڵ یەکتر بەراورد دەکرێن، دەگەینە ئەنجامێکی تر، دەبینین یەك دەربڕین بە زیاد و کەمەوە سێ بارە و دە بارە کراونەتەوە.

بۆ نموونە(بە کورتی) :

١/لە تەورات، لاوین ٢٤و٢٥، نووسراوە:(شکاندن بە شکاندن، چاو بە چاو و ددان بە ددان.ئەوی عەیبێك لە مرۆڤێك بکا، ئەو عەیبەی لێ دەکرێتەوە.)[٥٩]

لە ئەنجیل متی، ئەصحاحی ٥، نووسراوە: (گوێتان لێ بووە ووتراوە، چاو بەچاو و ددان بە ددان. بەلاٌم ئەم ووتەیە بەم شێوەیە تەواو دەبێ: بەلاٌم من پێتان دەڵێم، بەرگری لە دژی شەڕ مەکەن، ئەوی کێشای بەرووومەتی

---

[58] /ÇáÊæÑÇÉ¡ ÓæÑÉ ÇáÈÞÑÉ :(...ÇáÍ ÇáÈÑÇ ÇáÈÞÑÉ ÈÚäÞ ÇáãíÊ...)

[4] /ÇáÊæÑÇÉ¡ ÇáÇæíæä 24: ÑÓÑ ÈßÓÑ æ ÚíäÈ ÚíäÈ æ ÓäÈ ÓäÈ. ßãÇ ÇÍÏË ÚíÈÇ Ýí ÇáÇäÓÇä ßÐáß íÍÏË ÝíåÇ.

راستت، ئەوی کەشی بۆ راگرە، ئەوی ویستی کراسەکەت ببات، چاکەتەکەشی بدەرێ.[٦٠] پاشان،لە قورئاندا، بەبازدان بەسەر هەمان ووتە لە ئەنجیل، نووسراوە: (لە تەوراتدا بۆ ئەوانە بڕیارماندا، کە گیانێك لە باتی گیانێك، چاو بە چاو و کەپۆ بە کەپۆ، گوێ بە گوێ و ددان لە باتی ددانەو زەخمەکانیش تۆڵەیەکیان هەس[٦١]....)

٢/ لە تەورات، سوورەتی(دادپەروەرەکان)، ئەصحاحی پێنجەم[٦٢] و سوورەتی ئەشعیا نووسراوە: ئەی ئاسمان بقڵشی). لە قورئاندا، سوورەتی ئینفیتار و سوورەتی الانشقاق، هەمان بۆچوون لە بارەی قەڵەشاندنی ئاسمان و تەقین و لێك درانی زەریا بە شێوەی جۆراوجۆر دووبارە دەبنەوە.[٦٣]

ئەگەر تەماشای ئەفسانە کۆنەکانی میسر، سۆمەر، بابل، ئەغریق بکەین، ئەوا ئیتر نهێنی، پایەبەرزی، زیرەکی دەقە"پیرۆزەکان"بۆمان دەردەکەوێ: ...سەنا بۆ تۆ ئەی خواوەندی مەزن، ئەی خودای هەردوو راستی، بۆ لای تۆ هاتووم، تاکو جوانیت ببینم...ئەوا بۆ لای تۆ دێم، راستیت بۆ دەهێنم و خەتا وەدەردەنێم.

/60 أنجيل متى ٥: ([illegible]). له وەرگێڕانە کوردییەکەی ئەجیل وەرمگرتووە.

/61 [illegible] (لە تەورت [illegible] ...) وەرگێڕانە کوردییەکە لە مامۆستا هەژار وەرمگرتووە.

/62 [illegible]

/63 [illegible]

من هیچ کوناهێکم له دژی مرۆڤ نەکردووه...کارێکم نەکردووه خواوەند حەزی لێ نەکردبێ، له پشتەملێ باسی کەسم نەکردووه لەلای بەرپرسیارەکەی، کەسم برسی نەکردووه، کەسم نەهێناوەتە گریان، کەسم نەکوشتووه، بانگەوازی کوشتنیشم نەکردووه، ئازارم بەکەس نەگەیاندووه، خواردنی ناو پەرەستگاکانم کەم نەکردووه، دەستم بۆ نانی خواوەند نەبردوه، خواردنی نەمرەکانم نەدزیوه، له شوێنی خاوێنی خواوەندی شارەکەم داوێن پیسیم نەکردووه...ماستم له دەمی زارۆك زەوت نەکردووه،(چەندین دانپێنانی تر).

پاشان جارێکی تر، له بەرامبەر هەر خواوەندێکی تایبەت، دانپێنانی دووهەم دەستپێدەکاتەوه: ئەی خاوەن چەندین پایەداری له هلیوبولس!من هیچ کوناهێکم نەکردووه.ئەی ئاگر له ئامێزگر له خر-ئەحاو!من دزیم نەکردووه، ئەی لووت له هرموپۆلس، من فێڵم نەکردووه. ئەی سێبەرخۆر له کررت!من دزیم نەکردووه. ئەی خاوەن رووومەتی خڕ له روستا!من مرۆڤم نەکوشتووه....وله بەر بوونەوەره ترسناکەکاندا دەڵێ:...من خراپەکاریم نەکردووه، خراپەم بۆ پاشا نەبووه، دەنگیشم بەرزنەبووه، ...هەروا پاشان مردووەکه دەڵێ: ئەوا من بۆ لای ئێوه دێم، بەبێ خەتا و خراپەکاری...من لەسەر هەق دەژێم و خواردنم لەسەر هەقی ناو دڵمه، ئەوی خەڵك دەیلێت و خواوەند لەسەری رازییه، دەمکرد. به گوێرەی پێویست خواوەندم رازی کردووه و نانم داوه بەو کەسەی برسی بووه، ئاوم داوه بەوەی تینووی بووه، و پوشاکم داوه بەوەی رووت بووه....رزگارم بکەن و بمپارێزن، ئێوه له بەردەم خواوەندی مەزن

تاوانبارم ناكەن، من پیاوێكی خاوەن دەم و دەستی بی گەردم، ئەوەی ببینێ پێدەڵێ((سەلاّو، سەلاّو))[٦٤]

ئەمە دەقێكی تەورات یا ئەنجیل و قورئان نییە، ئەمە بەشێكی زۆر كورتە لە كتێبی مردووان لە ئاینی فیرعەونییەكانی میسر، بەشێكە لە هەزاران ئەفسانە. لێرەدا بەها بەرزەكانی هونەر و ئیتۆس(ڕەوشت)ی ئەو سەردەمە بۆمان دەردەكەوێ لە بارەی چاكە و خراپە، داد و بێ دادپەروەری، بەفاداری، تاوان، دەست پاكی، بە هەمان شێوە، ناڕاستەوخۆ باس لە پەرەسەندنی ئابووری، پیشەسازی، جیاوازییە كۆمەلاّیەتییەكان ...هتد دەكات. بە بۆچوونی ئیدولف ئیرمان، ئەفسانەی ئۆزیرۆز، كە چیرۆكی پاشایەكی میهرەبانە لە لایەن برا خرابكارەكەیەوە دەكوژرێ، كارتێكردنێكی گەورە بەسەر ئاینی میسرەوە هەبووە. ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆ دوو هۆ: یەكەم هۆ ئەو بڕوایە بووە كە زولّم و زۆرداری تاقە دوو هێزی بالاّدەست نین لە جیهان، بەڵكو هەق و ڕزكاری. دووهەم هۆ ئەو بروایە بووە كە خواوەندی كوژراو بەسەر مەرگ سەركەوتووە. گەرچی بەراستی مردووە، بەلاّم ژیانی بەبەرهاتووەتەوە، گەرچی دەسبەردار بووە لە مافی سالاری بەسەر گیانلەبەرەكان بۆ كوڕەكەی حۆریس، بەلاّم بوو بە سەردار بەسەر مردووانەوە...[٦٥].

---

[64]/ كتێبی ئاینی كۆنی میسر، دروستبوون، گەشەسەند و كۆتاییەكەی لە ٤هەزار سالّدا، نووسەر ادولف ئیرمان، وەرگێڕ بۆ عەرەبی د.عەبدولمونعم ئەبو بەكر و د.محەمەد ئەنوەر شوكری، كتێبخانەی مەدبولی لە قاهیرە، لاپەڕەی ٣١٢–٣١٣.

[65]/ هەمان سەرچاوە، لا پەڕە ١١٠–١١١. لە قورئانیشدا، سوورەتی ئەلبەقەرە نووسراوە: چۆن لەو خوایە حاشا دەكەن كە لە نەبوو، ژیانی داوە بە ئێوە و لە پاشان دەتانمرێنێ و دیسان زیندوو دەكاتەوە...)

ئەفسانەکان، لەوانە ئەفسانەی پێکهاتن، توفان زۆر لە(دەقەکانی ت.أ.ق) کۆنترن و هەر لەوێوەوە سەرچاوەیان گرتووە. سەیر ئەوەیە، چەندین دەقی جۆراوجۆر هەیە لە–متون الاهرام–و ئەفسانەکانی تر لە دەقەکانی(ت.أ.ق)دەچن، وەك:

١/ ئەگەر ویستی بتانمرێنێ، دەتانمرێنێ. ئەگەر ویستی بژێن، دەژین[٦٦].

٢/ ئاسمان دەیبارێنێ، و ئەستێرەکان[٦٧]

٣/ گەورەییەکەی لە ئاسماندایا[٦٨]

٤/ ....گوێی لە هاواریان نابێ، نۆحەیش لە جیهانی خواروو کەس نەجات نادا. هیچ کەس جلوپەلاسەکەی لە گەڵ خویدا نابات، کەسیش لەوێووە ناگەڕێتەوە.[٦٩]

٥/ پەسەندکردن بۆ تۆیە، تۆ هەموو ڕۆژێك، (رع)ی جوانی[٧٠].

٦/ ... کە لە خۆتەوە هاتووی، بە بێ ئەوەی لە دایك ببی. ...دامەزرێنەری هەموو ئەوەی لە هەرد دێنەبەر...ئەو خواوەندەی کە خۆیی خەڵقکردووە.[٧١]

---

[66]/ هەمان سەرچاوە، لاپەڕەی٢٩٥. لە قورئانیشدا بە هەمان مانا:

[67]/ هەمان سەرچاوە، لاپەڕەی ٢٩٥. لە قورئان، سوورەتی ئەلبەقەرە: (ئاسمانی بەرزکردەوە و ئاوێکی لەو حەوایەوە بۆ باراندن...و لەو ئاوەی خوا لە حەواوە دەیبارێنێ)، سوورەتی بەو حەوایەی ئاوهەڵدەگرێ و دەیداتەوە.) سوورەتی ئەلرەعد: (لەو حەوایە ئاوێکی داڕژاندووە...)æÓ ãáæ ورەتی ئەنفال: بارانیشی لە حەواوە بۆ بارانن...(

[68]/ هەمان سەرچاوە. لە قورئانیشدا ، سوورەتی ئەلجن: (ئێمە گەینە ئەم ئاسمانە، دیمان پڕە لە پاسداری توندو تۆڵ و ئەستێرە گەلێ رادەخشن.)

[69]/ لە قورئانیشدا نووسراوە:ãáæ ÇáæÇÞÚÉ áíÓ áæÞÚÊåÇ ßÇÐÈÉ ÇáÇ ãä ÇÊÇ Çááå ÈÞáÈ Óáíã.

[70]/ هەمان سەرچاوە، سروودی ئەمون، لاپەڕەی ١٥٨. لە قورئانیشدا، سوورەتی ئەلئەعلا نووسراوە: پەسەنی ناوی پەروەرندەی هەر پایە بەرزت بدە

[71]/ هەمان سەرچاوە، مەبەست گەورەی هەموو خودکان(رع)ە، لاپەڕەی ١٥٩. لە قورئانیشدا، لە سورەتی ئەلئەخلاص هاتووە: ... کەس لەو نەبوەو ئەویش لە هیچ کەس نەبووە.

٧/ ...تۆ ڕۆح دەدەی بەوەی خەڵقی دەکەی تا بژی...کردەوەکانت چەند فرە لایەنن ئەی تاکە خودا، کە هیچ یەکێکی تر لە تەنیشتەوە نیە...تەنها بە گوێرەی ئارەزووی خۆت زەمینت خەڵق کرد، بە پیاو و مێگەل و هەموو ئاژەڵەکانی...و ئاسمانت درووست کرد...ملیونان بوونەوەر تەنها لە خۆت درووست دەکەی...[٧٢]. هەروا لە بارەی (ئەمون رع)ی خواوەند، میسرییەکان بۆ تاکایەتی خواوەند دەگەڕێنەوە، لە سروودی ئەمون دەڵێن:(ئەمون ڕەگەزی هەموو شتێکە. ئەو بوو، لە سەرەتادا لەدایك بوو، هیچ خواوەندێکیش پێشی وی پەیدا نەبوو...دایکی نەبوو، تا ناوی بنێ، باوکی نەبوو تابێ بە ڕەگەزی وی...)[٧٣].

٨/ ئەو ئاوە زیندووە کە لە ئاسماندا هەیە...نون خواوەندی ئاوی ئەزەلییە...گوڵی لوتس لە یەکەم ئاو دەرچووە...مانگایەك لە ناو ئاو مەلەی دەکرد و لەسەر پشتی خواوەندی خۆری کۆرپە...رع بە نون دەڵێ: تۆ ئەی کۆنترین خواوەند کە لە ئێوەوە درووست بووم...[٧٤]. لە ئەفسانەی سۆمەرییەکاندا، سەرەتا خواوەند(نمو)بوو، کەسی لە گەڵدا نەبوو. ئەو ئاوە یەکەمە بوو کە هەموو شتێك لێوەوە دەرچوو. لە ئەفسانەی بابلییەکان، ئاوی یەکەم ناوی(یم)ە، پاش ئەوەی(بعلی)خواوەند لە

---

[72]/ هەمان سەرچاوە، پارچە سەنایەکی زۆر جوانە لە سەر گۆڕی کاهن(ئای)دۆزراوەتەوە،لاپەڕەی١٦٤–١٦٥. لە قورئانیش، لە سوورەتی ئەلئەخلاص: بێژە: ئەو خودایە تاکە.... لەسورەت ئەلناس نووسراوە: فەرمانڕەوای ئەم مەردمە.)، لە سوورەتی عەلەق: (جنسی مرۆی لە جلتەیی وەدی هێنا.)

[73]/ هەمان سەرچاوە، لاپەڕەی ١٩٢.

[74]/ هەمان سەرچاوە،پەرەگرافی یەکەم لاپەڕەی٣٢: ٣٣: ١٠٠: ١٠١. لە تەوراتیش، لە(ئەلتکوین)دا نووسراوە: ...و ڕۆحی خودا لە سەر ئاو دەفڕی). لە قورئانیشدا، لە سوورەتی هود هاتووە: (هەر ئەویشە کە ئاسمانان و زەمینی لە شەش ڕۆژدا درووست کرد و تەختی فەرمانڕەوایی ئەو لە سەر ئاو بوو...) و لە سوورەتی ئەلئەنبیا هاتووە: (ئاخۆ خودا ناسان ئەمە نازانن، کە ئاسمانەکان و زەمین یەکپارچە بوون، ئێمە لێکمان هەڵوەشاندن. هەر جانەوەرێکیش هەیە، لە ئاومان بەرهەم هێناون؟ –

بەرامبەری سەرکەوتنی بەدەست هێنا، دەستی کرد بە ڕێکخستنی هەرد.

لە ئەفسانەی ئەغریقییەکان دەبینین(ئۆقیانوس) یەکەم ئاوە، خواوەندی یەکەمە کە لێوەوەی گەردوون پێکهات.[٧٥]

٩/ئەو جیهانەی لە ئاوی ئەزەلییەوە بەرز بووەوە، هێشتا ئارامی نەگرتبوو، هێشتا ئاسمان لە زەمین جیانەبوبوەوە، خواوەندی ئاسمان لەسەر مێردەکەی خواوەندی زەمین(جب) پاڵ کەوتبووەوە، بەڵام باوکیان(شو) خواوەندی با چووە نێوانیانەوە و ئاسمانی هەڵگرت بۆ سەرەوە و لە گەڵدا هەموو گیانلەبەرێکی خوڵقێنراو، واتە گشت خواوەندەکان(لەگەڵ پاپۆڕەکانیانەوە)...)[٧٦]. لە ئەفسانەی سۆمەرییەکاندا نووسراوە:

پاش ئەوەی ئاسمان لە هەرد، دوور خرایەوە

هەرد لە زەمین جیاکرایەوە

مرۆڤ درووست کرا

(ئان) ئاسمانی بۆ خۆی برد

(ئەنلیل)یش هەرد...

لە ئەفسانەیەکی تریاندا هاتووە:

ئەو خواوەندی هەموو شتێکی بە سوود، دەرهێنا

ئەو خواوەندەی ووشەکانی بەددیلی نییە

ئەنلیل، کە خۆشەویستی و لەوەڕگای چاند

---

[75] ¡ÏÇæáÇ óÇÑÝ äãÏÇÑÇ ÖÑ Ç ¡ÇÑæó ¡ÉÑæÖÇãÇ ÌÝ ÈÓÇÑÏ ¡ÌáæÍÇ áÇ ÊÚãÇ ÈÑãÇÞå 32ÉÍÝÕ 35

[76] ¡ÉãÌÑÇ ÑÕã ÈÇÊÏ 102

ئاسمانی لە زەمین دوورخستەوە

زەمینیشی لە ئاسمان دوورخستەوە.[٧٧]

لە تەوراتدا، خوا وتی، با ئاو لە ژێر ئاسماندا بێت، لە یەك شوێن کۆببێتەوە و با وشکاییش دەرکەوێ.[٧٨]

١٠/ لێرە شوێنی دوبارە و دەبارەکردنی هەموو ئەو هەڕەشە گورەشانەی

تەورات،

قورئان و ئینجیل نابێتەوە که هەرهەموویان، بە شێوەیەکی سەرسوڕهێنەر بریتین لە سوتاندن و

کوشتنی بە کۆمەڵ!

شان بە شانی ئەمانە، ئەوەی سەرەنجی ڕاکێشام، شوبهاندنی ئاسمان بە مانگا بوو[٧٩]. لەسەر گۆڕێکی ئۆزیریس هاتووە(...تا ناوچەکانی هیندستانیشدا جەنگیان کردووە...)[٨٠]. ئەم دوو فاکتە، ئەم پرسیارەی لە لامدا وروژاند: مانگاپەرەستی هیندۆسەکان، بەشێك لە ئاینە کۆنەکانی میسر نییە؟ و دەیان پرسیاری تر.

---

[77]/ هەمان سەرچاوە، لاپەڕەی ٣٤–٣٥. لە قورئانیشدا، لە سوورەنی ئەنبیا هاتووە: (...ئاسمانەکان و زەمین یەکپارچە بوون، ئێمە لێکمان هەڵوەشاندن...)

[78]/ تەورات، تەکوین، ئەصحاحی یەکەم.

[79]/ هەمان سەرچاوە، لاپەڕەی ٣١لە گەڵ وێنەیەك.

[80]/ هەمان سەرچاوە،لاپەڕە٥٦٠

بەرامبەر بەم بۆچوونانەدا، ئۆگۆست بیبلٚ[81] دەنووسیٚ: ئەوە راستییەکی بەڵگەنەویستە، کە مرۆڤ لەو هاوسەرە یەکەمە نەهاتووە کە لە ئەنجیل ئیدعای دەکا، گوایە کلتوری مرۆڤیان بۆ سەرزەمینیان هێناوە، بەڵکو لە ماوەی چەندین قۆناغی بیٚ کۆتایی دوورو درێژدا، پەیتا پەیتا لە بارودۆخێکی ئاژەڵی، خۆیی رزکارکرد، چەندین قۆناغی گەشەسەندنی تێپەڕاندووە، لە ناویاندا پەیوەندییە کۆمەلأیەتییەکانی، لەوانە، پەیوەندی لە نێوان ژن و پیاو گۆڕانکاری جۆراوجۆری بە سەر هاتووە....<u>هیچ شتێك نەمر نییە، نە لە سرووشت و نەیش لە ژیانی مرۆڤ، نەمر تەنها گۆڕین و گۆرانگارییە</u>.[82]

---

[81] / ژنان و سۆسیالیزم. ئەمە کتێبێکی دەگمەنە، کە لە نێوان ١٨٧٩-١٩٠٩دا پەنجا جار لە چاپدراوەتەوە و لە ١٩٩٤ لە لایەن دەزگای چاپەمەنی (دیتس) سەر لەنویٚ بلأوکرایەوە و لە سەری نووسراوە: لە ١٨٩٧وە ئەکتوێلە! لە کتێبەدا هەڵویستی زانستیانە لە بارەی پرسیاری مێژووی جیهان، شوێنی ئافرەتان لە ناو کۆمەڵگاکان باسکردووە.

[82] / هەمان سەرچاوە، لاپەڕەی ٤٦

یەکێك لە بەڕێز(ك)پرسیاری کرد، داخۆ خوا هەیە یا نا.
لە وەڵامدا وتی: مۆچاریت دەکەم بیربکەیتەوە، ئایا هەڵویستت پاش وەڵامدانەوەی ئەم پرسیارە دەگۆڕیٚ. ئەگەر ناگۆڕیٚ، ئەوا دەتوانین پرسیارەکە فڕێدەین. ئەگەر ئەگۆڕیٚ، ئەوا دەتوانم لانی کەمەوە یارمەتیت بدەم، پێت بلێم: تۆ بڕیاری خۆت داوە: تۆ پێویستیت بە خودا هەیە.

بیرتۆڵد بریخت، چیرۆکەکانی بەڕێز کۆینە.[83]

٢٠٠٢/٢/١٠

نزیکەی١٤٠٠ساڵە بە سەر دیرۆکی هاتنەپێشەوەی قورئان تێپەڕیوە. دەسەلاٚتداران لە وەلاٚتانی جیهانی ئیسلامی، بە ئاگرو ئاسن لە دژی هەر

[83] / Bertolt Brecht, Geschichten vom Herrn Keuner

جۆره رەخنەگرتنێك لەو كتێبە راوەستاون، بەلاّم سەرەرِای ئەوەش، لێرەو لەوێ، بەناوی نهێنی و ئاشكرا، دەنگی رەخنەگرەكان بەرزبووەتەوە. لە كوردستانیشدا، پاش١١ساڵ لە تاوان، هەرِەشە، فتوای كوشتن و سووكایەتی حزب و گروپە ئیسلامییەكان لە دژی هێز، كەسایەتی جۆراوجۆر و ژنان و پاش تاوانەكەی ئەنصار ئەلئەسلام لە ناوچەی هەڵەبجە، بەتاوانی دەزانم، بیرمەندان و رۆشنبیران هەوڵی جددی نەدەن بۆ رووبەرِوو بوونەوەو رسواكردنی پایە لەرزیوەكانی بیروباوەرِی ئیسلام.

تا ئەو شوێنە پێمبكرێت، ئەم نووسینە ناكەم بە شوێنی باس و بۆچوونی ئەو رەوتە فەلسەفییانە كە دیكارت(رەوتی میكانیزم)دەستیپێكرد و كۆتایی بە قوتابخانەی(فێرگا)ی سەدەی ناوەرِەست هێنا تا فەلسەفەی بوونگەرایی(هایدگەر، سارتەر)، فەلسەفەی بوون(تۆماویزم)، فەلسەفەی ماددی(برتراند رسل)، فەلسەفەی ماهییەت(ئەدمۆند هسلەر)، فەلسەفەی ژیان(هنری برجستون)، ماركس و ئەنگلس و پراكماتیزم كە لە هەر یەكێكیان چەندین قوتابخانەی بیلۆژی، دەروونی، مێژوویی و بوارەكانی تریان لێ دەبنەوە. دەسپێكی وا پێویستی بە كاتێكی زۆر هەیە و منیش زۆر لە ژێر كارتێكردنی تاوانی ئاوایی خێڵی حەمە و تەپە درۆزنینەی ئیسلامییەكانم كە پێش ماوەیەك ئەنجامیاندا. لەمەودوا، هەوڵدەدەم هەر جارێك باسی سورەتێك بكەم. ئومێدەوارم لە رەخنەكانتان بێبەشم نەكەن.

سورەتی فاتیحە

لەم سورەتە،"خودا"وەك دەسپێك، بەناوی خۆیەوە، دووسیفەت بە خۆی دەدا(*دەهەندەو دلۆڤان*)[٨٤] و پاشان هەر بە خۆی سوپاسنامە ئاراستەی خۆی دەكا(*سوپاس بۆ خوا كە راهێنەری جیهانە*)[٨٥] و پاش دێڕێكی زۆر كورت، دووبارە سیفەتی (*دەهێندە و دلۆڤان*)بە خۆی دەدا.

ئاراستەكردنی سوپاسنامە پێویستی بە دوو بوونی جیاواز هەیە، تا بوونێك ئاراستەی بوونەكەی تر بكات. ئایا لۆژیك لەو ئایەتە شوێنی هەیە؟ ئەگەر هەبێ، كامەیە؟

ب- ئەوجا دەڵێ: (*خاوەنی رۆژی پەسلانە. ئێمە هەر تۆ دەپەرەستین و پشتن هەر بە تۆ دەبەستین*)[٨٦]

دەكرێ لێرە یەكێك(مرۆڤ)، یا بڵێن موحەمەد وەسفی خوای كردبێ، لە بری هەموو مرۆڤایەتی بنووسێ(*ئێمە تۆ دەپەرەستین و پشت هەر بە تۆ دەبەستیت*) بەلام ناكرێ قبووڵی ئەوە بكەین كە"خوا"ئەم ئایەتەی"ناردبێ". لێرە ئەم پرسیارە دێتە پێشەوە: كێ بە كێ دەڵێ: (*ئێمە هەر تۆ دەپەرەستین، پشت هەر بە تۆ دەبەستین*)؟

ج- لە ئایەتی شەشەم خوا خۆی داوای هیدایەت دەكا:(*لە راستە رێ شارەزامان بكە.*)[٨٧]! كێ رێگا بە كێ پیشان بدا؟كێ داوای رێپیشاندان دەكا؟

---

[84]/ مەبەست: بسم الله الرحمن الرحيم.

[85]/ الحمد لله رب العالمين.

[86]/ مالك يوم الدين. أياك نعبد و أياك نستعين.

[87]/ أهدنا الصراط المستقيم

د–له ئایەتی حەوتەم دا هاتووە:*(ڕێ ئەوانەی کە خۆت چاکەت دەگەڵ کردوون نەك ئەوانەی کە وەبەر توڕەیی کەوتوون و نە ئەوانەش کە لاڕێ تۆن.)*

لێرەش بە هەمان شێوە، دەکرێ موحەمەد یا هەر کەسێك ئەم داواکارییە لە خوا بکات، بەڵام ناکرێ"خوا" خۆی ئەمەی گوتبێ، لەخۆی داوای ڕێپیشاندان بکات.

بە گشتی: ١/ئەم دەقە، وەك لۆژیکی هەر کفتوگۆیەك، دەقێکی مرۆییە نەك دەقێك لە لایەن هێزێکی باڵاوە کە لە پلەی کەماڵە وەك باسی لێوە دەکەن. مرۆڤێك، بوونێکی باڵای دروستکردووەو سوپاسی دەکا، پێدەڵێ تۆ دەپەرستین، پشت بە تۆ دەبەستین و داوای ڕێپیشاندانی لێ دەکا.

٢/ ئەمە دەسپێکی گاڵتەجارییەکەیە کە"زانا ئاینییەکان" بە خەڵکی دوور لە خوێندن و نووسین لە ماوەی ئەو چەند سەدەیە، دەیفرۆشن. ژەهری ئاینی ئیسلام، ڕۆلێکی گەورەی بینیوە لە دژایەتی و لە لەناوبردنی هێزە پێشکەوتنخوازەکان. لە ژێرکاتێکردنی ئەم ئاینەدا، دەسەلاتی تیۆکراتی دڕندە لە سعودیە، ئێران، سودان، ئەفغانستان و چەندین بزووتنەوەی دژە مرۆڤ لە دنیا هاتووەتە ئاراوە....

٢٠٠٢/١٢/١٠

دوو ووشە: یەکێك دایك، باوك، خوشك وبرا کەسێکی تر دەکوژێ. یەکێك لە کەسوکاری کوژراوەکان لە بەرچاوی خەڵك، جوێن بە بکوژی کەس و کارەکانی دەدا. تاوانبارەکەش بە هاوارەوە دەڵێ: خەڵکینە سەیری ئەم

کابرایە بکەن، چەند بیٚ ریٚزو حورمەتە(قسەی زۆر خەتەرناکتریشیان کرد)، قسەی ناشرینم پیٚ دەکات!

ئەمە نموونەیەکە لە سەر کوشتنی٦٠مرۆڤ بە دەستی ئیسلامییەکانەوەو وتارەکەم لە دژیاندا!

سورەتی مانگا

هیٚشتا سەرەتای"دابەزینی"ئایەتەکانە، قورئان وەك کتیٚب لە ئارادا نەبوە، کەچی دەستبەجیٚ "خودا"بە ناو خۆیی"دەهەندەو دلۆڤانەوە" لە سورەتی مانگادا دەلیٚ: *(ئەلیف لام میم. ئەم کتیٚبە هیچ گومانی تیٚدا نیە بۆ ئەوانەی پاریٚزگارن نیشاندەرە. ئەو کەسانەی بڕوایان بە نەدیارە و نویٚژدەکەن و لەو بژیوەش کە پیٚمان داون، دەبەخشن.)*[٨٨]

ئەلیف لام میم، واتە من خودام کە لە هەمووان زاناترم! گەرچی"خودا"پیٚشتر"سیٚ ئاینی خولقاندووە"، بەلاٚم لیٚرە دەسبەجیٚ پرسیاری گومانکردن چارەسەر دەکات! چ پیٚویست دەکا بە شیٚوەیەکی رەها، خۆی لە بارەی یەکەم سورەتی خۆی بلیٚ(هیچ گومانی تیٚدا نیە)؟ ئەنجا ئەو کەسانە دیاریدەکات کە بڕوایان پیٚ هەیە: کەسیٚك بڕوای بە غەیب هەیە و نویٚژی بۆ دەکات! بە وشەیەکی تر، کەسیٚك کویٚرانە بە بیٚ

---

[88]/ الم. ذلك الكتاب لاريب فيه، هدى للمتقين. الذين يؤمنون بالغيب و يقيمون الصلوة و مما رزقناهم ينفقون.

هیچ لێكدانەوەیەك قبووڵی بەرامبەرە(كام بەرامبەر؟رەنگی؟كاری؟بەرهەمی؟زمانی؟...هتد) نەدیارەكەی بكات و بەدووی بكەوێت. ئەقڵ، مەنتق شوێنی نییە لەو زمان و دووانەو مەرجی گومان نەكردن دەكات بە پێشمەرج بۆ ئایەتەكانی تری ٤و٥ كە هیچ شتێكی ئەوتۆ ناڵێن! مرۆڤی سەردەمی ئێستا، بە پێی پرسیار، گومان، گەڕان بە دوای ڕاستییەكان و بەرژەوەندییەكانی چین و توێژەكانیان هەنگاو دەنێن. تا دانوساندن لە بارەی بابەتێك دەكرێ، دەیان گومان، جۆری خەبات و نەخشەی ستراتیژی نوێ سەرهەڵدەدەنەوە!

سەیر ئەوەیە لە ئایەتی: (*گەلی خودانەناسانیش بترسێنی یان ترسیان وەبەر نەهێنی، وەكو یەكە، ئەوان لە باوەڕی هێنان خۆ دەبوێرن.*) دان بە سەربەخۆیی ئیرادەو بڕیاری مرۆڤەكان دەنێ، بەڵام پاشان ئەم سەربەخۆیی بڕیاردان و بێ هوودەیی ترس وەبەر خستنە پاش یەك ئایەت لێ یان دەستێنێ و دەكەوێتە ناكۆكی لەگەڵ لۆژیكی خۆی، وەك بڵێی پێشتر خۆی بڕیاری داوە بەشێك لە خەڵكەكە بكا بە خوانەناس، دڵ و گوێشیانی مۆر دەكا و بە خۆیشی پەردەیەكی لەسەر داناوە!! بڕوانە ئایەتەكە: (*لە خوداوە دڵ و گوێیان مۆر كراوە و پەردەیەكیش بە بەرچاویاندا كشاوەو بەشیان ئازاری بە ژانە.*) هەمان گەمە لە ئایەتی ١٠دا دووبارەدەبێتەوە: (*دڵیان دەغەزێكی هەیە و خوا دەغەزی پتر كردوون، لە سەر ئەم درۆكردنە، بەشیان ئازاری بەژانە.*) دووبارە.

"خوا" لێرە بە ڕق و قینەوە بەرخورد دەكا. ئەوە چۆن دڵۆڤانییەكە دەغزی مرۆڤ زیاد دەكا، تەنانەت بە خۆیشی دڵ و كوێیان مۆر دەكا و

پەردەیەکیشی بەسەر دادەنیٚ و ئەوجا هەڕەشەی ئازاری بەژانیان لیٚ دەکا!!..."خودا" دەست لە شەڕە جویٚنی بازاڕیش ناپاریٚزی، گاڵتە بە ییٚ بڕواکان دەکاو هەولٚ و هیوای سەرگەردانییان بۆ دەخوازیٚ بە مەرجیٚك هیٚشتا هیچ نەبووە، تەنها یەك ئایەتی"دابەزاندووە". ئەم بۆچوونە لە ئایەتەکانی١٣،١٢،١١، و١٥دەردەکەویٚ: (*ئەگەر کەسیٚ پیٚیان بیٚژیٚ: ئیٚوەش سایری ئەم خەڵکە بڕوا بیٚنن، ئیٚژن: جا چۆن ئیٚمە وەك ئەو نەفامانە بڕوابیٚنین؟ با بزانن، کە خۆیان نەفامەکانن، بەلاٚم بەخۆیان نازانن....خودا گاڵتە بەوان دەکا و بەریان بۆ بەرهەڵدا دەکا، تا لە ئەو سەرکیٚشیەدا سەرگەردان بن.*). موحەمەد چونکە لە ناوەندو پەیوەندییەکی بازرگانی گەورە بووە، بۆیە دەسبەجیٚ ووشەی بازرگان لە ئایاتە یەکەمەکان رەنگ دەداتەوە. ئەمەش لە ئایەتی١٦بەدیدەکریٚت: *(ئەوانە راستەڕیٚیان دا بە گومڕایی و لە بازرگانییدا(سەوداداا)تیٚ شکاون و ریٚگەی راستیان بەدی نەکرد.)* هیٚشتا یەکەم ئایەت"دابەزیوە"، واتە هیٚشتا ئاینی ئیسلام دەرنەکەوتووە، هیچ ئایەتیٚك لە بەردەستدا نییە، کەچی باسی کافران دەکریٚ!

هەندیٚ هەن داوای ئەوە دەکەن، قورئان بە پیٚی قۆناغی سەردەمی خۆی هەڵبسەنگیٚندریٚت. ئەمە هەولٚیٚکە بۆ راکردن لەو راستییە کە مرۆڤی ئەمرۆ، تیزی دیٚ بە بۆچوونی ناوەڕۆکی ئایەتی١٧: *(ئەمانە بە مەرەدی کەسانیٚ چون کە خەریکی پیٚ کردنی ئاگریٚك بوون، هەر کە رۆشنایی ئاگر دەوروبەری رۆشن کردن، خودا رووناکیەکەی بردن و لە تاریکیٚکی وادا ویٚلٚی کردن، هیچ ئاشتەبایان نەدەدیت.)*

ئەوە چەندین سەدە تێدەپەڕێت، مرۆڤەكان وەك ئەفسانە قسەی وا دەگێڕنەوە، لە ئاستی گێڕانەوەی رووداوێكی حەقیقی كەس ناوێرێ رستەیەك لەو خەیاڵە پوچە، بگێڕێتەوە !

گاڵتەجاڕییەكە دەگاتە ئاستێكی نزم لە گەڵ ئایەتی١٩: (یانە بارانی بەلۆزەویان دەگەڵ هەورو چەخماخەدان لەو حەوایە بۆ بباریٚ و بكەونە ناو تاریكایی، لە ترسی هەورەتریشقە، تلی لە گویٚ یان ڕابكەن، نەكا بمرن. خودا دەورەی لەم خوانەناسانە داوە.)

ئەمرۆ مرۆڤ لەبەر بەرزی دەنگی هەورەتریشە دەست بە گوێیدا دەگریٚ، نەك لەبەر مردن، هەروا هیچ پەیوەندییەك نییە لە نێوان هەورەتریشقە و دەورەدانی خوا بۆ خوانەناسەكان.

بەپێی خوێندنی رابردووم بۆ قورئان، بۆم دەركەوت كە ئایەتی ٢٢(كە هیچ گومانی تێدا نییە لە لایەن مرۆڤەوە نووسراوە) بەدەیان جار دووبارە بووەتەوە. ئایا لە چ كتێبێكی زانیاری، بە چەشنی ئەم ئایاتە ئەوەندە دووبارەكردنیان تێدا بووەتەوە: (*ئەو خودایە*—ئاخر ئەگەر ئەم كتێبە كتێبی خوا بیٚ، چۆن دەڵیٚ ئەو خودایە؟؟)*هەردی بۆ كردوون بە رایەخ، ئاسمانی بەرزكردەوەو ئاوێكی لەو حەوایەوە بۆ باراندن، هەموو جۆرە بەروبوی—بە هۆی ئەو ئاوە—بۆ رواندن. دەیسا كە ئەوەو زانیوە، چۆن شەریكان بۆ ئەو خوایە پەیدا دەكەن؟)*

هەمان ئەم دەقە لە ئاینە كۆنەكانی فەرعەونییەكان گوتراوە. چەندین دووبارەكردنی ئەم دەقە لە قورئان، یەكێكە لە نیشانە دیارەكانی لاوازی.

بەبێ گومان لە شوێنی خۆیاندا سەرلەنوێ هێما بۆ دووبارەکردنەوەی ئەم ئایەتانە دەکەم.

نووسەرەکەی چونکە گومانی لە راستی نووسینەکەی خۆی هەیە کە نەنێردراو قسەی خودا نییە، بەڵکو خۆی نووسیویەتی(دەیان بەڵکە ناو خودی قورئان ئەوە دەسەڵمێنن کە لەلایەن مرۆڤەوە نووسراوە) بۆیە سەرلەنوێ دەڵێ: (*ئەگەر لەمەی کە ئێمە بۆ عەبدی خۆمان ناردۆتە خوار بە گومانن و پێشتان وایە راستی بۆ چون، دەسا ئێوە وێرای هاوباوەڕەکانتان بە گەلەکۆمەکی یەکتر–جگە لە خوا–سورەتێکی وەك ئەو بێژن.*). ئاخر هێشتا چی"ناردووەتە خوارەوە"؟ بۆچی یەکسەر گرفتی گومان دەهێنێتە پێشەوە؟. ئەوجار هەڕەشەیش دەکات!لە ئایەتی٢٤دا بەزۆر پێی خەڵك دەکا بە کەوش: (*ئەگەر نەوکرد–کە هەرگیز بۆشتان ناکرێ–سا بترسن لەو ئاگرەی دەستەچیلەی تەون و لەشی مرۆیەو هەر بۆ خوداناسەکان هەڵکراوە.*) ئەمە یەکێکە لە ریشەی کلتوری خۆسەپاندن لە ناو کۆمەڵگای عەرەبی ئەو سەردەمە کە تا ئێستاش هەر بەو حاڵە ماوەتەوە!

لەبەر ئەوەی دوورگەی عەرەب لەو سەردەمە(ئێستاش) بێ بەش بووە لە باغات، رووبار و میوە، بیابان سەرتاپای گرتووەتەوە، دانیشتیوانەکەی خەونیان بە جیهانێك بینیوە پڕە لە باغات و رووبار و میوە! هەر بۆیەش، نووسەری قورئان لەو سنورە تێنەپەڕیوە(ئایەتی ٢٥): (بەو کەسانەش کە بونە خاوەن باوەڕو ئاکار چاکن، موژدە بدە: باغاتێکی وایان دەبێ جۆباریان بەبەردا دەڕواو لە هەر میوەیەك بچێژن، ئێژن: بەرێ ئەمە کرابوە

بەشی مەو ئێستا وێنەیان هێناوە. ژنەکانیان لەوێ زۆر پاك وخاوێنن، تا هەتایەش هەر لە بەهەشتا دەمێنن.)

سەرلەنوێ لە ئایەتی ٢٩نووسەر ئاماژە بۆ خودا دەکا. (*هەر خۆیەتی هەرچی لە زەمیندا هەیە، بۆ ئێوەی بەرهەمهێناوەو ئەوسا پەرژایە بەرزایی و حەوت نهومی لێ دروست کرد. هەر ئەویشە ئاگای لە هەموو شت هەیە.)*

ئەگەر قورئان کتێبی"خودا" بێ، ئەوا دەبنووسی: هەر منم هەرچی لە زەمیندا هەیە...) یا دەینووسی: (هەر خۆیشم ئاگام لە هەموو شت هەیە). یا بڕوانە ئایەتی٣٠: (*ئەو کاتەی پەروەرندەی تۆ بە فریشتانی ڕاگەیاند: من دەمەوێ بریکارێك لە سەر زەمین دیاری بکەم، گوتیان: تۆ کەسێ وا دێنی لەوێدا خراپەبکاو خوێن بڕێژێ، کەچی ئێمە هەر شوکرانەی تۆ دەکەین و پەسنی پیرۆزی تۆ دەدەین؟ گوتی: ئەوی من دەیزانم، ئێوە ئاگاتان لێ نیە.)*

لێرەشدا دەبێ"خودا" وەك خاوەن و نووسەری قورئان نەڵێ (گوتی) بەڵکو دەبێ بڵێ: (گوتم ئەوی من دەیزانم، ئێوە ئاگاتان لێ نیە.)

لە ئایەتی٣١نووسراوە: خودا هەموو ناوێکی فێری ئادەم کرد...). لێرەشدا دەبێ وەك خاوەنی قورئان بڵێ یا بنووسێ: من هەموو ناوێکی فێری ئادەم کرد.

لە ئایەتی٣٣یشدا نووسراوە: (*گوتی ئەی ئادەم...)*. دەبوایە لێرەش بنووسرابا: گوتم ئەی ئادەم، ڕێك وەك ئایەتی٣٤کە نووسراوە: (فەرمانمان دا، کڕنووش لەبەر ئادەم بەرن...).

له ئایەتی٦٨ نووسراوە:

گوتیان لە خودای خۆت پرسی بکە پێمان بێژێ چ رەنگە؟ گوتی. ئێژێ چێڵێکی مێندە رەنگ زەردە، تواشاچی دڵخۆش دەکا)[٨٩]. ئایا خوا مانگایە وەك لەم ئایەتە نووسراوە؟؟!

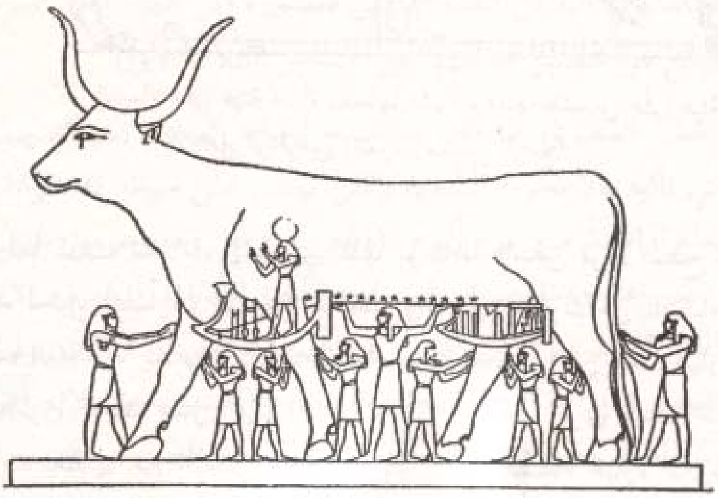

٢ ـ السماء على هيئة بقرة يمسكها إله الهواء «شو» وآلهة أخرى. وعلى بطنها النجوم وسفينة الشمس (مقبرة سيتي الأول).

ئەگەر تەماشای ناوی سورەتەکان بکەین، دەبینین زۆربەیان بە ناوی ئاژەڵەکانەوە ناو نراون! ئەی خۆ ناویان نانرێ سورەتی ئینتەرنێت، ئێمیل، لاین مەنجمێنت، جیهانگیری و پسوشۆ تیراپی! ناوی سورەتەکان بەندە بە کلتوری گرنگترین ناوەندە بازرگانیەکانی دوورگەی عەرەب(مەکە و مەدینە) لە کۆمەڵگایەکی بەدەوی کە خەون بە مانگاوە دەبینن. خۆزگا بمانزانیبا لەو سەردەمە چەند مانگا هەبووە لەو ناوچەیە و کێ توانیویەتی مانگای هەبێ کە بێگومان تەنها خێزانە دەوڵەمەنەکان هەیانبووە. لەوانەیشە، مەسەلەی مانگابوونی خودا پەیوەندی بە تێگەیشتنی شارستانییە کۆنەکانەوە هەبێ(سەیری وێنەی سەرەوە بکە. سەرچاوە: دیانة مصر القدیمة، ادولف ارمان، صفحة٣١، ترجمة: د. عبد المنعم أبوبکر و د. محمد أنور شکري)

---

[89]/ قالو أدع لنا ربك يبين لنا مالونها، قال انة يقول انها بقرة صفراء فاقع لونها تسر النظرين.

www.kurdistannet.org كوردستان نێت

وەك پێویستی، گرنگە باسی شێوەی نووسینی قورئان بکرێ، چونکە ئەمە یەکێکە لەو نهێنییانە کە وا دەکا، خەڵك بەشێوەیەکی ئاسایی تەماشای ئەم کتێبە نەکەن:

١/ قورئان بە زمانی عەرەبی کۆن نووسراوە، بۆیە زۆر کەسی عەرەبیش بە باشی لێ تێناگەن، تەنانەت ناتوانن بە بێ هەڵەش بیخوێننەوە! دەبێ ئەوەش بزانین کە زۆربەی دانیشتیوانی وەڵاتە عەرەبییەکان تا پێش چەند ساڵێکیش نەخوێندەوار بوون.

٢/ رێگە نەدراوە قورئان بۆ زمانەکانی تر وەربگێڕدرێت. ئەمە وای کردووە، (بۆ نموونە)ئەو گەلانەی بەزۆر کراون بە ئیسلام، بە زمانی عەرەبی نوێژەکەیان بکەن کە هیچی لێ تێنەگەیشتوون. ئەم خاڵە بە باشی لەناو ملیونان کورد بەدی دەکرێ. قورئان لە زۆربەی ماڵاندا هەیە، بەڵام نە دەتوانن بیخوێنن و نەیش لێ تێدەگەن، هەر ئەوەندەیە دەڵێن"قورئان کتێبی خوایە و دەبێ لە ماڵدا هەبێ"!!

٣/ چیرۆکەکانی ناو قورئان و بەربلاوی نەزانین و مردن ئەوجا باسە خورافییەکان لە بارەی دۆزەخ(پێشتر لە ئاینە کۆنەکانی فیرعەونی، سۆمەری، ئەکەدی و بابلی و سوبییەکانیش باس کراوە) گیانی ترسی چاندووە لە مێشکی خەڵك. ترس یەکێکە لەو پایە خەتەرناکانە کە قورئان لە سەری دامەزراوە....

٤/ئەگەر دیقەتی ئایەتی ٤٦و ٤٧ بدەین، دەبینین لە یەکەمەکەی خوا بە غائب دادەنێ و نووسەرەکە دەدوێ: (ئەو کەسانەی سووردەزانن توشی پەروەرێنیان دەبن و دەگەڕێنەوە بۆ لای خۆی). لێرە یەکێك باسی خوا

دەکا، بەڵاّم لە ئایەتی ٤٧ نووسراوە: (ئەی زارو و زیچی ئیسرائیل! بیر لەو چاکە بکەنەوە کە من دەربارەتانم کرد، لە چاو خەڵکی هەموو دنیا پتر رێزم لە ئێوە نا.)!

٥/لە ئایەتەکانی ٤٩، ٥٠، ٥١،٥٢، ٥٦، ٥٧بە پێچەوانەی شێوەی نووسینی ئایەتەکانی تر، نووسەرەکە هیچ ناڵێ، "خودا" راستەوخۆ"دەدوێ"، وەك: ئەوسا کە رزگارم کردن... ئەوسا کە ئێمە دەریامان بۆ قەلاّشتن و نەجاتن دان... لە پاش ئەمەش لێتان خۆش بووین...هتد.

٦/ لە ئایەتی٥٧ و٦٠دووبارەی یەك شت دەکرێتەوە. لە یەکەمیان: (... *بخۆن لەو بژیوە پاکەی بەشمان داون...*)و لە دووهەمیشیان نووسراوە: (*..سا لەوبەشەی خودا داویە بخۆن، وەخۆن...)*

٧/ لە ئایەتی٦٥دا جوێنفرۆشی بازاڕییانە بەکاردەهێندرێت: *(...پێمان گوتن: مەیمونی ترۆکراو بن.)*. ئایا رۆژنامە کوردییەکان جوێنی وا لە سەر لاپەڕەی رۆژنامەکانیان بلاّو دەکەنەوە؟؟

من خۆم دەپارێزم لە چیرۆکە چرۆکەکانی ئەم کتێبە، چونکە دوورن لە گشت مەنتیق و عەقڵ. بۆ نموونە ئایەتی٦٩ یەکێکە لەو چیرۆکانە کە باس لە موسا و بێبرواکان دەکا:(*گوتیان لە خودای خۆت پرسێ بکە پێمان بێژێ چ رەنگە؟ گوتی. ئێژێ چێڵێکی مێندە رەنگ زەردە، تواشاچی دڵخۆش دەکا*)[90]. ئایا خوا مانگایە وەك لەم ئایەتە نووسراوە؟؟!

[90]/ قالو أدع لنا ربك يبين لنا مالونها، قال انة يقول انها بقرة صفراء فاقع لونها تسر النظرين.

www.kurdistannet.org کوردستان نێت

٨/له ئایەتی٧٠، ٧١ نووسراوه: (*گوتیان له خوداکەت بپرسه با پێین بڵێ چۆن چۆنیه؟ مانگا سەری لێ تێك داوین، ئەگەر خودا خۆی حەز بکا دەتوانین شارەزاببین.*

گوتی: ئێژێ نه چێڵێکی هەڤوتییه(رامێنراو) جوتێ بکا و نه ئاودەکێشێ بۆ زەوی، هیچ پەڵەشی تێدا نیه...). ئایا ئەم گفتوگۆو بەراوردکردنه چەند به ئاینی کۆنی فەرعەون و له پاشاندا ئاینی هیندۆسەکان پەیوەندی هەیە؟

٩/ له ئایەتی٧٨دەڵێ: *لەوانیشدا ئی وا هەن که نەخوێندەت و بێژگه ئارەزوو، له کتێب سەردەرناکەن، ئەمانه هەر له خەیاڵات و گوماندان.*)

ئەگەر به پێی تێڕوانینی ئەمڕۆوەوه سەرەنج بدەین، دەتوانین بڵێن، ئێمه ئێستا خوێندەوارین و گومان لەم کتێبه خەیالأوییه هەیەو رسوای دەکەین، به پێچەوانەوه، ئەوه نەخوێندەوارەکانن هێشتا بەم پڕوپووچییه بڕوا دەکەن.

١٠/ ئایەتی ٨٣، ٤٣، ١١٠دووبارەکردنەوەی:(*نوێژبکەن و زەکات بدەن*)ە.

له ئایەتی٨٩دا خودا به خۆی باسی خودا دەکا وەك بوونێکی سێهەم: (*هەر کاتێکی کتێبێکیان له لایەن خوداوه بۆ دێ و ئەم کتێبەش دەسەڵمێنێ که ئێستا له لای ئەوانەو له پێشووشدا گەرەکیان بوو به سەر خودانەناساندا زاڵیان بکا، کەچی وەختێ هات و ناسیان، به گژیدادێن. دەسا کەسانێ دژ بەون، بەر نەحلەتی خودا کەون.*)

١١/ ئەوه بۆ چەندین جاره لەم سورەته دووبارەی(*ئەم عەرز و عاسمانه هەر موڵکی خوان*)کراوه، سەرەڕای ئەوەی له ئایەتی١١٧دووباره دەکرێتەوه(*داهێنەری عاسمانەکان و زەمینه*)، دیسان له ئایەتی ١٦٤یدا

www.kurdistannet.org

دووبارەکراوەتەوە: (*لە سازدانی ئاسمانان و زەمین...*)لە ئایەتی ١٠٧، هەروا دووبارەکردنەوەی(خودا هەموو کارێکی پیێ دەکرێ)کراوە.

١٢/ یەکێك لەو ئایەتانە کە هانی ئیسلامییە توندڕوەکان دەدا بۆ کوشتن و بڕین و خۆ تەقاندنەوە ئەم ئایەتەیە:(*بەو کەسانەی لە راهی خودا دەکوژرێن، مەڵێن مردوون، بەڵکە زیندوون، بەڵام ئێوە پێ نازانن.*).

ئایەتی١٧٨گیانی تۆڵەسەندن دەچێنێ: (ئەی خاوەن دلآنی وشیار! ژیانوو بە تۆڵەوە بەندە، بەشکو خۆتان بپارێزن).

١٣/ئایەتی١٨٠میرات و موڵکایەتی دەپارێزێ، بە پێچەوانەی بیری کۆمونیستی کە یاساکانی میراتگەری لە بنەوە هەڵدەوەشێنێتەوە، بە ووتەیەکی تر، کۆمونیزم چارەسەرێکی مرۆییانەتری هێناوەتە ئاراوە بۆ کێشەی میرات، بەوەی کە موڵکایەتی لەناو دەبات!ئەنسار ئەلئەسلام بۆ تاوانی ئەم دواییەیاندا ئایەتی١٩٣یان(لە سورەتی ئەنفالیش دووبارەکراوەتەوە) لە سەر بەیاننامەکەیان نووسیبوو: (لە کوشتنیان وەچان مەدەن تا ئاژاوە لە دنیا بنەبڕ دەبێ و دین هەر دینی خودا دەبێ، ئەگەر ئەوان دەسبەردار بوون، دەست درێژی هەر لە دژی ناهەقانە).

ئەم ئایەتەش کوشتن و سەربڕینی کردووە بە ئەرکی خواناسان لە پێناوی دامەزراندنی دەسەڵاتی خودا. ئەم تاوانە و تاوانی جینوساید هەر بە ناوی سورەتی ئەنفالی ناو قورئان بەرپاکرا لە دژی پتر لە٢٠٠هەزار کوردستانی کە زۆربەیان هەژار و بێتاوان بوون. ئەو مرۆڤکوژانە سبەی تاوانێکی تر بە ناوی ئایەتێکی ترەوە ئەنجام دەدەن...

١٤/ئايەتی٢١٦بانگەوازی جەنگ و کوشتن دەکا. هەر ڕێکخراوێکی ئیسلامی بییەوێ جەنگ رابگەیەنێ دەتوانێ لە هەموو کاتێك بە ئاسانی پشت بەم ئایەتە ببەستێ. لێرە نووسراوە: (خەزاتان لەسەر نووسراوە، هەرچەندە خۆشتان لێی نایە. ڕەنگە لە شتێك حەزنەکەن بەلاّم بۆتان وەخێرگەڕێ، ڕەنگیش هەیە ئاوات بۆ شتێ بخوازن کە ئاکامەکەی باش نەبێ، خوا دەزانێ و ئێوە سەری لێ دەرناکەن.). بەهەمان شێوە، ئایەتی٢١٨بووە بە بنێشتی زێر زوبانی ئیسلامییەکان: (ئەوانەی لە ڕێگەی خودا دەربەدەرن و باوەڕیان بە خودا هەیە و لە رای خودا چوونە خەزا، بە هومێدن خوا بە چاکە وەیان خوێنێ، خودا لەوانە دەبوێرێ و دلۆڤانە.)

ئیسلامییەکان دەلّێن قورئان ڕێز لە ژنان دەگرێ، مافی ژنانی داوە. ئەمە لە ئایەتی٢٢١بە باشی دەردەکەوێت چەند خوێڕی و دڕندانە تەماشای ژنان دەکەن. ئاخر چونکە قورئان بە زمانی پیاو نووسراوە، بۆیە تێفکرینی پیاو تێدا ڕەنگی داوەتەوە. لەم ئایەتە نووسراوە: (*خواستن و شووپێکردنی بت پەرستان بۆ مێرو ژنی باوەڕدار ڕەوا نیە، با زۆریشیان حەز لێ بکەن، هەتا نەبنە خاوەن باوەڕ ناشێ بیانکەنە هاوسەرتان. کەنیزو بەندەی باوەڕدار بۆ هاوجووتی، لە مێرو ژنی ئازادی خودانەناس هێژاترن. ئەوان گەرەکیانە ئێوە بەرەو جەهەندەم ڕاکێشن...)*

ئاخر ئاینێك کەنیزەی قبوولّ بێ، چۆن پیرۆزە؟ ئاینێك ویستی خۆشەویستی کچ و کوڕێك لە ژێر پێ دابنێ، چی پیرۆزە؟

١٥/ لە ئایەتی٢٢٢ هاتووە: (*لەمەڕ عوزری ژنانەوەش لێت دەپرسن، بێژە: ئەویش ئازارێکە، ئەو چەند ڕۆژەی خوێنیان هەیە، سەر جێیی ژنانوو*

مەکەون، ڕاوەستن تا پاك دەبنەوە. هەرگا لە خوێن پابوونەوە، لەو جێیەوە کە خوا فەرمانی پێداون بۆیان وەژن. خوا لەو کەسانە خۆشی دێ کە لە گوناح پەژیوانن و دەیانەوێ بە پاك و خاوێنی بژین.)

١/ ئەمەیە زمانی باوکسالار.

٢/ مەسەلەی جووتبوون، وەك ئارەزووی هەردوو هاوسەر تەماشای ناکرێ، بەڵکو وەك ئارەزووی پیاو و فەرمانی خودا. ژن لێرە هیچە، کراوەیە، نەك وەك پیاو بکەر.

٣/ ژنان بە پیس و گلاو دادەنرێن لەو ڕۆژانە خوێنیان دەبێ.

٤/ کە "پاکەوبوون" خوا بە پیاوان دەڵێ "بۆیان وەژن"!!

ئەمەیە نموونەی زمان و کرداری پۆخڵی پیاوسالاری کە ئێستایش پەیرەو دەکرێ!

ئایەتی ٢٢٣نموونەی بێ ئەخلاقی و بێ ڕێزی ئاینی ئیسلام و قورئان پیشان دەدا. لەم ئایەتە نووسراوە:(*ژنانوو کێڵگەی خۆتانن، لە هەرکوێوە دەتانەوێ، بچنە کێڵگەی خۆتانەوە، تۆشەیەکیش وەپێش خۆخەن. دەبێ لە خوداش بترسن، بیشیزانن دەگەڵ خوا ڕووبەڕوو دەبن. مژدەش بدە بەوانەی خاوەن باوەڕن.)*

ئەوی ئەمڕۆ ئاوا بپەیڤێ، بە سەرسەری و شەلاتی ناونووس دەکرێ، کەچی مەخابن، لە قورئان ئەو بۆچوونە نووسراوەو بڕوادارەکان بە کتێبی پیرۆز لە قەڵەمی دەدەن.

٢٠٠٢/١٢/١٢

سورەتی ئالی عومران

لە دواییدا دەکرێ بگوترێ، سورەتی مانگا یەکێکە لە سورەتە سەرەتاییەکان، نووسەرەکەی هێشتا بەباشی سەرقاڵ نەبووە لە پرۆژەکەی، رێك چێشتی مجێور ئاساد، باسی هەموو شتێك تێدا دەکا. هەر لە سزای کافران، درووستکردنی ئاسمان و زەمین، جەنگ، ئادەم و حەوا، زەکات و نوێژ، موسا و زارو زێچی ئیسرائیل، حەرامکردنی گۆشتی بەراز و تا دەگاتە باسی جووتبون، جیابوونەوەو زۆر شتی تریش تێکەڵ و پێکەڵ کردووە کە هیچی بە سەر یەکترەوە نییە....

١/ لە یەکەم پەڕەی ئەم سورەتە چەندین دەربڕین کە پێشتر لە سورەتی مانگاش هاتوون و لێرەشدا چەندین جاری تر دووبارە کراونەتەوە، بۆ نموونە:

- أ- لەئایەتی٣:(*...ئەم کتێبەی–بەڕاست –کە بۆ تۆ ناردوە...تەورات و ئەنجیلیشی لە بەرا هەنارد*)...لە ئایەتی٤: (فورقانیشی–لەوەودوا–نارد *ئەوانەی لە نیشانەکانی خودا حاشایان کرد، جەزرەبەیان زۆر بە ژانە و خودا خاوەن دەسەلآتی تۆڵەستێنە.*) ئەوەندە هەڕەشەکردن دووبارە دەبێتەوە، باشترێکە قورئان ناوی هەڕەشەنامە بوایە.
- ب- ئایەتی٧: (*هەر ئەویشە ئەم کتێبەی بۆ تۆ بە خەلآت ناردوە.*)
- ت- لە ئایەتی١١: (*خودا لە تۆڵەسەندن زۆر دژوارە.*)
- پ- ئایەتی١٥، ١٤٦، ١٩٥، ١٩٨ دووبارەکردنەوەی بێ مانایە:(*بۆ ئەوانەی لە هەڵە خۆیان دەپارێزن، لە لای خوداوە باغاتێکی وایان*

دەبێ، جۆباریان بە بەردا دەڕوات و هەتا سەر هەر لەوێ دەبن و چەند ژنی پاك و بێ گەرد...). ئایەتی ١٤٦:(ئەوانەی پاداشیان لە لای خودا لێ بووردنە و **باغاتێکە کە جۆبارران بە بەریاندا دەڕۆن و هەر لەو باغاتە دەمێننەوە. بەهـ!** چەندە جوانە پاداشی ئاکارچاکان. ئایەتی١٩٥: (ئەو کەسانەی لە زێدی خۆیان دەرکراون و لە رای من ئازاریان دیووە و چوونە خەزاو دژی منیان کوشتبێ یان بەکوشت چووبن، بێ گومانە گوناهیان دەکوژێنمەوەو لە پاداشی کردەوەیان دەیانخەمە **ناو باغاتێك جۆباریان بەبەردا دەڕوا...)**. ئایەتی ١٩٨: (بەڵام ئەوانەی وا ترسیان لە خودای خۆیانە، **باغاتێکیان دەبێ جۆباریان بەبەردا دەڕوا و تا سەر تیا دەبن** و میوانداری لای خودایە.)

ج- ئایەتی١٠: (ئەوێ ڕۆژێ ماڵ و عەولاد، دەهانای ئەوانە نایە کە خودایان نەناسیوەو چاری ناچار دەبنە **دەستە چیلەی ئاگر.)** ئایەتی٢١: (ئەو کەسانەی لە نیشانەکانی خوایان حاشاکردو پێغمبەرەکانی خۆیان-لە خوت و خۆڕایی-دەکوشت...با بزانن **جەزرەبەدانی بەژان** بەشیان دەبێ). ئایەتی١٧٧: (ئەو کەسانەی لە باتی بڕوا بە خودا، بێ بڕوایی هەڵدەبژێرن، هیچ زیان لە خودا نادەن و **جەزرەبەی بەژانیان دەبێ**.) لە ئایەتی١٧٨: (...ئازارێکی ئاوڕوبەریش بەشیان دەبێ).ئایەتی١٨١:(سا **بچێژن دەردی**

بەئاگرسووتانێ). لە ئایەتی١٨٨: (...لە جەزرەبە رزگار دەبن، **جەزرەبەی بەژان بۆوانە.)**

٢/ ئایەتی ١٥تەنها روو لە پیاوانی خاوەن دین دەکات! تەنها بەم پیاوانە دەلێت: (**دەبن بە خاوەنی چەند ژنی پاك"!!**

أ- ئەی رۆلی ژنانی خاوەن دین چییە لەم ئایەتە؟

ب- لێرەشدا بە زەقی ئەوەمان بۆ دەردەکەوێت، نووسەری قورئان، فرەژنی بە مەرجی پاك و بێ گەردییان بۆ پیاوان دابین دەکات!!رۆلی ژنانیش وەك هێمای بۆ کراوە، تەنها نزمکردنەوەیانە بۆ ئاستی سێکس.

٣/ ئایەتی٢٩: (بێژە: ئەوەی وا لە دلتانایە ئەگەر بیشارنەوە یا دەریخەن، خوا دەیزانێ و لە هەر چێکیش لە ئاسمان و زەویندا‌س، ئاگادارە و لە سەر هەر شت توانایە.)

ئاخر بۆ چەندین جاری تر ئەم دێرە دووبارە دەکرێتەوە و بۆچی، ئەگەر ئەم کتێبە بە گومانێکی زۆرەوە نەنووسرابێ؟

٤/ ئایەتی٣١: (بێژە: دەبێ بەرفرمانی خودا و پێغەمبەرەکەی بن. جا ئەگەر لە فەرمان دەرچوون، ئیتر خودا لە خوداناسان حەزناکا.)

سەرلەنوێ باسی ملکەچکردنە بۆ خودا و پێغەمبەر، سەرلەنوێ باسی حەزنەکردنی خوایە لە کافران و کوشتن، سوتاندن، ئازاری بەژانی کافرانە. سەیر ئەوەیە، لە قورئان ئەو هەموو بانگەوازی جەنگ، سوتاندن و برژاندنی هەمیشەیی هەیە، کەچی هەندێ ئیسلامی عەرەب کتێبێکیان

بلأوكردووه به ناوی(مافی مرۆڤ له ئاینی ئیسلامدا وەك :**حقوق الانسان فی القانون و الشريعة الاسلامية، د.يوسف محمود صبح**)!!

٥/ ئايەتی٣٣: (ئادەم و نوح و نەتەوەی ئيبراهيم و بەرەی عيمران، له خوداوه لە ناو خەڵكی هەموو جيهان هەڵبژاردەن، خوا پتر رێزی لەوان نا.)

- أ– سنووری قورئان، دوورگەی عەرەبه، بۆيه هەڵبژاردەكان تەنها لەوێدا هەڵبژێردراون.
- ب– له تەوراتدا، جووی به گەلی هەڵبژێردراو داناوه.
- ت– نەك تەنها ئادەم، بەڵكو حەوايشی هەڵبژارد، بەلأم حەوای ژن، شايەنی ناوهێنان نييه!؟

٦/ ئايەتی٥٣: (ئەمان فێڵی خۆيان كردو خوداش فێڵی خۆی لێكردن، فێڵی خودا به سەر هەموو فێڵێكدايه.)

وەك ئاشكرايه، مرۆڤ، خودای له چەشنی خۆی درووستكرد، بۆيه دەبينين هەموو سيفەتەكانی مرۆڤی تێدايه و يەكێك لەوانه سيفەتی فێڵكردن.

سورەتەكانی٥٦، ٥٧، ٥٨، ٦٠، ٦١دووپاتكردنەوەن بۆ"راستی دابەزاندنی" قورئان و چارەسەركردنی كێشەی بڕوا دەكەن.

٧/ ئايەتی١٥١دەڵێ: (ئەوانەش كه خوانەناسن، چونكه بێ ئەوه بەڵگەيان له حەواوه بۆ هاتبێ، هاوكار بۆ خودا دەناسن، ترسێ داوێژينه دڵيان، ئەنوايان له ناو ئاگره و جێی ناهەقان خراپترين جێگەی دەبێ.)

له هەموو ئاينەكان يەك بەڵگه بلأوكراوەتەوه له بارەی بەڵگه ناردن له ئاسمانەوه، ئەوەش دووپاتكردنەوەی بوونی خودای تاقانه و بێ هاوسەره.

بەلاَم بۆچی لەم ئایەتە ئاماژە بۆ نەهاتنی بەلَگە لە سەر بوونی هاوكار بۆ خودا دەكا.

٨/ ئایەتی١٩٠،١٨٩دووبارەكردنەوەی یەك شتن كە پێشتریش چەندین جار دووبارە كراوەتەوە، مەبەستم : (لە ئاسمان و زەمیندا فەرمان، فەرمانی خودایە و خودا بەسەر هەموو شتدا توانای هەیە). لە ئایەتی١٩٠: (لە ئافراندنی ئاسمانان و لە زەمینداو ئالَوگۆڕی شەوو رۆژان...).

٩/ ئایەتی١٩٣: (خودا! هەر كەس تۆ بیخەیتە ئاگر، تووشی شوورەییت كردووە. ئەوانە ناهەقیكارن، هیچ كەس دەهانایان نایە.)

باشە، ئەگەر قورئان كتێبی خودا بێ، چۆن خودا روو لە خودا دەكا و پێ دەلَێ(هەر كەس تۆ بیخەیتە ئاگر، تووشی شوورەییت كردووە)؟

١٠/ ئایەتی١٩٤: (پەروەرینمان! ئەو شتانەش بە ئێمە رەوابیینە كە لە زوان پێغەمبەرانتەوە بەلَێنت پێمان داوە، شەرمەزاری رۆژی قیامەتمان مەكە. تۆ لە هەر پێمانێ بیدەی لاریت نیە.)

لێرەش كەسێك روو لە خودا دەكا و داوای لێ دەكا ئەو بەلَێنانە كە لە زوان پێغەمبەرانەوە داویەتی، بۆ خۆیشی بە رەوا ببینێ.

١١/ ئایەتی١٩٥سەرلەنوێ باسی باغ و جۆبارەكەیە!

١٢/ ئایەتی٢٠٠: (ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! خۆڕاگر بن، لە خۆڕاگریشا لە پێشەوە بن. بۆ پاراستنی سنورگەل هەمیشە سازو تەیار بن. لە خواش ترسوو هەبێ، بەشكەم رزگار ببن.)

لێرەیش ئەم پرسیارە دێتە پێشەوە: بە درێژایی سورەتی بەقەرە و ئالی عومران، خودا خۆی بەرەی خاوەن باوەڕان سەر دەخا بە سەر دوژمنان،

خۆی پشتوانییان دەکاو ئەوەی بییەوێ دەتوانێ بیکا، هەموو شتێك بەدەستی خۆیەتی، ئەگەر وابێ، ئەدی بۆچی بانگەوازی بەرەی باوەڕان دەکا بۆ خۆڕاگرتن؟ پاشان نووسراوە(بەشکەم رزگار ببن.)!!رزگاری چی؟ مەگەر ناچنە بەهەشت؟مەگە نابن بە مێوانی خودا؟ مەگەر ناچنە ناو باغ و باغات؟ ئەگەر ئەمە رزگاری نەبێت ، وەك نووسراوە، ئەدی رزگاری لە چی؟مەگەر نەنووسراوە، کافران ژێر دەکەون، جگە لەوەش شوێنیان دۆزەخ و ئازاری بەژان و سوتاندنن؟.

ئاخر کەمالی رەها چۆن کتێبی وا دەهێنێتە ئاراوە؟ هەموو سورەتی ئالی عومران بریتییە لە چەند دێڕێك و بەس، ئەوانی تر تەنها دووبارەکردنەوەیەکی بێزارکەرە کە هیچ شتێکی نوێ نالێن.

لە بارەی سورەتی ژن

قورئان، رۆژی سەلا رادەگەیەنێ، گوایە لەو رۆژەدا، هەموو مرۆڤایەتی دەچنەوە بەر دەستی"خودا"و چارەنووسیان بە دیار دەکەوێ. پیاو خراپان تا هەتا هەتایە بە ئاگری ناو دۆزەخ دەسووتێنرێن، بڕوادارەکانیش دەچنە بەهەشت. من لێرە هیچ ئەرزشێك نادەم بە گاڵتەجاڕی"دۆزەخ". ئەوەی گرنگ بێت، باسی بەهەشتە کە لە ئایەتی ١٥ی ئال عومران وەسفی

www.kurdistannet.org کوردستان نێت

کردووە: (... بۆ ئەوانەی لە هەڵە خۆدەپارێزن، لە لای پەروەرێنیانەوە باغاتێکی وایان دەبێ، جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتاسەر هەر لەوێ دەبن و چەند ژنی پاك و بێ گەردو سەرەڕای ئەو هەموو خۆشیە، رەزای خودایان پێدەگا. خودا چاوی لە عەبدەکانی خۆی هەیە.). ئەگەر مەسەلەی بەهەشت، جووبار بێ، ئەوا ئێمە ئەڵوەنی موبارەکەمان هەیە و ئەمبەرو ئەوبەریشی پڕ لە باغات بوو(ئەو باغانە بە بڕیاری لەشکری ئەڵلاهو ئەکبەر، تەختیانی کرد و ئەوەی مایەوە، دەستیان بە سەر گرت.)، بێخاڵ، گەلی عەلی بەگ، زاوێتە، ئەحمەد ئاوا و سۆلافی زیبامان هەس(باسی ئەو سرووشتە فرە جوانانەی جیهان ناکەم). ئێرە، ئێرە بەهەشتە، بەڵام دەسەڵاتی چینە باڵادەستەکان لێیان کردووین بە دۆزەخ، ئاینەکانیش خوێڕیترین رۆڵیان بینیوە لەم تاوانە: لە لایەکەوە بوون بە بەشێکی گرنگ بە دەست دەسەڵاتدارانەوە، لەولاوە بێهۆشکەرێکە بۆ گێلکردن و ستەم قبوولکردن. نووسەری قورئان، بە هەموو ئەقڵییەوە دەیەوێت بە"باغات وجۆباری بەردەمی"کە گەورەترین خەونی بیابان نشینەکانە، پاشقولمان لێ بدا، دەیەوێ بەو ئەقڵە، لە بەردەم لۆژیکی سەدەی بیست و یەکیشدا خۆی راگرێ!

لەوەش عەیب و عارتر لەو کتێبە"پیرۆزە"ئەوەیە خەونی دێرینی پۆخەڵی باوکسالاری کردووە بە یوتۆبیا بۆ مرۆڤ، مەبەستم دەربڕینی–ژنی پاك و بێگەرد–ە !

قورئان لە (سورەتی ژن)دا درێژە بەو بۆچوونە نامرۆڤایەتییانە دەدا:

١/ ئایەتی١دووبارەکردنەوەیەکی بێ مانایە، بۆیە بۆمان ڕەوایە ئەم پرسیارە بکەین: ئەوە چەندین جاری تر دەنووسرێ: (لە خودای خۆتان ترسوو هەبێ). ئاخر خەڵکینە، جگە لە دووبارەکردنەوەکانی ئەم دەربڕینە لە ئایەتەکانی پێشوو، تەنها لەم دوو دێڕە کورتەدا دوو جاری تریش نووسراوە: (لە خودا ترسوو هەبێ)! ترس کراوە بە سەرچاوەیەکی سەرەکی بۆ بڕوا پێهێنان.

٢/ ئایەتی سێ: (*ئەگەر لە مەڕ کیژە هەتیوانەوە، لەوە ترسان کە نەتوانن بە تەرزێکی حەق و ڕەوا دەگەڵیان بجووڵێنەوە، دەتوانن وازیان لێ بێنن و ژنانی تر–چەندی خۆتان پێتان باشە و پێتان دەشێن–مارە بکەن، دوان بن یا سیان پێکەوە یا چواریش بن هەر ڕەوایە. ئەگەر ترسان کە نەتوانن ژنەکانتان وەکو یەك تەماشا بکەن، با یەکێك بێ یان وەل ئەوانە رابوێرن کە بوونەتە موڵکی خۆتان. بۆ خۆ لە غەدر پاراستن، ئەمە ئاکاری پەسەندە.*)

ئەمە هەموو دەقی ئایەتەکەیە وەك خۆی نووسیومەتەوە.

أ– ئەمەیە زمان و ڕەوشتی"بەرزی" قورئان. ئایا ئەمرۆ هیچ ژنێك هەیە قبووڵ بکات بەو زمانە شڕ و دواکەوتووە لە گەڵیدا قسە بکرێت؟ ژن بە پێی ئەم ئایاتە، وەك مەکینەی منداڵهێنان و خزمەتچێتی ناو ماڵ سەیر دەکرێت. پیاو بکەرە و ژن کراو. ئەمرۆ زۆربەی خەڵکی کوردستان فرەژنی ڕەتدەکەنەوە، ئاخر کێ دەوێرێ ئەمرۆ بیر لەوە بکاتەوە ٢یا ٣ ژن بهێنێ لەبەر ئەوەی منداڵی نابێ؟ هەروا زۆر حاڵەت هەیە، پیاوان بەرپرسن لە

نەزۆکی. باشە، ئەگەر زانست بەم شێوەیەی ئێستا پێگەیشتووە لە بارەی منداڵهێنان، ئەوسا هەبوایە، قورئان چی دەوت؟ ئایا ژنانیش بۆیان هەیە، مێردی تر و دوو و سێ یا چواریش بکەن، چونکە مێردەکانیان نەزۆکن؟

ب– قورئان، ژن بە موڵکی پیاو دەزانێ.

٣/ ئایەتی٢: (ماڵی هەتیو بدەنەوە بە هەتیوان. ناپاك بە پاك مەگۆڕنەوە و ناڵی ئەوان تێکەڵ ماڵی خۆتان مەکەن، کە تاوانێکی مەزنە.) ئاخر ئەم ئایەتە چ پەیوەندییەکی هەیە لە گەڵ ئایەتی یەکەم و ئایەتی سێهەم؟ خۆش ئەوەیە، لە ئایەتی ٦سەرلەنوێ بۆ بابەتی هەتیوان دەگەڕێتەوە.

٣/ لە ئایەتی ٤دا هاتووە: (وەك پێشکەشێك مارەیی ژنەکان بدەن. ئەگەر ئەوان هەر بۆ خۆیان شتێکیان لە مارەییەکە بە ئەنگۆ بەخشی، بیخۆن و نۆشی گیانووبێ.)

مارەیی، سەرقفڵانەیە بۆ داگیرکردنی ژنان لەلایەن پیاوانەوە، ئەو تەوقەیە کە دەکرێتە ملییەوە و دەیکەن بە کویلەی پیاو...

٤/ ئایەتی٦، بەشێك لە کۆمەڵگای ئیسلامی پیشاندەدا. کۆمەڵگایەك پێکهاتووە لە دەوڵەمەندو نەدار. ئەمڕۆ ئەگەر تەماشای دەوڵەتە تیوکراتییەکان بکەین(ئێران، سعودیە، و هتد...) دەبینین هیچێکی تر نین لە کۆمەڵگایەکی چینایەتی. ئێمەش وەڵامی مرۆڤانەترمان هەیە بۆ کێشەی دەسەڵات و بیروباوەڕ، ئەوەش بریتییە لە کۆمەڵگایەکی بێ چین، کۆمەڵگای ژیانی کۆلەکتیف و هاوسان.

٧/ زۆر پێكەنینم هات بە ئایەتەكانی٧، ٨، ٩، ١٠، چونكە، پاش مردنم، هیچم نییە بۆ منداڵەكانم بەجێ بهێڵم...ئایا چەندین ملیون مرۆڤ وەك من هەیە كە بارودۆخی ژیانیان لە خوارەوەی ژیانی منن؟لێرە ئەم پرسیارە دەكەم: ئەم ئایەتانە بۆ كێ"نێردراوە"؟ دوێنێ گۆڤارێكم بە دەست بوو، لە دوا لاپەڕەكەیدا وێنەو وتەی بێكارێكیان بلاّوكردبوو، كە ئەمەش كورتكراوەكەیەتی: جوانترین دیاری سەری ساڵ بۆ من، كاركردنە!...

٨/ ئایەتی١١: (خودا پێو رادەگەیێنێ: كە لەپووڕتان با بۆ نێرینە دووبەش و بۆ مێینە نیوەی بەشی نێرینە بێ. گەر ژمارەی مێینە لە دوان پتر بوون، دووبەش لە سێ بەشی میراتەكە ئەبەن)

أ‌- نامەوێ بە دوورو درێژی باسی ئەم خاڵە بكەم و تەنها بەوە بەس دەكەم كە مرۆڤایەتی گەیشتووەتە ئاستێك، ئەم ئایەتە لە بنەوە هەڵتەكێنێ و"كوفری" یەكسانییەتی ژن و پیاو دەكەن. ئەمرۆ هیچ خاوەن ویژدانێكیش قبووڵی ئەوە ناكات، كوڕ دوو بەشی هەبێ و كچیش یەك بەش. قورئان بە ڕوونی بەرژەوەندی پیاو نەك لە ناو خێزان و كۆمەڵگا بە سەر ژن بەرزتر رادەگرێ، بەڵكو لە مەسەلەی میراتیش هەر وا دەكا.

ب‌- هیچ پێویستییەك نییە بە بەشی دووهەمی ئەم ئایەتە. بەڕاستی زۆر ساویلكانە نووسراوە.

٩/ ئایەتی١٣: (ئەم دەستوورانە سنوورن خوا دایناوە. هەر كەسێكی بە فەرمانی خودا و پێغەمبەرەكەی بێ، دەینێرێتە ناو باغاتێك **جۆباریان بەبەردا دەڕواو** هەتا سەر هەر تێدادەبن و لەو پەڕی بەختەوەریدان.)

ئەوە هەمدیسان باسی باغات و جۆبارەکەی بەردەمیانە....

١٠/ ئایەتی١٤: (هەر کەسێکیش لە فەرمانی خواو پێغەمبەرەکەی دەرچێ و سنووری خوا بە هیچ بگرێ، **دەیخاتە دوزٍ(ناوەڕاست) ئاگرەوەو هەتا سەر لەوێ دەبێ و بەو پەڕی سووکایەتیەوە ئازار دەدرێ.)**

ئەمە شێوەی پەیڤینی دڕندەیەکە سنووری گشت فەنتازیایەکی سادیستانەی تێپەڕاندووە! سوێند دەخۆم، ڕێك جەلادە سادیستەکەی ناو هەیئە خاسەی کەرکوکم بە بیر هاتەوەو چۆن بەوپەڕی سووکایەتییەوە ئازاری زیندانییەکانی دەدا....

١١/ تا ئێرە باسی میرات و میرات دابەشکردن بوو، لە پڕێکدا ئایەتی ١٥ دەرگای بابەتێکی تر دەکاتەوە کە هیچ پەیوەندی بەوانەی پێشووەوە نییە.

ئایەتی ١٥: (هەر ژنێکتان کە هەستووکرد نامۆیان بە خۆ فێر دەکەن، چوار کەسی خاوەن باوەڕیان بەرنەسەرێ–لەو عانەدا کە لێك جووت بوون–وەختێ ئەوان هاتن شایەتیان لە سەر دان، هەر لە ماڵدا قەتیسیان کەن تا بە مردن لەناودەچن یان خودا دەرەتانیان نیشان دەدا.)

چەند سەرەنج لە سیناریۆی ئەم ئایەتە بدرێت، هێشتا هەر کەمە! پیاوەکە دەبێ یەکەم جار هەست بەوە بکا هاوسەرەکەی نامۆیان بە خۆ فێر دەکا، پاشان دەبێ ئەو"شەهامەتەی"هەبێ، هەستەکەی بۆ ٤باوەڕدار بگێڕێتەوەو ئەوانیش ئامادەیی خۆیان دەرببڕن بۆ ئەم ئەکتسیونە پڕ سەمەرە! ئەوجا دەبێ هەر پێنجیان بۆسەیەکی زۆر ورد و بە دیقەت دابنێن بۆ گەیشتن بە لووتکەی تراژیدیا خوێناوییەکە، تا لە کاتی

جووتبوون بچنە سەریان. جا ئەوە حاڵە! ئەی ئەگەر هەستی پیاوەکە، هەستێکی بێفەڕ بوو و بەس، چی روو دەدا؟

ئەی ئەگەر ژنەکە هەستی کرد، پیاوەکەی نامۆیان بە خۆ فێر کردووە؟ ئایا ژنەکەش بۆی هەیە ٤شایەتی لە سەر بگرێت—لەو عانەدا کە لێك جووت دەبن— وختی ئەوان شایەتی لە سەر دان، ژنەکەش بۆی هەیە، پیاوەکە بکوژێ؟ نەخێر بیرۆکەی وا بە خەیاڵی نووسەری قورئان نەهاتووە، تەنها بەوە بەسی کردووە، پیاوەکە بەشی دۆزەخ دەبێ و خۆ ئەگەر بکەر(پیاو)لە گوناهەکەی پەژیوان بوو، ئەوا خوا دلۆڤانە! !من سەرم سووڕ ماوە لەو زمانە رق و قیندارە کوێرانەیە کە فەنتازیای تاوان سنووری فیلمە ترسناکەکانی هیتشکۆکی پەڕاندووە.

١٢/ ئایەتی٢٤: (...لە بەرامبەر ئەو لەزەتەی لە ژنەکانی دەبینن، ئەو ماڵەی خودا بۆیانی بڕیارداوەو کرای خۆیانە لە سەرتان، ئێوە بیدەن...)

ئەڵێی باسی جندەخانەیە! لەم ئایەتە، باسی لەزەت لە بەرامبەر کرێ دەکرێ!

١٣/ ئایەتی٢٥: (کێش دەستەنگە و ئەو ماڵەی بۆ هەڵناسووڕێ کە ژنی خاوەن باوەڕی ئازاد بێنێ، با لەو کیژە باوەڕدارانە وا بوونەتە ئی خۆتان، مارە بکا. خوداش لە هەر کەس زیاتر لە بڕواتان ئاگادارە. هەمووتان تیرەی یەکترن، بە دەستووری خاوەنیان مارەیان بکەن. چۆن باوە لە ناو خۆتاندا مارەییان بۆ ببڕنەوە. ئەوانیش با کەنیزانێ داوێن پاك بن، نە داوێن تەڕ، لە ژێرەوە دۆستی نێرینەیان نەبێ. بەڵام ئەگەر لە پاش ئەوەی هاتنەبەر رکێفی ئێوە، دەستیان دەگەڵ پیاوی نامەحرەم تێکەڵ کرد،

ئازاردانیان نیوەی ئەو ژنانە دەبێ کە شوویان هەیە و ئازادن. ئەگەر ئێوە خۆڕاگر بن، بێ گومان بۆتان باشترە. خودا لە هەڵە دەبووریێ و دڵۆڤانە.)

لەم"کتێبە پیرۆزە"ڕێگا بە بڕوادارانی داوە کەنیزەیان هەبێ. ئەمانە پلەی دووهەمیان پێدراوە لە پاش ژنی ئازاد. ئەو کەنیزانە کرابوون بە موڵکی خۆیان. قورئان کەنیزانی دابەشکردووە بۆ کەنیزی داوێن پاك و کەنیزی داوێن تەڕ و بە موسلمانان فرمان دەدا کەنیزە داوێن تەڕەکان نەهێنن، جگە لەوەش بە موسڵمانە ڕەبەنەکان دەڵێ(ئەگەر ئێوە خۆڕاگر بن، بێ گومان بۆتان باشترە). ئالێرەش بە ناراستەوخۆ، هێنانی کەنیزە باوەڕدارەکانیش زۆر باش نازانێ، بۆیە داوای خۆڕاگرتنیان لێ دەکا!!

ئایا دەکرێ، ئەو بۆچوونانەی"خودا"بۆ کۆمەڵگای ئێستامان قبووڵ بکەین؟ ئەگەر جێگای قبووڵ نییە، بۆچی سیفەتی پیرۆزی بە قورئان دەدرێ؟. مێژووی کۆمەڵگای مرۆڤایەتی، هیچ نەبێ لە لایەن خەڵکی کۆمونیست و چەپ و هومانیست و لایەنگرانی مافی مرۆڤ نەفرەتی لێ دەکەن. کۆمەڵگای چینایەتی ئیسلامی سەردەمی محەمەد کە لە لای هەندێك بە نموونەی باڵا دەخرێتە بەرچاو و لە لایەن کۆلەکە مەلاکانەوە هێمای بۆ دەکرێ، ئەمەیە: کۆمەڵگای خاون پوول و هەژارانە کە قورئان داوای پاراستن و پەیڕەوکردنی دەکات! کۆمەڵگایەك بە چاوێکی نزمتر سەیری بەشێك لە مرۆڤەکان دەکات، بۆیە قورئان نموویەکی تری کتێبی دژە مرۆڤایەتییە. نموونەی کتێبێکە بۆ ڕاگەیاندنی چەوسانەوەی ژنان و تەحقیرکردنیان.

١/ ئایەتی٢٩: (ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ماڵ و دارایی یەکتری–لە خوت و خۆڕایی–مەخۆن، مەگین بە سەوداو مامەڵە و بەڕازی بوون لە ناو خۆتان، کە ئەوسا پێتان ڕەوایە. بە هەق نەبێ نابێ یەکتریش بکوژن. خودا دەربارەی هەمووتان دلۆڤانە.)

أ– لەم ئایەتەدا چەسپاندنی پەیوەندی بازرگانی شوێن دەستی خۆی توند کردووە.

ب– سنووری حەق و ناهەق کوشتن لە کوێیە؟ ئەم پرسیارە بۆ بەزاندنی خودی حەق دەمانبات!

١٤/ لە ئایەتی ٣٢، ٣٣ هەمان بەزمی دووبارەکردنی بێ سەروبەرە: (خودا بۆ خۆی لە هەموو شت ئاگادارە)

١٥/ ئایەتی٣٣: (دای و باب خزمە زۆر نزیکەکان و ئەو کەسانەی پەیمانوو دەگەڵ گرێدان، هەر گا مردن و ماڵێکیان لە دوا مابوو، با بەشی خۆیان پێ بگا. خودا لەسەر هەموو شتێ ئاگادارە.)

لە سەرەتای سورەتی ژن، لە ئایەتەکانی٧، ٨، ١١، ١٢، ١٣، ئەم مەسەلەیە چارەسەرکراوە، ئایا ئەم دووبارەکردنەوەیە، کاڵفامی نووسەری قورئان ناگەیەنێت؟

١٦/ ئایەتی٣٤: (پیاوان بە سەر ژناندا دەسەلاّتیان هەس، کە خوا هێندێکی لە هێندێ هێژاتر بەدی هێناوە. دیارە پیاوان ئەرکی بەڕێ چوونی ماڵیان لەسەر شانە. جا ژنانی باش ئەوانن کە گوێ بیستن و–وەك خودا فەرمانی داوە–دوور لە شوویان شەرمی خۆیان دەپارێزن و ئاگایان لە ماڵێ دەبێ. ئەو ژنانەش لە ئەشقی بوونیان دەترسن،

نسحەت كەن و جێگەیان لێ جیاكەنەوە، ئەگەر لێشیان بدەن، دەبێ.
ئەگەر دێنەوە بەر فەرمان، ئێوە بیانووی ئازاردانیان مەدۆزنەوە. خودا جێی بەرزو زانایە.)

أ- قورئان ڕێنمایی دەسەڵاتداریێتی پیاو بە سەر ژنەوە دەكا، خزمەتچێتی ناو ماڵی كردووە بە تاپۆ بە سەر ژنان. ئەمڕۆ ئەو قسەیە نەك هەر قسەی قۆڕە، بگرە باوگ مردگ دەكات بە پێكەنین. بەشداربوونی ژنان لە پرۆسەی بەرهەمهێنان و سەربەخۆیی ئابوورییەكەی وای كردووە كە ژنیش دەتوانێ ئەركی بەڕێوەچوونی ماڵ لە ئەستۆ بگرێ. گۆڕینی بارودۆخی پەیوەندییە ئابوورییەكان وای كردووە، تیز بەم ئایەتە بكرێ. ئەی خۆ بە زۆر نییە، ئەم ئایەتە بۆ ئەمڕۆ ناشێ و ناگونجێ، كەچی ئیسلامییەكان بە زۆر دەیانەوێ ڕەوڕەوەی مێژوو بۆ دواوەوە ببەن.

ب- بە پێی ئەم ئایەتە، ژنان دەبێ گوێڕایەڵی پیاوان بن!!

ت- هەر كە پیاو ترسی ئەوەی لێ نیشت، ژنەكەی ئاشقەی یەكێكی تر ببێ(تەسەور بكەن) <u>تەنها ترسی لێ بنیشێت</u>، بۆی هەیە دەست بە"نسحەت كردن"ی هاوسەرەكەی بكا، جێگاكەی جیابكاتەوەو ڕێگاشی پێدەدرێ لێیشی بدا! بەڕاستی ئەم كتێبە نەك هەر پیرۆز نییە، بەڵكو كتێبی....

پ- هیچ لۆژیكێك نییە لە دەربڕینی"ئەگەر دێنەوە بەر فەرمان، ئێوە بیانوی ئازاردانیان مەدۆزنەوە"چونكە پیاوەكە هیچ بەڵگەیەكی بە

دەستەوە نییە، هیچی نەبینیوە، ژنەکە هیچی نەکردووە، هەر ئەوەندەیە، پیاوەکە ترسی لێ نیشتووە.

/١٧ ئایەتی٣٦: (عەبدایەتی خودا بکەن و هیچ شت مەکەن بە شەریکی...) دووبارەکردنەوەیەکی وەڕەسکەرانەیە و بەڵگەیەکی ترە بۆ دڵنیانەبوونی نووسەری قورئان. پاشان نەسیحەت دەکات بۆ چاکەکردن لە گەڵ خزم و کار و هاوسێ و...

:١٨ ئایەتی٣٨، ٣٩: (ئەو کەسانەش کە بۆ رووبینی لە مەردم، ماڵی خۆ بەخت دەکەن و باوەڕیشیان بە خوا و رۆژی قیامەت نیە، (هەواڵەتی شەیان دەکەن)، هەر کەسیش شەیتان یاری بێ، خراپترین یاری هەیە. چیان لێدەهات ئەمانە، باوەڕیان با بە خوداو رۆژی سەلا و ئەوسا لەو ماڵەی کە خودا بەشی داون، بیانبەخشیبا؟ خوا بەکار و بری ئەوان باش دەزانێ.)

پێدەچێ نووسەری قورئان تێکەوتووە لە بەرامبەر ئەو جۆرە کەسانە کە چاکە دەکەن و بڕوایان بە خودا نیە! بۆیە هیچ وەلامی پێ نەبووەو تەنها "هەواڵەتی شەیتانیان دەکا" و پاشان پرسیار دەکا(چیان لێدەهات ئەمانە، باوەڕیان بە خودا و بە رۆژی سەلا و ئەوسا...)

:١٩ ئایەتی٤٨: (خودا لەوانە خۆش نابێ کە بێژن هاوکاری هەیە....ئەو کەسانەی دەڵێن: خودا هاوکاری هەیە، بوختانێکی گەورەیان لە دەم دەردەچێ و تاوانێکی مەزن دەکەن.)

ئەم ئایەتەش دەبارەكراوە. سەیر ئەوەیە ئیسلامییەكان دەڵێن، قورئان بە زمانێكی زۆر بەرز نووسراوە! بەڵام پرسیار ئەوەیە، ئەم هەموو دووبارەكردنەوەیە مانای چی دەدا؟!

٢٠/ ئایەتی٥٦: سەرلەنوێ هەڕەشەو گوڕەشەی سووتاندن بە ئاگرە، ئەوەتە نووسراوە: (ئەو كەسانەی لە نیشانەكانی ئێمە حاشا دەكەن، لە دوا رۆژدا بە ئاگر دەیان سوتێنین هەتا پێستیان داپلۆخا، پێستی تریان بۆ دەگۆڕین تا ئازار پتر بچێژن. خودا خاوەن دەسەلاَتی لە كارزانە.) چێژوەرگرتن لە ئەشكەنجە و ئازاردان هەموو سنوورێكی بەربەرییەت بەزاندووە. بەرامبەر بەم دەقە كە ئۆستایانە نرخی مرۆڤ دەكا بە هیچ، ئیتر چی باسی دادپەروەری، مافی مرۆڤ لە ئاینی ئیسلام دەكرێ؟

٢١/ هەمدیسا، دووبارەكردنەوەی قسە بێ سەروبەرەكانە: (ئەو كەسانەش كە بوونەتە خاوەنی بڕواو ئاكاری چاك رەچاو دەكەن، **دەیانبەینە باغاتی وا جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتا سەر تیادەبن،** ***ژنانی پاك لە گش عەیب*** و سێبەری پڕیان دەدەینێ.).

ئایا ئەمە خۆ هەڵخەڵەتاندن و گاڵتەجاڕی بە خەڵك نیە؟

٢٢/ نووسەرەكەی بەو ئەقڵەوە، بەو كوشتن و بڕینە سادیستانەوە، لە ئایەتی٥٨باسی عەداڵەت دەكا! كام عەداڵەت؟عەداڵەتی بازرگان؟ سەرۆك خێڵ؟ بۆرژوا؟ كرێكار؟

٢٣/ ئایەتی٥٩ بانگەزای بەرفەرمان دەكا، وەك بلێی پێشتر دەیان جار ئەم بانگەوازە نەكرابێ، جیاوازییەكەی ئەوەیە، لێرەدا داوای ملكەچیش بۆ كاربەدەستان دەكا. ئەم ئایەتە بەم شێوەیە دەستی پێدەكات:

(ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بەرفەرمانی خودا و پێغەمبەری خودا و کاربەدەستانی خۆتان بن....)

٢٤/ ئایەتی٧٤، ٧٥، ٧٦ئایەتی رەواپێدان و بەهەق ناولێنانی خەزاکردن لە رێگای خودایە. بۆ نموونە ئایەتی ٧٤ بەم شێوەیە:(با ئەوانەی بۆ قیامەتێ دەس لە دنیایە هەڵدەگرن، بچنە خەزا لە رای خودادا. ئەوەش کە دەچێتە خەزا لە رێی خودا، چ بکوژرێ و چ سەرکەوێ، لەو دنیا پاداشتێکی گەورەی دەدەینێ.)

ئیتر بە هۆی ئەم جۆرە ئایەتانەوە کە پێشتریش لە سورەتی مانگا و ئال عومراندا دووبارەکراونەتەوە، زەمینە خۆشکراوە بۆ شەڕوشۆڕی داگیرکردن، کوشتن و سەربڕینی"دوژمنان" و بە کویلەکردنی ژنان و کچانیان بە درێژایی مێژووی ئیسلام. ئایەتی٧٦یش دووبارەکردنەوەیەکی بێ مانایە کە پێشتریش چەندین کەڕەت نووسراوە: (ئەوانەی خاوەن باوەڕن، خەزا لە رای خودا دەکەن. ئەوانەش کە خوانەناسن لە رێگەی تاغوت شەڕ دەکەن. دەسا بچنە شەڕی ئەوانەی دۆستی شەیتانن، فێڵی شەیتان زەبوون و بێ هێزو پێزە.)

٢٥/ لە ئایەتی ٧٧دا سەرلەنوێ داوای زەکات دەکرێ!

٢٦/ لە ئایەتی٨٣دا نووسراوە: (ئاخۆ ئەمانە لە قورئان وردنابنەوە-سەرەنجی رانەکێشاون-؟<u>ئەگەر قەرئان کاری کەسێکی تر بوایە غەیرز خودا</u>، دیارە مەبەستی نارێك و دژ یەکتریان فرە تێدا پەیدا دەکرد.)

ئاخر هیچ کتێبێك هەیە وەك قورئان ئەو هەموو سیفەتە دژانەی تێدا بێ؟ ئەو هەموو فەنتازییە سادیسانە لە کوێ و کەسایەتی یا بوونی دلۆڤان لە کوێ؟ راستی و ئەو هەموو گومانکردنەی نووسەری قورئان کە بەرێژایی کیتابەکەی دووبارەی دەکاتەوە لە کوێ؟ ئەو کتێبە بە هەموو رەهەندێکی زانستی، بایەخی خۆی لەدەست داوە، ئاخر کام یاساناس دەوێرێ ئەمرۆ سزای سووتاندن بە سەر مرۆڤێکی تاوانبار بدا؟ئەی ئەو هەموو مەبەستە ئاستنزمە لە رادەبەدەرە لە بارەی ژنانەوە چی لێ بکەین؟

٢٧/ دووبارەکردنەوەی بێ مانای پڕ لە گومان سەرلەنوێ سەرمان سوور دەکا لە بارەی کتێبێکی وا ساویلکانە: (**غەیرز خودا هیچ شت بۆ پەرەستن نابێ**. لە رۆژی هەستانەوەدا–کە هاتنی بێ گومانە– لێکترو کۆدەکاتەوە. جا قسەی کێ لە قسەی خودا راسترە؟.)

٢٨/ لە ئایەتی٨٨هاتووە: (...ئاخر ئێوە گەرەکتانە کەسێ خوا رێگەی لێ گوم کا، بیخەنە سەر راستەڕێ؟ هەر کەسێ کە خودا رێگەی لێی بگۆڕێ، تۆ ناتوانی رێگایەکی بۆ پەیداکەی.)

ئاخر ئەوە ناکۆکی نییە، لە لایەکەوە"خوا"بە خۆی رێگە لە خەڵك وون دەکا"لە لایەکی ترەوە بانگەوازیان دەکا بۆ بڕواهێنان بە خۆی! لەولایشەوە نووسراوە، خوا پەخشندەیە و لێی دەبوورێ!!

٢٩/ لە ئایەتی٨٩دا بە زەبروزەنگی تیرۆریستانە دەیەوێ خەڵك بۆ خەزاکردن ببا، ئەوەی لە گەڵیان نەڕوا، بانگەوازی کوشتنیان دەکا!. ئەمەش دەقی ئایەتەکەیە:(ئەو دووڕوانە–هەر وەك خۆیان بێدینن– گەرەکیانە ئێوەش لە دینوو وەرگێڕن، ئەوسا وەکویەکتان لێ بێ. جا تا

ئەوان لەڕای خودا خۆیان دەربەدەر نەکەن و وەلتان نەیێنەخەزایە، ئێوە دۆستایەتییان مەکەن. **ئەگەر ئەم کارەشیان نەکرد، ئێوە لە هەرکوێ تووشیان بوون، ڕێی هەلآتنیان مەدەنێ و فەراقی ڕەشیان لێ ببڕن**. دەگەڵ هیچ کامیش لەوانە دۆستایەتیتان هەر نەبێ و یارویاوەر لە نێویانا هەڵمەبژێرن.)

٣٠/ لە ئایەتی٩٠خوا دەسەلآتەکەی بە موحەمەد دەداو بانگەوازی کوشتن... کوشتن... تا سەرکەوتن، دەکا: (...**لە هەر کوێ بەگیروهێنان بیانکوژن و مەهێڵن لە دەستوو ڕاکەن. ئەوا ئێمە لە سەر ئەوان دەسەلآتی تەواومان داوە بە ئێوە.**)

٣١/ لە ئایەتی٩٢دا بە ڕوونی بۆمان دەردەکەوێ کە باوەڕدارەکان کویلەیان ڕاگرتووە. سەیر ئەوەیە کە سەرەڕای ئەوەی بەشێك لەو کویلانە بوون بە باوەڕدار، بەلآم هەر بە کویلە ناویان دەبرێ و دەیاننانسن، تەنها ئەوە نەبێ بەشێکیان ناو ناوە کویلەی باوەڕدار وبەشێکیان کویلەی بێ باوەڕ!!. لەم ئایەتە نووسراوە: (...هەر کەسێکیش باوەڕدارە و، باوەڕدارێ بە هەڵە بەدەست کوژراوە، دەبێ لە بری ئەو کوشتنە کۆیلەیەکی خاوەن باوەڕ ئازاد بکا و خوێنبایيشی بدا بە کەس و کارەکەی....

٣٢/ ئایەتی١٢٢سەرلەنوێ بەڵێنی باغات و جۆبارەکە بە بڕوادار و ئاکار چاکەکان دەدا!! ئەمەش ئایەتەکەیە: (ئەوانە کە بە بڕوان و ئاکار چاکن، دەیانبەینە ناو باغاتێك جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتا سەر تیادەبن. دیارە وادەی خودا هەقەو کێ لە خودا ڕاستگۆترە؟). ئایەتی١٢٤

دووبارەکردنەوەیە: (هەر مرۆیەك هەر هێندە خاوەن باوەرو ئاکار چاك بێ، دەچنە بەهەشتەوەو بە ئەندازەی تلّیشی وردیلەی ناوکە خورمایەش ناهەقییان لێ ناکرێ.)

٣٣/ ئایەتی١٢٦دووبارەکردنەوەیە: (هەر شتێك لە ئاسمانان و زەمیندایە، هی خودایە و هەر خودایە لە هەموو شت ئاگادارە.)

٣٤/ ئایەتی ١٢٨: (ئەگەر ژنێك هەستی بەوە کرد مێردەکەی ئەشقی بووە یا نە روی لێ وەردەگێرێ، قەیدی ناکا، هەوڵی لە هەڤ هاتن بدەن، ئاشتبوونەوە لەو دەردۆنگیە باشترە. خۆشەویستی ماڵی دنیاش لەلای هەموو کەسێ هەیە. جا ئەگەر چاکەی بکەن و خۆ لە هەڵە بپارێزن، خودا لە هەر کارێ دەیکەن ئاگادارە.)

لێرەدا دەبێ بەراوردی ئەم ئایەتە لە گەلّ ئایەتی ٣٤بکەین تا بە ئاشکرایی دووڕوویی قورئان لە بارەی مافی ژنانمان بۆ دەربکەوێت: (ئەو ژنانەش لە ئەشقی بوونیان دەترسن، نسحەت کەن و جێگەیان لێ جیاکەنەوە، ئەگەر لێشیان بدەن، دەبێ. ئەگەر دێنەوە بەر فەرمان، ئێوە بیانووی ئازاردانیان مەدۆزنەوە. خودا جێی بەرزو زانایە.)

ئەگەر ژن ئەشقی بێ، پیاو بۆی هەیە لێیشی بدا، بەلاَم ئەگەر پیاو ئەشقی بوو، ئەوا نووسوری قورئان پێی دەلّێ"قەیدی ناکا، هەولّی لە هەڤ هاتن بدەن، ئاشتبوونەوە لەو دردۆنگیە باشترە!!

٣٥/ ئایەتی١٣١دووبارەکردنەوەیە: (بۆ خودایە هەر شتێك لە ئاسمانان و زەمیندایە...)

٣٦/ ئایەتی١٣٢هەمدیسان: (ئاریٚ هەرچی کە لەناو عاسمانان و زەمیندایە، سەر بە خوایە.)

٣٧/ئایەتەکانی١٣٧، ١٣٨، ١٣٩، ١٤٠، ١٤١، ١٤٢، ١٤٣، ١٤٥، ١٤٦، ١٤٨،١٤٧دووبارەکردنەوەی چەندین جاری بیٚ سەروشوێنی هەڕەشەکردن، ئاگرو بەهەشتە!!

٣٧/ خوێنەری خۆشەویست! وەك دەزانن، لە سەرەتای سورەتی ژن، قورئان باسی میراتی کرد، باسی دووبەشی پیاو لە بەرامبەر بەشێکی ژنی کرد، کەچی ئەوا سەرلەنویٚ لە کۆتایی سوورەتەکە، لە ئایەتی١٧٦دا نووسراوە: (...هەر نێرینەی دوو ئەوەندەی مێینە میرات دەگریٚ...) دووبارە دەکرێتەوە! باشە، ئێستا چی لەم بارەیەوە بنووسم؟ وەلاٚمی ئەم پرسیارە بۆ بەرێزتان دەهێلٚمەوە!هەر ئەوەندە دەلێٚم تف لە جەهل و دواکەوتن!   ٢٠٠٢/١٢/٢٢

لە بارەی سورەتی ئەلمائیدە

١/ لە ئایەتی٢هاتووە: (*...لە سەر چاکەو پارێزگاری، یارمەتی یەکتری بدەن، نەك لە سەر تاوان و غەدر. ئەشیٚ لە خودا بترسن، چونکە خودا نافەرمانان زۆر بە توندی تەمیٚ دەکا.*)

www.kurdistannet.org کوردستان نێت

ئەمە یەکێکە لەو ئایەتانە کە زۆر دەگوترێتەوە، گوایە"خودا" تاوان و غەدر قبووڵ ناکا!. ئەی بانگەوازی خەزا و جەنگ، تاوان و غەدر نییە لە گیان و ماڵ و حاڵی خەڵك کە لە ئایەتەکانی تر بە دەیان جار بانگەوازی بۆ دەکرێ؟

٢/ لە ئایەتی٣ هاتووە: (لە سەرتان حەرام کراوە مردارو خوێن و گۆشتی بەراز ...)

لە سورەتی بەقەرە ئایەتی١٧٣فەرمانی حەرامکردنی گۆشتی بەراز دراوە، ئەی لە سوورەتی ئەلمائیدە بۆچی سەرلەنوێ دووبارە دەبێتەوە؟

٣/ لە ئایەتی٥ هاتووە: (وا لە مڕۆڕا هەموو شتێکی خاوێنتان بۆ ڕەوایە، **ئەو شتانەش کەوا ئەهلی کتێب دەیخۆن پێوڕەوایە**. هەر وەك خواردەمەنی ئێوەش بۆ ئەهلی کتێب ڕەوایە. ژنانی خاوەن باوەڕ و ئازاد و داوێنپاکیشتان بۆ ڕەوایە و ئەو ژنە داوێنپاکانەش کە بەر لە ئێوە کتێبیان پێدراوە، بەو مەرجە کە مارەییەکانیان بدەنێ. خۆشتان دەبێ داوێن پاك بن نە داوێن پیس. دۆستی مێوینەشتان لە ژێرەوە نەبێ. هەر کەش لە باوەڕی هێنان حاشا بکا، کردەوەی بە فیڕۆ و ڕۆژی سەلاش لە زیانبارانە.)

أ- دوو جار لە سەر یەك خواردنی بەراز حەرام دەکرێت، کە چی لەم ئایەتە نووسراوە(ئەو شتانەش کەوا ئەهلی کتێب دەیخۆن پێوڕەوایە!!

<u>ئەدی ئەهلی کتێب بەراز ناخۆن؟!</u>

ب- چونکە قورئان دەربڕینی ئەقڵی پیاوی خێڵە، بۆیە لە بارەی هاوسەرێتی تەنها بە زمانی پیاوەوە دەدوێ، پیاو لە سەر ژن بڕیار دەدا،

ژنانی کردووه به چەند پلەیەك: ژنی داوێنپاك، ژنی ئازاد، ژنی داوێن پیس، ژنی کویلە، ژنی کویلەی باوەڕدار ، ژنی کویلەی بیٚ باوەڕ.

ج- رەوایە بۆ باوەڕداران ژنی داوێنپاکی ئەهلی کتێب بهێنن! ئەی بە پێچەوانەوەش دەبیٚ؟ ئەی مەگە لە سورەتی ژن (ئایەتی٢٥)نەنووسراوە: (هەمووتان تیرەی یەکترن)!!

٤/ ئایەتی٩: (ئەو کەسانە باوەڕدار و ئاکار چاکن، خودا بەڵێنی پێداون کە لە گوناهیان دەبووریٚ و پاداشتێکی زۆر گرنگیان پیٚ دەبەخشیٚ.)

ئایا پاش ئەو هەموو پەیمان و بەڵێنە بیٚ ئەرزشانەی قورئان کە پێشتر بە دەیان جار نووسراوە، هیچ پێویستیەکی تایبەت هەیە بە نووسینی ئەم ئایەتە؟

٥/ ئایەتی١٠: (ئەوانەش کە بوونە خودا نەناس و نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆزانی، گشتیان هەواڵی ئاگرن.)

ئەی لێرە ئەم هەڕەشەکاریە مانای چی دەدا؟. دەیان جار ئەم پەرەگرافە دووبارەکراوەتەوە.

٦/ ئایەتی١٢و٨٥دووبارەکردنەوەی داوای نوێژکردن و زەکات دانەو سەدبارەکرنی باغات و جۆبارەکانی بەردەمیانە. بە پێویستی نازانم دەقەکان بنووسمەوە.

٧/ ئایەتی١٧، ١٨و ٩٨دووبارەکردنەوەیەکی بێفەڕە: (موڵکایەتی ئەم ئاسمان و زەمینە سەر بە خوایە و چی پیٚ خۆش بیٚ وەدی دێنیٚ و هەر خودایە لە سەر هەموو شت توانایە.)

٨/ ئایەتی٣٨: (هەر کەسێکی دزی بکا لە سزای دزی کردنێ دەبێ هەردوو دەستیان ببڕن، کە ئەمە تەنبێ کردنە لە خواوە. خودا خاوەن دەسەلاَتی لە کاررزانە.)

حیکمەتی ئەم قسەیە چییە؟ چێتر نییە بۆ ئەو"خودایە" کە دەسەلاَتی ڕەهای هەیە بە سەر هەموو شتێکدا، بلَێ: هۆکانی دزی لەناو ببەن؟

٩/ ئایەتی ٣٩، دووبارەکردنەوەیە.

١٠/ هەر بە جارێ دووبارەکردنەوەیەکی وەڕەسکەرە: (ئەدی تۆ خۆت نەتزانیوە ئەم ئاسمانان و زەمینە مولَکی خودان؟ هەر کەسێ خۆی مەیلی لێ بێ لێی دەبووریٚ و هەر کەسێکیش خۆی حەز کا ئازاری دەدا؟ خودا لە سەر هەموو شتێك توانای هەیە.)

١١/ ئایەتی٥٥: (دۆستی ئێوە هەر خودا و پێغەمبەریەتی و ئەو دەستەی باوەڕدارانەن کە بۆ نوێژ و زەکات دەڕۆن و بەرەو خودا لە کڕنۆشدان.)

دووبارەکردنەوەی ئەم ئایەتانە بەلَگەی گومان لە خۆکردن، فێلَبازی، نەزانی و گێلایەتییە و هیچی تر. ئەمەیە ئاستی نووسینی بالاَ؟

١٢/ لە ئایەتی٦٠باسی ئەوە دەکرێ کە خودا نەحلەتی لە هەندێ کەس کردووە و هێندێکیانی کردە مەیمون، هێندێکیانی کردە بەراز....

ئەوە١٤٠٠سالٚ بە سەر ئەم نووسینە دەڕوات، کەس بە نووسین یا بە چاوی خۆی شتی وای نەبینیوە!

١٣/ ئایەتی٨٦لە رادەبەدەر دووبارەکراوەتەوە: (ئەو کەسانەش کە دژ بە دین وەستاونەوەو نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ زانی، دیارە جەحەندەم جێیانە.)

لەم بارەیەوە پێویست بە هیچ دەربڕینێك ناكات!

جگە لەو ئایەتانە كە لە هیچ و خۆڕایی و بە بێ تام و لەزەت بۆ چەندین بار دووبارەكرانەتەوە، باسی كۆمەڵێ نەریت و یاسای ناو كۆمەڵگای عەرەب دەكرێ. بۆ نموونە حەلاڵ و حەرام كردنی راوكردن و خواردن. كەرچی پێشتر باسی شەرنەكردن كراوە لە حەرامەمانگەكان، بەلاّم سەرلەنوێ لێرەشدا دووبارەكراوەتەوە. كە باسی خواردنە حەلاّڵەكان دەكرێ، لە گەلیشدا باسی حەلاّلی ژنیش دەكرێ كە هیچ بە باسەكەوە پەیوەندی نییە، ئەوە نەبێ كە"ژنیش گۆشتە"و وەك خواردەمەنی پیاوان سەیر دەكرێ!ئاخر باسی خواردەمەنی لە كوێ، و باسی هاوسەرێتی و خۆشەویستی لە كوێ!

لە كاتێكدا لە ئایەتی(٨)دەنووسرێ(بە یەكسانی و بە بێ جیاوازی لە گەلّ خەڵكا رەفتاركردن دەبێتە هۆی پتر نزیكەوەبوون لە پارێزگاری. لە خواش ترسوو هەبێ چونكوو لە هەر كارێ ئێوە دەیكەن ئاگادارە.) بانگەوازی شەڕوشۆر دەكا لە دژی بێ باوەڕان، هەموویان بە سەخترین شێوە سزا دەدرێن. بەكردەوە جیاوازی دەكرێ، جیاوازی لە ئاین، لە رێوڕەسمی هاوسەرێتی و لە بۆچوون بۆ بڕوای مسیحییەكان لە بارەی خوا و ناونانیان بە كافر كە لە چەندین ئایەت خوێنرشتنی كافران حەلاّل كراوە، ئەوەتە نووسراوە: (ئەو كەسانەی گوتوویانە: هەر خودا خۆی مەسیحی كوڕی مەریەمە، دیارە لە دین وەرگەڕاون....)...هتد. ئەم ئایەتانە دەقاودەق ئایەتی٨هەڵدەوەشێنێنەوە.

له ئایەتی٣١باسی ناردنی قەلەڕەشەیەك دەكا له لایەن خوداوە! سوپاس بۆ ئەم زانیاری و بلیمەتییە! ئەگەر ئەم دەقە بەرزەی قورئان له گەڵ ئەو دەقانە بەراورد بكرێن كه بە چەندین سەدە پێشی قورئان نووسراون وەك ئەفسانەكانی بابل، سۆمەر، فەرعەونییەكان، كه هەر هەموویان بە زمانێكی زۆر بەرز نووسراون، ئاستنزمی قورئانمان بۆ دەردەكەوێت(تەورات و ئەنجیلیش بە هەمان شێوە). بەلاّم سەرەڕای ئەوەش دەربڕینی جوانیشی تێدایە وەك ئایەتی٣٢: (...هەر كەسێ، بێ تاوانێكی بكوژێ كه نە گوناهی كردبێ و نە خراپەی لە زەویندا لێ رووداب‌ێ، وەك ئەمەیە كه گش خەڵكی سەرزەوی لەناوبردبێ و هەر كەسێكیش بێ تاوانێك رزگار بكا، وەك ئەمەیە كه هەموو خەڵكی سەرزەوی لە مردن رزگار كردووە....).

بنیاتە داڕژاوەكانی ناو قورئان، لە بارەی رەوشت و خۆشبەختی لە سوچەنیگای رەوشت و تێڕامانی ئەو سەردەمە سەرچاوەی هەڵگرتووە. هەڵبەت نە رەوشت بابەتێكی نەگۆڕە و نە خۆشبەختی و نە تێگەیشتن. ئاخر رەوشتی كۆیلە و خاوەن موڵك جیاوازن، هەر وەك چۆن ئەمرۆ رەوشتی كۆمونیستەكان لە رەوشتی هەموو پەلوپوەكانی بۆرژواكان جیاوازە.

دانانی خودا بە راستی رەها، سوپەر دەسەلاّت، بانگەوازو گیانی شەڕئەنگیزی لە پێناوی خوداو بەڵێنی خۆشبەختی لە پاش مردن، هەموو ئەمانە بە پشتبەستن بە كۆمەڵێ چیرۆكی ئەفساناوی، كارێكی وای كردووە، بە بەردەوام لە خزمەتی چینی بالاّ بێ لە ناو ئەو كۆمەڵگایانە كه ئاینی ئیسلام لەناویاندا بالاّ دەستە، ئەوەی بە پێچەوانەوە بیری كردبێ

دنیاشیان لێ کردووە بە دۆزەخ. سەرئەنجام ئەمەیە دەیبینین: گرنگ نییە کێ لەو وەلاّتانە لەسەر دەسەلاّتە(پاشا، دیکتاتۆرێکی سەرباز، فاشیست، دیموکرات)بابەتی رەخنەگرتن لە ئاین بە رادەیەك کراوەتە تابوو، بەدەگمەن لێکۆلّینەوەی رەخنەگرانە لە بارەی قورئانەوە کراوە.

بۆ ئەوەی زیاتر دڕندایەتی ئەم ئاینە بناسین، دەبینین دەولّەتەکانی جیهانی ئیسلامی، ئاین بە ئاینی رەسمی دەولّەت دەناسن، لە سەر بلّندگۆی هەزاران مزگەوتەوە بانگەوازی بۆ دەکەن، وەزارەتیان بۆ تەرخان کردووە، شەریعەتی ئیسلامی پەیڕەو دەکەن، بنکەی زانایانی ئیسلامییان هەیە...هتد، بەلاّم رێگا نادەن وتارێکی رەخنەگرانە بلاّوبکرێتەوە!

بەشداربووان لەم تاوانە، لە رێکخراوە ئیسلامییەکانەوە دەستی پێدەکات تا حوکمڕانەکان، رۆژنامە، گۆڤارو سایتە"ئازاد"و"بێلایەن"ە دواکەوتووەکانی ناو ئینتەرنێت!بلاّوکردنەوەی خورافە، گەمژەیی و جەهالەتی هەندێ خوردەفرۆش کە دەلّێن خودا مانگایە، ژنە یا بتە بە ناوی رۆشنبیرەوە و دانانی ئەو جۆرە بۆچوونانە بە فەلسەفە و بلیمەتی لە لایەن هەندێ کەسانی ترەوە، نیشانەی گالّتەجاڕی ئاستی تێگەیشتنە لە رۆشنبیری!فەلسەفەی چی؟ ئاخر پێشی هەزاران سالّ بە پراکسیس هەزاران خودای ژن هەبووە...

گومان لەوەدا نییە کە شیوعییەکان بەرژەوەندی بالاّیان هەیە لە رزگارکردنی کرێکاران و زەحمەتکێشان لە هەموو کۆت و نجیرێکی ستەمکاری. ستەمی ئاینی یەکێك لەو کۆت و زنجیرانە پێکدەهێنێت، بۆیە

رەخنەگرتن لە ئاین و لە گۆڕنانی کارتێکردنە کۆنەپەرەستانەکەی ئەرکی شیوعییەکانە !

٢٠٠٢/١٢/٢٤

سورەتی ئەنعام

هەموو هێزە کۆنەپەرەستەکان و نەیارانی نەهێشتنی هەموو جۆرەکانی چەوسانەوە دەڵێن: (ئەوە یوتۆبیایەکە جێبەجێ نابێ)کە چی هەر بە خۆیان بڕوا بە خورافەتگەلێك دەکەن، مرۆڤ دەبێ چین چین ئارەقەی نێوچاوانیان بۆ بڕێژێ. ئێمە لە سەر بنەمای واقیعی، لێرە، لە سەر ئەم زەمینە، لە سەر بنچینەی هەڵسەنگاندنی پەیوەندییە چینایەتییەکان و نەهێشتنی مەرجەکانی زێدەبایی، بانگەوازی ژیانی خۆشگوزەرانی، دۆستایەتی مرۆڤ لە گەڵ مرۆڤ دەکەین بە بێ خورافەی ناووناتور و رەگەزی خودا. ئەوانیش بڕوایانهێناوە بە بەڵێنی خۆشگوزەرانی و ژیانی ئاسوودە لە حەلحەلەی ئاسمان!.....

یەکێك لەو گرفتانە کە پێشم دێ لە خوێندنی قورئان ئەوەیە، بۆچوونەکان لە رادەبەدەر دووبارە دەکرێنەوە، ئەمەش هۆیەکە بۆ بەهێزکردنی گومانێکی زیاتر لە دەقێك گوایە ئەقڵ و دەسەڵاتی رەهای ئەم گەردوونە"دایبەزاندووە". ئەو دووبارەکردنەوانە هیچ شتێکی نوێ بۆ فێربوون نالێن، زیاتر نیشانەی گومانی نووسەرەکەی پیشاندەدا، چونکە ئەوەی قورئان باسی دەکا(داهێنانی گەردوون، ئادەم و حەوا، تەوەفان،

وێرانکارییەکان و زۆر شتی تریش) پێشتر لە شارستانییەتی سۆمەر، بابل و کەنعانی باسیان لێوە کراوە. ئەم بۆچوونە لە خۆڕا و بۆ بوختانکردن نییە، بەڵکو ئەو دەقانە لە پشکنینەکانی شوێنەوارە کۆنەکاندا دۆزراونەتەوەو بلاۆکراونەتەوە.

١/ ئایەتی١: (پەسن و سوپاس بۆ خودایێ کە ئاسمانان و زەمینی چێ کردووە و تاریکایی و رووناکییش ئەو پەیدای کرد. ئەو کەسانەش کە حاشایان لە پەروەرندەیان هەیە، دێن لەپاشان شەریکی بۆ پەیدادەکەن.)

أ- سەرلەنوێ خوا پەسەو سوپاسی خۆی دەکا! ناماقوڵ و دووبارەکراوەیە.

ب- ئاسمان و زەمینی چێ کردووە، زیاد لە پێویست چەندین جار دووبارەی کردووە.

ت- بەراوردکردنی سەلەواتی اخناتۆن لە سەنای خودا لە گەڵ مزموری ١٠٤ی تەورات(بۆ نموونە)زۆر درۆودەڵەسە روون دەکاتەوە:

اخناتون:... چەند فرەڕەنگن کردەوەکانت...بە گوێرەی ویستی خۆت زەمین و هەموو خەڵك و ئاژەڵان داهێنا.-بە کورتکراوی

مزموری١٠٤:چەند مەزنن کارەکانت. هەموویان بە حکمەتی خۆت درووست کرد.(سەرچاوە: مغامره العقل الاولی، فراس السواح، لاپەڕەی ١٣٣و١٣٤-دەبێ هەموو کەسێك ئەم کتێبە بخوێنێ-). بە بۆچوونی ئەلسواح: (١-ئاینی ئەتوونی و یەهوودی یەکەم ئاینن لە مێژوو داکۆکی لە یەکانەگی خودا دەکەن...٢-هەردوو ئاینەکە گشت جۆرە وێنەکێشان یا پەیگەرتاشی خودای تاکانە یاساغکردووە. بۆیە هەموو پەیگەرەکان

له کاتی ئەخناتون وێران کران و ناوو وێنەی هەموو خواوەندە کۆنەکان لە سەر دیواری پەرەستگاکان ڕەشکرانەوە....٢-ئەخناتون لە ململانێی لە گەڵ ئەو ئاینانەی هەبووە، ویستی ئۆزۆریس کە یەکەم خواوەندی خەڵکی بوو لە مەلەکوتی بۆ ڕۆژی سەلاّ، یاساغ بکات....بۆیە لە ئاینی یەهوودی بیرێکی روون لە بارەی ژیانی پاش مردن بەدی ناکرێ، تەنانەت ئەم بیرۆکەیە بۆ ماوەیەکی دوورو درێژ کوفرێکی گەورە بوو، ئەم بیرۆکەیە زاڵ نەبوو بە سەر هەندێ لە بڕوادارەکان تەنها لە سەردەمێکی درەنگتر و پێشی دەرکەوتنی مەسیح. ٤- لە بەر ئەوەی ئاینە کۆنەکانی میسر پەیوەندییان بە جادووکەری هەبووە، بۆیە ئەتوونییەکان دژی جادوو و جادووکەری ڕاوەستان و کارتێکردنەکانی لە ناو کۆمەڵگا، پەکخست. بە هەمان شێوە لە ئاینی یەهوودییەکان جادووکەری حەرام کرا.

٢/ ئایەتی٢: (ئەو خودایەی کە ئێوەی لە قوڕ چێ کرد و ماوەی ژینی بۆ داناون....) پێشتر چەند جارێك نووسراوە کە بە قوڕ مرۆڤی درووست کردووە.

٣/ ئایەتی٣: (لە ئاسمانان و زەمیندا خوا هەر ئەوەو لە نهێنی و ئاشکراتان ئاگادارە و هەر كارێك بیکەن دەیزانیێ.)

ئەمیش هەر دووبارەکردنەوەیەکی بێ مانایە.

٤/ ئایەتی٩: <u>(خۆ ئەگەر راسپاردەمان فرشتەش با، هەر دەبوو جلکی پیاوێکی دەبەر بکەین و ئەو جلەی ئەوان دەیپۆشن، ئەو پۆشیبای.)</u>

www.kurdistannet.org کوردستان نێت

قورئان(ئاینەکانی تریش بە هەمان شێوە)لەم ئایەتەش تەنها پیاو دەبینیٚ، ژن بە پێی قورئان، شایەنی ئەوە نییە پەیامی پیٚ بنێردرێت. بۆچی لەو هەموو پێغەمبەرانەی"خودا"، تەنها یەکێکیان ژن نەبووە؟

٥/ئایەتی١٢:(بێژە:هەرچی لە ناوی عاسمانەکان و زەمیندایە، ماڵی کیٚ یە؟ بێژە: هەموو بۆ خودایە....)

پاش ئەوەی چەندین جار نووسراوە کە هەموو شتی ئاسمان و زەمین هی خودایە، لێرەشدا سەرلەنویٚ وەك پرسیار دایدەڕێژیٚ!

٦/ ئایەتی١٤: (...کە ئاسمان و زەمینی داهێناوە...)!!

٧/ ئایەتی٢٥:(ئی وایان لەناودا هەیە گوێت پێدەدا، بەڵام ئێمە پەردەیەکمان بە سەر دڵیان هەڵکێشاوە کە تێت نەگەن، گراناییشمان خستۆتە ناو گوێچکەیان کە(نەبیستن)و هەر نیشانەیەك ببینن باوەڕناکەن. ئی واش هەیە کە دێنە لات جوابە جەنگیت دەگەڵ دەکەن، ئەو کەسانەی خوانەناسن ئێژن: ئەمە چیرۆکی پێشینەکانە و چیتر نیە.)

١/ ئەمە یەکێکە لە گەمە بێفەڕەکانی قورئان و ناکۆکییەکانی کە پێشتریش چەندین جار دووبارەکراوەتەوە. بە پێی ئەم ئایەتە بیٚ، هەموو بیٚ باوەڕێك دەتوانیٚ بلێٚ" گوێمان پێدا، بەڵام خودا بەخۆی پەردەیەکی بە سەر دڵمان هەڵکێشاوە، گرانایيشی خستووەتە ناو گوێچکەمان، بۆیە بڕوامان نەهێنا".

٢/ پاشان ئەوە راستە کە قورئان چیرۆکە پێشنەییەکانی گێڕاوەتەوە، ئەدی باسی مریەم و مەسیح ناکا؟ ئەی باسی موسیٚ و ئیبراهیم و قابیل و هابیل...هتد ناکا کە لە تەورات و ئیجیلیش باسیان کراوە؟ ئەی باسی

تەوەفان ناکا کە لە ئەفسانە، شیعر و چیرۆکە کۆنەکاندا هاتووە؟ئەوە راستییەکی بەڵگەنەویستە کە هەموو باسەکانی قورئان پێشتر، بە١٥٠٠-١٨٠٠ساڵیش باسکراون. بۆ نموونە تەوەفان لە جوانترین، مەزنترین و کۆنترین مەلحەمەی مرۆڤایەتی(مەلحەمەی گلگامش)ی بابلی بە وردی باسکراوە:

... گلگامش...مەسەلەیەك کە شاردراو بوو بۆتان دەردەخەم
و نهێنییەك لە نهێنییەکانی خوداوەندنتان پێو ئێژم
((شوریپاك)شارێکە تۆ دەیناسیت
لە رۆخی رووباری فوراتە،
شارەکە و خواوەندەکانی ناوەڕاستی پیربوون،
ناخیان پێی گوتن، تەوەفانێك بنێرن،
....
و پاپۆرێك درووست بکە،
موڵکایەتییەکانت بەجێبهێڵە و خۆت رزگار بکە،
شمەکەکانت بەجێبهێڵە و ژیانت رزگار بکە،
کارێکی وا بکە، تۆی هەر لە گیانلەبەرێك هەڵبگرە،
ئەو پاپۆڕە کە تۆ درووستت کرد،....
هەر کە کاتی پەیمانەکە دەستی پێکرد،
گەورەی زریان، بۆ ئێوارەکەی
بارانێکی وێرانکەری داگرت،
رووخسارم بۆ ئاسمان وەگێڕا،

www.kurdistannet.org کوردستان نێت

ئاووهەواكە زۆر بۆ دیتن ترسناك بوو،

چوومە ناو پاپۆڕەكە و دەرگاكەم بە سەر خۆم داخست،

...

شەش رۆژ و شەش شەو،

با هەڵدەهات، زریان و رەهێڵی باران زەمینی گرتبووەوە.

لە گەل هاتنی رۆژی حەوتەمدا. زریان و تەوەفان،

سووكبوونەوە كە پێشتر دەتگۆ لەشگری جەنگاوەرن،

دەریا هێمن بووەوە، زریانیش ساكن بوو. تەوەفانیش راوەستا.

دەرگای پەنجەرەكەم كردەوە. رۆشنایی بەر رووخسارم كەوت،

روانیمە دەریا. بێ دەنگی باڵادەست بوو

مرۆڤەكان بیوونەوە بۆ قوڕ

...

دانیشتم و دەستم بە گریان كرد،

فرمێسكەكان بەسەر رووخسارم دابەزین

پاشان هەستام و بە چوار دەورمدا رووانیم

و بۆ سنووری دەریا دەگەڕام.)

تەورات و لە پاشاندا قورئان بەهەمان شێوە باس لە تەوەفان دەكەن لە گەڵ جیاوازی ناو یا ژمارەی رۆژی تەوەفانەكە ! !

هەروا لە دەقی نیبور، كە كۆنترین دەقی سامییەكانەو بۆ سەردەمی بابلییە كۆنەكان دەگەڕێتەوە، لە بارەی تەوەفان نووسراوە:

(هەڵدەستم بە بەردانی ئاو...

www.kurdistannet.org كوردستان نێت

<...>هەموو خەڵك بە بەر خۆی دەدا

<...>پێشی هاتنی تەوەفان

وێرانكاری، لە ناوبردن و فەنا دەكەم

<...>هەستە بە درووستكردنی پاپۆڕ

...

<...>بۆ ئەو پاپۆڕەی درووستت كردووە،

گیانلەبەرەكانی زەمین و باڵاندەكانی ئاسمانی بهێنە....

و چەندین ئەفسانەی تر هەیە لە بارەی تەوەفان وەك لە مەلحەمەی ئەراحیسس و بیروسۆس(هەمان سەرچاوەی پێشوو، لاپەڕەی١٦٢-١٧٩)

جا ئیتر بۆچی ئەوانەی وا گوتیانە(ئەوە چیرۆكی پێشینانە)بە كافر لەقەلەم دراون؟!بە گوێرەی ئەم زانیارییانە، نووسەرانی تەورات، ئەنجیل و قورئان دەستپاك نەبوون لە گێڕانەوەی ئەو چیرۆكانە، رەنگە پێشیان وا بووبێ كە رۆژێك لە رۆژان ئەو دەقە كۆنانە وەرناگێڕدرێ و خەڵك هەر وەك سەردەمی خۆیان بە بێ ئاگا دەمێننەوە!ئەوەی راستی بێت، بۆ ئەوەی ئەم ئاینانە باش رسوا بكرێن، دەبی ئەو دەقە كۆنانەی پێشی تەورات، ئەنجیل و قورئان بۆ زمانی كوردی وەربگێڕدرێت.

٨/ ئایەتی٢٧: (ئەگەر ئەوسا بیانبینی كە لە سەر لێواری ئاگر راگیراون، ئێژن: خۆزێ دیسان دەیانگێڕاینەوە، ئەوسا بە نیشانەكانی پەروەرندەن بڕوامان دەكردو ئێمەش لە ریزی باوەڕداران بووین.)

www.kurdistannet.org
كوردستان نێت

ئەی باسی ئەفسانەی ڕۆژی سەلاّ جی لیّ هات؟ ئەدی نالّێن لە قیامەت حیساب و کتاب دەکرێت؟ ئەوە خۆ هێشتا ڕۆژی حەشریش نەهاتووە، کەچی بڕیار لە سەر بیّ بڕواکان دراوە و لە سەر لێواری ئاگر ڕاگیراون!!

٩/ ئایەتی٣٩: (ئەو کەسانەی کە نیشانانی ئێمەیان بەدرۆ زانی، کەڕو لالّن و لە تاریکیدا خول دەخۆن. خودا بە کەیفی خۆی دەکا، لە هێندێکان ڕیّ دەگۆڕیّ و هێندێکانیش دەخاتە سەر ڕاستەڕیّ یە.)

ئەوەتا، هێشتا هیچ نەبووە، بڕیاری کەڕکردن و لاّلّی دراوە بە سەر بیّ باوەڕەکان!"خودایش"ڕۆلّی پشیلەی بە خۆ داوەو چۆن یاری بە مشك دەکات!

١٠/ ئایەتی٤٨و٤٩دووبارەکردنەوەیە، بە کورتییەکەی با ئەوانەی بڕوا دەهێنن هیچ ترسییان نەبیّ، ئەوانەی بڕوا ناکەن، گرفتاری ئازار دەبن...

١١/ ئایەتەکانی٦٠، ٦١، ٦٢، ٦٣، ٦٤، ٦٥ ، ٦٦، ٦٧، ٦٨، ٦٩، ٧٠ ، ٧١، ٧٢باسکردنی توانایی و زلهێزی"خودایە" کە پێشتریش بە شێوەی جۆراوجۆر نووسراوە.

١٢/ ئایەتی٧٣زۆر نوێیە و باسێکی گرنگە:(هەر خۆیەتی بۆ ڕاستی، ئەم ئاسمانانەو زەمینەی بەرهەمهێناوە... پاشکۆیەکەیشی هەر هەمان شتە...

١٣/ ئایەتی ٧٥: (ئێمە نیشانی ئیبراهیمن دا دام و دەزگای ئەم عاسمانان و زەمینە سەر بە کێیە...)

١٤/ ئایەتەکانی٧٦، ٧٧، ٧٨، ٧٩، ٨٠ ڕەتدانەوەی خودا بوونی مانگ، ڕۆژ، ئەستێرەو ڕووکردنی ئیبراهیم بە(ئەو کەسە کە ئاسمانان و زەمینی داهێناوەو لەوانە نیم شەریکی بۆ پەیدا بکەن.)

ئەم ئایەتانە، لە بیرۆکەی کەسایەتی ئیبراهیم دەدویٚ(زۆر لە تەورات باسی دەکریٚ) لە بارەی"خودا"و چۆن بڕوای هێناوە بەو"کەسەی گەردوونی داهێناوە"پاش ئەوەی بەرپەرچی خوابوونی ئەستێرە، مانگ و ڕۆژی داوەتەوە. دەشیٚ ئیبراهیم، وەك هەر مرۆڤێکی تر بە سەرسامییەوە لە گەردوون تێڕاماوە، وەك بابلی، سۆمەرییەکان، پەرەستنی ڕۆژ، مانگ و ئەستێرە یا بتەکان تەسکینیان نەشکاندبیٚ، و چۆن ئەوانی تر لە ترسی رەشەبا، هەورەتریشقە رەهێڵە باران، بەرزاو...هتد خودایان بۆ خۆیان درووست کردووە، ئەمیش ئاوا بە خۆی داهێنەرێکی نادیار درووستکردووە، بەڵام لە ئایەتی٧٥نووسراوە:(ئێمە نیشانی ئیبراهیمن دا دام و دەزگای ئەم ئاسمانان و زەمینە سەر بە کێیە.)!

مارکس لە تێزەکانی لە بارەی فویەرباخ دەنووسیٚ: کەموکۆڕی سەرەکی هەموو مەتریالیزمەکانی رابردوو تا ئێستا–بە مەتریالیزمی (فۆیەرباخ)یشەوە– ئەوەیە کە تێڕامان لە شت، حەقیقەت و هەستیاری، تەنها لە ژێر فۆرمی **ئۆبێگت** یا **روانگە** دەکەن، نەك وەك چالاکی مرۆیی هەستیارو **پراکسیس**، نەك سوپێکتیڤ(خود). لێرەوە، ئەوە روویدا کە ئیدیالیستەکان، گەشەیان بە **لایەنی بکەر دا**، دژ بە مەتریالیزم، بەڵام تەنها ئەبستراکتانە(مجرد)، چونکیٚ ئیدیالیزم، هەر بە سرووشتی خۆی، چالاکی واقیعی **هەستیار** ناناسیٚ. فۆیەرباخ شتی **هەستیاری** دەویٚ، بە شێوەیەکی فعلی، جیاواز بیٚ لە ئۆبێکتەکانی(بابەتەکانی) بیرکردنەوە، بەڵام خودی چالاکییە مرۆییەکان بە چالاکی بابەتییانە ناناسیٚ. بۆیە چالاکی تیئۆری لە"ناوەڕۆکی مەسیحییەت"، بە تاقە چالاکی مرۆیی ڕاستەقینە دادەنێت.

لە کاتێکدا پراکسیس تەنها لە فۆرمە یەهودییە قیزەوەنەکەی، دیاریدەکات و دەیچەسپێنێ(ئەم پەرەگرافە لە وەرگێڕانە عەرەبییەکەی لابراوە). هەر بۆیە تێناگات لە مانای چالاکی "شۆڕشگێڕانە" ی"بەکردەوەی-ڕەخنەگرانە".

١٥/ئایەتی١٤٥سەرلەنوێ باسی حەرامکردنی گۆشتی بەرازە...

زۆربەی ئایەتەکانی تری ئەم سورەتە بریتین لە بانگەواز بۆ بڕواکردن بە خوا، هەڕەشە، سزا کە شایەنی ئەوە نییە، دووبارە پیشانیان بدەم...

لینین ئێژێ: (مارکسیزم هەمیشە، هەموو ئاینەکانی ئەمڕۆ و کڵێساکان، هەموو ڕێکخراوە ئاینییەکان بە ئۆرگانی کۆنەپەرەستی مەدەنی دەبینی، ئەمانە بەرگری لە چەوسانەوە دەکەن و دەیانەوێ چینی کرێکار گێل وبەرچاویان تەماوی بکەن.)

٢٠٠٢/١٢/٢٥

لە بارەی سورەتی ئەعراف
یا دەقە دزراوەکان؟

١/ ئایەتی یەکەم بە(*ئەلیف، لام، میم، صاد*)دەستی پێدەکات، واتە: من خودام، لەهەموو زاناتر و هەقتر. ئەو(المص)ە هیچ مانایەکی تێدا نییە، تەنها بۆ بۆشایی پڕکردنەوە باشە، لە گرفتی نووسەرێکیش دەچێ، گرفتی هەبێ لە دارِشتنی سەرەتای بابەتەکەی!

٢/ ئايەتی٢ئەركی قورئان ناردن بەم شێوەیە دیاریدەكات: *(كتێبێكە بۆ تۆ هاتۆتە خوارەوە، تا بەهۆی ئەو، ترس وەبەر مەردم بێنی و خۆت تووشی دڵتەنگی مەكە لەو بارەوە، ئەم كتێبە نسحەتیشە بۆ وانەی بڕوای پێ دێنن.)*

٣/ ئایەتی٣دووبارەكردنەوەیەو لە سورەتەكانی پێشتر دەیان جار بەرجاو دەكەوێت: *(هەرچی لە پەروەرندەتانەوە بۆتان ناردراوەتە خوارەوە، شوێنی كەون و بەغیرەو ئەو مەكەونە شوێنی سەرپەرستانی دیكە. ئێوە زۆركەم عیبرەت دەگرن.)*

٤/ ئايەتی٤: **(ئێمە خەڵكی چەندین شارمان قڕتێ خستن. وەختێ نیشانەی غەزەبی ئێمەیان بەسەردا دەهات—لە شەودا بو، یان نیوەڕۆ—دەسانەوە.)**

لە قورئان زۆر باسی چیرۆكی قڕتێخستن و وێرانكردنی شارەكان بە غەزەبی خودا دەكرێ. ئەمە نوێ نییە و لە میتۆدۆلۆژیای كۆنی سۆمەری و بابلیش هاتووەتە پێشەوە. ئەمەش نموونەیەكی زۆر هەژێندەرە لە بارەی ئەفسانەی غەزەب و تۆڵەسەندنی ئەنانای خواوەند لە باخەوانچییەك زەوتیكردبوو(ئەمە یەكەم دەقە لە دژی باوكسالاری و زەوتكردنی ژنان):

(ڕۆژێكیان، پاش ئەوەی خانمەكەم چووە ئەودیوی ئاسمان و ڕێگای زەمینی بڕی،

ئەنانا، پاش وەی چووە ئەودیوی ئاسمان و ڕێگای زەمینی بڕی

پاش ئەوەی لە زەمینی عیلام و وەلاتی شوبری تێپەڕی

پاش تێپەڕین لە(...)

ئەنانای كاهن چووە باغەكە و لە ماندووبوونەوە، خەوی لێ كەت

شوكا ليتوداى باغەوانچى لە قۆلێكى باغەكەيەوە بينى،

ماچى كرد و لە گەلدا جووت بوو و بۆ قۆلَى باغەكەى گەڕايەوە.

كاتێ ڕۆژبووەوە و خۆر هەلّهات،

كچێ بە ترسەوە تەماشاى دەووبەرەكەى كرد

ئەنانا بە ترس و لەرزەوە بە دەورى خۆى گەڕا

جا بڕوانە ئەو ئازارە كە ئەم كچە لە بەر خەمشەكەى گەياندى.

ئەنانا لە بەر خەمشەكەى چى كرد

هەموو كانى ئاوەكانى وەلاّت بە خوێن پڕكرد

هەموو دارستان و باغەكانى بەر بەرزئاو كەوتن

...

ئەنانا وتى ئەوەى زەوتى كردم پەيداى دەكەم

بەلاّم پەيداى نەكرد...(بەشەكانى ترى ديار نين)(سەرچاوە فراس ئەلسواح. مغامره العقل الاولى، لاپەڕەى ١٩٨)

هەروا چەندين ئەفسانەى ئەنليل و زريان(هەمان سەرچاوە، لا.١٩٩)يا ئەفسانەى خواوەندى تاعون دنيا دەگرێتەوە:

من لە نێو((ئەنانوكى)) بەهێزترينانم

چونكە مرۆڤ لە وشەكانم نەترسا،

و گوێيان بە فێركارييەكانى((مردۆخ))نەدا

بەلّكو بە گوێرەى ويستى دلّى كارى كرد(و ئارەزووەكانى).

من داوا لە مردۆخ دەكەم لە مەسكەنەكەى دەربچێ،

(گەر دەرچوو)هەلّدەستم بە وێرانكردنى مرۆڤ.

...

فراس ئەلسەواح لە پەراوێزی کتێبەکەی(ل.٢٠٣) نووسیویەتی: ئەمە لە گەڵ هۆکانی ئەو کارە وێرانکەرانەی یەهوە دەچی کە لە دژی گەلە هەڵبژێردراوەکەی کردی، لە بەر ئەوەی بە بەردەوام ووشەکانی خودایان لە بیر دەکرد).

٥/ ئایەتی١٢،١١،١٠: (ئێمە ئێوەمان لەم هەردە جێ کردەوە، هەر لەوێشدا بژیومان بۆ بڕیونەوە. کەمتان شوکرانەبژێرن١٠. ئێمەین ئێوەمان سازداوەو لە پاشانا بەو شکڵەمان دەرێناون، پاشان بە فریشتانمان گوت: سەر بۆ ئادەم نەوی بکەن. هەموویان سەریان دانەواند ئیبلیس نەبێ، ئەو لە کۆڕی کڕنۆش بەران خۆی هەڵاوارد.١١. گوتی: کە فەرمانم پێدای، لەبەرچی تۆ سوژدەت نەبرد؟ گوتی: من لەو هێژاترم، منت لە ئاگر دروست کرد، ئەوت لە حەڕی-قوڕ- سازداوە)

درووستکردنی مرۆڤ بە قوڕ لە سەرزەمین، ئادەم و حەوا لە ئەفسانەکانی سۆمەر، بابل، ئەفریقا، ئەغریق، فیلیپین و پاشانیش لە تەورات و قورئان بە هەمان شێوە باسکراوە:

ئەفسانەی سۆمەرێکان:

(ئەم ئەفسانەیە، یەکەم ئەفسانەیە بە دەستخەتی مرۆڤ لە بارەی خولڤاندنی مرۆڤ نووسراوەو بە پێی ئەمە، ئەفسانەکانی تری ئەم ناوچەیە و ناوچەکانی دەوروبەری کەلێوەوەی توخمە سەرەکییەکانی وەرگێڕدراوە، بەتایبەتی بیرۆکەی خولڤاندنی مرۆڤ لە قوڕ و بیرۆکەی وێنەکێشانی مرۆڤ لەسەر وێنەی خواوەندەکان.

ئەمما بۆچی مرۆڤ خەڵقکرا؟ ئەفسانەی سۆمەرییەکان دوو دڵ نابێ لە وەڵامدانەوەی ئەم پرسیارە و لێی راناکا. مرۆڤ بۆ عەبدایەتی خواوەندەکان خەڵقکرا، خواردن و خواردنەوەی پێشکەش بکا، زەوییەکەی بکێڵێ و شوانکاری مەڕوماڵەڵاتەکانی بکا. مرۆڤ بۆ هەڵگرتن و لا بردنی ئەرکی کارکردن لە سەر شانی خواوەندەکان خوڵقێنرا.

لە سەرەتادا، خواوەندەکان بە هەموو ئەو کارانە هەڵدەستان کە پێویستیانە و ژیانیان دەپارێزێ. بەڵام لەوە ماندوو بوون و رۆیشتن بۆ سکاڵاکردن لە لای(ئەنکی)ی دانا، بۆ ئەوەی چارەسەرێکیان بۆ وەدۆزێتەوە، بەڵام ئەم لە کونوقوژبنە ئاوییەکان پاڵیدابوو، و کوێی لە سکاڵاکەیان نەبوو. بۆیە چوون بۆ لای (نەمو)ی دایکی کە خواوەندی ئاوە سەرەتاکەیە، کە یەکەم نەوەی خواوەندەکانی هێنا، بۆ ئەوە واسیتەیان بێ. ئەمیش چوو بۆ لای(ئەنکی) و پێی وت:

هۆ ڕۆڵەکەم، لە جێگاکەت رابە، رابە لە (...)

و کارێکی حەکیمانە بکە

با خواوەندەکان خزمەتکاریان بێ، (گوزەرانیان) بەڕێبکەن

ئەنکی لە مەسەلەکە ڕاما، پاشان خواوەندە ئۆستا شارەزاکانی بانگ کرد، و بە دایکی وت:

ئەو گیانلەبەرانەی دەمویست خەڵقیان بکەم، دەردەکەون

و وێنەی خواوەندەکانیان بە سەریاندا هەڵدەواسین

مشتێك قوڕ لە سەر ئاوی قوڵایی بگرەوە

خواوەندە ئۆستاکان قورەکە خەستدەکەن و باش دەیگرنەوە

پاشان تۆ ئەندامەکانی پێك بهێنە

(نەنماخ) دەست بەدەست لەگەڵتا کار دەکات

و لە کاتی پێکهێناندا، لە تەنیشتەوە خواوەندەکانی لەدایکبوون رادەوستن

هۆ دا، تۆیش چارەنووسی لە دایکبووە نوییەکان دەنووسی

(ننماخ)یش وێنەی خواوەندی لە سەر هەڵدەواسیٚ

(...)لە وێنەی مرۆڤ(...)

لە تەوراتیش نووسراوەو دەبینین خواوەندی یەهود(یەهوە) مرۆڤ لە قوڕ دروستدەکات، پاش ئەوەی لە خەڵقکردنی گەردوون تەواو دەبیٚ و بە وێنەی خۆی دروستی دەکات: (تەورات، سەفەری پێکهێنان، ئەصحاحی دووهەم: خواوەند، ئادەمی لە خۆڵی زەمین درووستکردو بە فووکردن، بای ژیانی بەلەووتی کردو بوو بە نەفسێکی زیندوو). سەرەڕای ئەو ئامانجە کە دەقی تەورات دەیدا بە دەستمان بۆ درووستکردنی مرۆڤ، کە بۆ دەسەلاٚتگرتن بەسەر((ماسی دەریا، باڵندەی ئاسمان، زەمین و هەموو ئەوەی لە سەر زەمیندا هەس–تەورات، سەفەری پێکهاتن، ئەسحاحی یەکەم))بگریٚ. بەلاٚم دێت و دووچاری بارهەڵگرتنی ئەرکی کارکردن دەکات، رێك وەك دەقە سۆمەرییەکە(تەورات، سەفەری پێکهاتن، ئەسحاحی سێهەم: چونکە گوێت لە ووتەی ژنەکەت گرت و لە دارەکەت خوارد کە وەسیەتم پیٚ کردی، لێی نەخۆی. بەهۆی تۆوە، زەمین بە نەحلەت بیٚ. هەموو رۆژانی ژینت بە ماندووبوون لێی دەخۆی...بە

ئارەقەی نێوچەوانت نانەکەت دەخۆی تا بۆ زەمین دەگەڕێیتەوە کە لێت وەرگرت. چونکە تۆ لە خۆڵی و بۆ خۆڵ دەگەڕێیتەوە))

لە ئەفسانەی میسری هەمان بیرۆکە دووبارە دەبێتە. هەروا لە ئەفسانەی ئەغریق کە خەڵقکردنی مرۆڤ بۆ برۆمیتیوس دەگەڕێنێتەوە: ئەم مرۆڤی لە خۆڵ و ئاو دروستکردووە، کاتێ دروستکرا، ئەسینای خواوەند رووحی بە بەرداکرد. پاشان برۆمیتیوس ئەو ئامرازانەی بە مرۆڤ دا کە مانەوەو درێژەپێدان بە مانەوەی مسۆگەر دەکا، ئاوری ئیلاهی لە ئاسمانەوە بۆ دزین. ئەم کارە دژ بە ئارەزووی زیوسی گەورە خواوەند بوو، نهێنییەکانی و چۆنییەتی داگیرساندن و بە کارهێنانی بۆ ئاشکرا کرد. بۆیە کەوتە بە بەر تورەیی زیوس و سزاکەی.

...بیرۆکەی خەڵقکردنی مرۆڤ لە قوڕ لە ئەفسانەکانی گەلە سەرەتاییەکانیشدا هاتووە. ئەفسانەیەکی ئەفریقی دەڵێ: (خواوەندی خوڵقێنەر مشتێك قوڕی گرتە دەست و بە شێوەی مرۆڤ پێکیهێنا، پاشان بۆ ماوەی حەوت رۆژ لە ناو سەرچاوەیەك لە ئاوی دەریا بەجێی هێشت. لە رۆژی هەشتەم بەرزی کردەوە، ببوو بە مرۆڤێکی ئاسایی.)

لە ئەفسانەیەکی فلیپینی، خودای خوڵقێنەر مشتێك قوڕ دەگرێتەوە بە شێوەی مرۆڤ، دەیخاتە ناو فڕن، بەلاَم لەبیری دەکات، بۆیە رەش دەبێ. ئەمە رەگەزی مرۆڤی رەشە. یەکێکی تر دەخاتە ناو فرنەکەوە، بەلاَم ئەمجارەیان پێشوەخت دەریدەکات، ئەمیان رەگەزی مرۆڤی سپییە. لە جاری سێهەمدا قوڕەکە بە پێی پێویست ئاگری وەرگرت، و مرۆڤی فلیپینی لێدەرچوو، ئەو رەنگە برۆنزییە.

هەروا لە ئەفسانەیەكی هیندی ئەمریكییەكانیشدا پێكهێنانی قوڕین و فووی ژیان كە شكڵی وشك و ڕۆحی بزێو دەدا، دەبینین.)هەمان سەرچاوەی پێشوو، ٤٥-٤٨(فراس ئەلسواح لەبری ئەوەی بنووسێ لە ئایەتی١٢، نووسیویەتی لە ئایەتی١١)

بۆ ئەوەی سەرچاوەكان تێكەڵ نەبن، ناچارم لێرە هێما بۆ بۆچوونی (زەردەشت، ٦٦٠پێش زایەنی)لە بارەی خەڵقكردنی مرۆڤ بكەم:

حەكیمەكە سەرلەنوێ پرسیاری لێ كرد: ئەدی كێ مرۆڤی لە سەرزەمین خەڵقكرد؟

زەردەشت ووتی: ئەمیش هەر ئەهۆرامەزدا. كاتێ لە خەڵقكردنی زەمین بووەوە، یەكەم گای خەڵقكرد و پاشان یەكەم مرۆڤ((كیومەرد))كە یەكەم بەشەرە.... تۆی كیومەرد لە ژێر زەمین شاردرابووەوەو پاش تێپەڕبوونی چل ساڵ، لەو تۆیە دارێك لێیەوە وەبەرهات. لەو دارە یەكەم هاوسەری ئادەمی دەرچوو. بەو شێوەیە قۆناغی تێكەڵبوونی خێر و شەڕ دەستی پێكرد. (سەرچاوە: چیرۆكی ئاینەكان، سلیمان مزهر، مكتبە مدبولی، لا ٢٩٩)

زۆربەی ئایەتەكانی تری سورەتی ئەعراف پێكهاتووە لەو دووبارەكردنەوانە كە پێشتر لە پەیوەند بە سورەتەكانی تر هێمام بۆ كردوون(بۆ نموونە ئایەتەكانی٤١، ٤٢، ٤٣، ٤٤، ٤٥، ٥٤، ٥٥، ١٧٧، ١٨٢،١٨٥،، ١٨٩، ١٨٦،١٩١، ١٩٦). ئایەتی١٩٢و ١٩٧هەمان شتن: (توانایان نیە یارمەتی ئەوان بدەن و یاریدەی خۆشیان پێ نادرێ.) دوو جار دووبارەكراوەتەوە: (و چیرۆكی ناردنی نوح، لوت، شعیب و موساو

بەزمی عاساکەی!لەوە بترازێ، لەم چیرۆکانەدا ئەوی بە قسەی ئەم پێغەمبەرانەی نەکردبێ، خوا بەڵایەکی تووشی ئەو خەڵکە کردووە وەك بومەلەرزە، رەهێڵە باران ...هتد.

لە ئایەتی١٣٣ نووسراوە: (ئەوجار ئێمە چەند نیشانەی ئاشکرامان ناردەسەریان کە بریەتی لە لافاو، کوللە و ئەسپێ و خوێن و بەق بوو، بەلأم ئەوان دەمارزلیان نواندو گرۆیەکی تاوانبار بوون.). لە ئایەتی١٦٦بە زمانێکی پیس نووسراوە: (کاتێ هەر ئەو کارەیان کرد کە پێان گوترابوو مەیکەن، گوتمان: ببنە مەیمون گەلی ترۆکراو.) ئەمەیە لۆژیکی دلۆڤان؟ چاترین دادوەر؟ زانا؟ بە بەزەیی و دەبووری؟ ئەدی ئایەتی(ئاینی خۆتان بۆ خۆتان، و ئاینی خۆم بۆ خۆم) چی لێ دەکەن؟

پێش کۆتاییهێنان بەم سورەتە بە ئایەتێك(ئایەتی٢٠٥) بە شێوەیەکی زۆر تەحقیرکەرانە نووسراوە: هەموو بەیانی و ئێواران، بە پاڕانەوە و ترسەوە، بەبێ ئەوەی دەنگ هەڵێنی، یادی پەروەرندەت بکە و هەرگیز لەوانە مەبە کە بە بیریشیاندا نایە.)

بەلأم راستییەکە ئەمەیە:

ئێمە دەزانین، ئەوانەی بەختەوەرمان دەکەن

نە خوا، نە شا، نە تریبۆنن،

هاوێیان، تەنها بە دەستی خۆمان

ئازادیمان، دەگاتە پشوودان!(سروودی ئینتەرناسیونال)

٢٠٠٢/١٢/٢٧

www.kurdistannet.org

سورەتی تالآنکردن(ئەنفال)

(١)

زیادەڕۆیی نییە ئەگەر بێژم، هەرچەند لەم سورەتە وردببینەوە، ئەوەندە هەڕەشە، زراوبردن، بانگەوازی تیرۆری رەش، کوشتن و داپاچینی دەستوقاچی مرۆڤ بە شمشێری"هەقی خودایی و مافی مرۆڤ لە ژێر دەسەڵاتی ئیسلام"، زەوتکردنی ئەقلّ و ئیرادە، خۆسەپاندن و ملهوڕی نووسەری قورئانمان بۆ دەردەکەوێت و بە هەمان ئەندازە رق و نەفرەت لە دژی هەڵویست و کارتێکردنەکانی بە هێزتر دەکا.

ئاخر ئەمە زمانی کێیە بەم ئەندازە لە رقی کوێرانە، دوور لە هەر ویژدانێك تۆزێك زیندوو، دەنووسێ؟

ئەمەش چەند نموونەیەکن:

/١

– ئایەتی٧: (...خوانەناسەکان **بنەبڕکا**.).

– ئایەتی٨: (راستی سەقامگیر بکا و **پووچ و چڕووك لەناوبەرێ، هەرچەند تاوانبارەکان حەزی لێ ناکەن**.)

– ئایەتی١٢: (...منیش ترس وەبەر خوانەناسان دەنێم. سا ئێوە لە ملیان **دەن و هەموو ئەنگوستەکانیشیان بپەڕێنن**.)

– ئایەتی١٤: (با **بیچێژن**! خوانەناسان بە **ئاگریش ئازاردەدرێن**.)

– ئایەتی :١٨ (بەڵێ، ئاوا خودا فێڵی دین دوژمنان پوچەڵ دەکا.)

ماڵی"زانا" ئیسلامییەکان بە قوڕ بگرم، ئاخر ئەگەر ئەم چوار ئایەتە بە پوختی بنووسرێ، ئەوا وای لێ دێ: خوانەناسە پووچ و چرووکەکان، پاش پەڕاندنی ئەنگوستەکانیان، بە ملپەڕاندن بنەبڕ دەکەین و لەناویان دەبەین. ئایا ئەم زمانە بۆ سەدەی بیست و یەك دەشێ؟ ئەوە لە ژوورەکانی پاڵتاکیشدا، یەکێك جوێنێکی سوکیش بە کەسێك بدا، دەستبەجێ سوور دەکرێ، دەڵێن(کابرا سەرسەرییە)، کەچی ئەو"خودا زەبەلاحە"ئەو هەموو جوێن و ووشە خوێناویانە بە کاردەهێنێ، کەچی دەڵێن"قەرئان پیرۆزە"؟

–ئایەتی٢٢: (خراپترین زیندەوەرزان لە لای خودا، ئەو کەڕ و لاڵانەن کەوا هیچ تێ ناگەن.)

ڕەنگە"زانا"ئیسلامییەکان بڵێن، مەبەستی ڕاستەوخۆی قورئان کەڕ و لاڵەکان نییە، مەبەستی کافرەکانە کە قسەی خوا نابیستن و شەهادەت بە سەر زاریان نایە!بەڵام ئەم دەقە گشتییە لێرە...

٢/ ئایەتی٣٠: (...ئەوان فێڵەکەی خۆیان کرد، خواش فێڵی کرد. خواش **چاترین فێڵزانە.**)

جا فێڵکردن سیفەتە، قولائان دەیدا بە پاڵی"فەخری عالەمین"!!

٣/ ئایەتی٣١: (هەرگاش نیشانەی ئێمەیان بۆ وەخوێنین، ئێژن: بیستمان، ئەگەر حەزمان بکردایە، ئێمەش وەك ئەمەمان ئەوت، **لە چەند چیرۆکی کەونارا بەدەر نیە.**)

ئەم ئایەتەش هەر دووبارەیە. بۆ نموونە لە **ئەعرافیش هاتووە.**

٤/ ئایەتی٣٩: (**بیانکوژن هەتا** ئاژاوە نامێنێ و دین گشتی دینی خوا دەبێ. سا ئەگەر تەمێ گرتووبوون، ئەوسا هەر کارێکی بیکەن خوا دەیبینێ.)—مامۆستا هەژار بۆ ووشەی واقتلوهم (وەلیان شەڕکەن)ی بەکارهێناوە.

بە ناوی ئەم ئایەتەوە، ئەنسار ئەلئەسلام، تاوانەکەی تەپە درۆزنەیان ئەنجام دا لە شەوی قەدر"لە هەزار مانگ خێری زیاترە"و بوو بە هۆی خوێنرشتنی پتر لە ٦٠کەس. ئەنفال، چونکە یەکێکە لە پۆخەڵترین سورەتەکانی قورئان، بۆیە زۆر بە ئاسانی، دوێنی، لە ژێر ئایەتی ٦٠: (تا بۆ دەکرێ چەك و جبەخانەی شەڕ و ئەسپی سواری پەیدا بکەن، دوژمنی پێ بترسێنن، کە دوژمنانی خوداشن...) لە لایەن فاشییەتی عەرەبیەوە بۆ لەناوبردنی پتر لە ١٨٢هەزار کورد بەکارهێنرا. زۆر ئاساییە، سبەی هێزێکی تر بە ئایەتێکی تری ئەم سورەتە، کۆمەڵکوژییەکی تر ئەنجام بدا.

٥/ چونکه نووسەری قورئان بۆ سەپاندنی دەسەلأتەکەی، پەنا بۆ ترساندن، هەڕەشە، تاوان و کوشتن دەبا، بۆیە هەر لە سەرەتاوە ئەم ئایاتە لەسورەتی مانگا بەکارهێناوە–ئایەتی ١٩٣–:(لە کوشتنیان وەچان مەدەن تا ئاژاوە لە دنیا بنەبڕ دەبیٚ و دین هەر دینی خودا دەبیٚ، ئەگەر ئەوان دەسبەردار بوون، دەست درێژی هەر لە دژی ناهەقانە.)–جیاوازی وەرگێڕانی بەشی یەکەمی ئایەتەکە پەیوەندی بە مامۆستا هەژارەوە هەیە. هەردوو ئایەتەکە بەم شێوەیە نووسراون:(وقتلوهم حتى لاتكون فتنة و يكون الدين لله فان انتهوا فلا عدوان الا على الظالمين)و لە ئەنفال نووسراوە: (وقتلوهم حتى لاتكون فتنة و يكون الدين لله فان انتهوا فان الله بما يعملون بصير).

٦/ ئایەتی٤١: (دەبیٚ ئەوەندەش تیٚ بگەن هەر تالأنێکو دەس کەوت، پێنج یەکێکی بەشی خودا و پێغەمبەرە و بۆ خزمان و هەتیوان و هەژاران و رێبوارانە. خودا توانای بە سەر هەموو شتدا هەیە.)

ئەم ئایەتە ناکۆکە لە گەلٚ ئایەتی یەکەمی ئەم سورەتە کە دەلٚیٚ: (لە مەڕ دەسکەوتی جەنگەوە لێت دەپرسن، بێژە: تالأنی دوژمنان بۆ خودا و پێغەمبەرە. ئەگەر بڕواتان هێناوە، ترسوو لە خودا بیٚ و لە ناو خۆتاندا پێك وەرن و بەر فرمانی خودا و پێغەمبەرەکەی بن.)

تالأنکردن بۆ خودا و پێغەمبەرەکەی حەلأڵکراوە. ئەوجا دەبیٚ لە کارتێکردنی ئەم ئایەتە تێبگەین بە سەر ئەوانەی جەنگی خودا لە دژی کافرانیان راگەیاندووە بە درێژایی مێژووی ئاینەکەیان!

www.kurdistannet.org

٧/ ئایەتی: ٥١: (ئەمە سزای ئەو کارانەی کە دەتانکرد، خودا هەرگیز غەدر لە عەبدی خۆی ناکا.)

ئەمە هێشتا غەدر لە عەبدی بێ بڕوای خۆی نەکردووە، دەیانکوژێ، دەیانسووتێنێ و تالآنیان دەکا...هتد، ئەی ئەگەر غەدر بکا چی دەکا؟ ئایا ئەمە شێزۆفرینی نووسەری قورئان نیە؟

٨/ دەربڕینگەلێك وەك: خودا لە هەموو کارێکیان ئاگادارە، تۆڵەی خودا زۆر دژوارە، خودا خاوەن دەسەلآت و کارزانە، لە نهێنی دلآنیش ئاگادارە، توانای بەسەر هەموو شت دا هەیە، دەبیسێ و ئاگادارە، چاکترین یاریدەرە، تۆڵەکەی توند و تیژە...هتد ئەوەندە دووبارەدەبنەوە، مرۆڤ ئیتر رشانەوەی دێ.

٩/ ئایەتی٦٥: (ئەی پێغەمبەر هانەی باوەڕداران بدە بچنە خەزا. ئەگەر ئێوە بیست کەس بن و خۆراگربن، هێزتان بە دوو سەد کەس دەشکێ، گەر سەد کەس بن و خۆڕاگربن، دەرەقەتی دوو سەتان دێن. خۆ ئەگەر ئێوە هەزاری خۆڕاگربن–بە ئیزنی خودا–دەرۆستی دوو هەزاریان دێن. خوا دەگەڵ خۆڕاگرانە.)

ئا بەم شێوە دراکولارییانە نووسەری قورئان بە دووپاتکردنەوەوە شەرئەنگیزی خۆی رادەگەیەنێ. ئەوجا پێمەکەنن بەو حیسابکردنە گاڵتەجارییە! ئێستا زانیارانی مرۆڤایەتی لە حیکمەت و بلیمەتی ئەو ژماردنانە سەریان لێ تێکچووە و ئەوە ١٤٠٠ ساڵە پرسیار دەکرێ: ئەی ئەگەر دوو هەزاریان خۆڕاگر بن، دەرەقەتی چەند هەزار دێن؟!!

١٠/ له ئايەتی ٦٩: (ئەو تالآنەی گرتووتانه، حەلاڵ و زەلاڵە بیخۆن، ترسیشتان له خودا هەبێ. خودا له گونا دەبووریێ و دلۆڤانه.)

ناکرێ ئەم ئایەته بخوێندرێتەوه، بەبێ ئەوەی تالآنکردنی قەسر شرین، خەڵکی کوردستان و کووەیت له بیربکرێ که به هیچ شێوەیەك له تالآنکردنەکانی موحەمەد جیاوازییان نەبوو... تالآنکردن و سورەتەکەی نموونەیەکه بۆ ئەو فێرکارییه ئەخلاقییانەیه که لایەنه ئیسلامییەکان شانازی پێوەوه دەکەن!

گەڕان بەدوای دەقێکی ئومانیستی یەکسانیخوازی ئەڵتەرناتیڤ بۆ هەموو دەقەکانی تر، مافێکی ڕەوایه. ڕەخنه گرتن له قورئان هەوڵێکه بۆ گەیشتن بەو ئامانجه. دەبێ ئەو بیدەنگییه هەڵبووەشێنینەوه! دەبێ لێره ژیانی خۆمان به دەستی خۆمان بگەیەنین به لووتکەی خۆشبەختی! بیرۆکەی بەهەشت بۆ مۆزەخانەی ئەفسانەکانی مێژوو ڕەوانه بکەین!

٢٠٠٢/١٢/٣٠

(٢)

بەناوی سورەتی تالآنکردنەوه، ماڵ، ڕەز، ئاژەڵ و باڵندەی کوردان تالآن بکەن، دەستیان لێ مەپارێزن. خوا له سوورەتی تالآنکردن فەرموویەتی: ترس دەنێمه دڵی خوانەناسەکان...ملیان ببەڕێنن... لەم تالآنکردنەدا، یەك لەسەر پێنجی بۆ خێری خودایه، ئەوی تریان بۆ

پەیامبەر، خزم و خیشەکانی، هەتیوەکان و ئەوانەی دەستکورتن. خودا هەرگیز ناڕەوایی دەرهەق بە کویلەکان ناکات...

بۆیە ئێمە هەر بەڕاستی ترس کەوتە کیانمان و ڕەومان کرد. لەم کاتەدا، هەرچەند پووره گیان، مامە و خاڵە، لەسەر ئەرزی هەمان خودا، لەهەمان مانگی فەبرایەری خودادا، دەستی پاڕانەوە بۆ هەمان خودای دلۆڤان بەرزکردەوە"خوا بمانپارێزە".کەچی خوای گەورە، بەخشندە و میهرەبان بڕیاری پێشوەختی خۆی دابوو، گوێی لە جەنگاوەرە کیمیاوی لە دەستەکان دەگرت.

خوای گەورە، بیٚ شەریك و شوێن، لە سوورەتی تاڵانکردن بە پەیامبەر دەفەرمیٚ: ئەی پەیامبەر، هانی بڕواهێنەرەکان بدە بۆ جەنگ....

پووره و خاڵە گیان، بەدەنگی زریکەی منداڵەکانەوە، هاواری دژ بە جەنگیان دەکرد، کەچی خودایش لە گەڵ حەسەن ئەلمەجیدا قاقای پێکەنینیان دەهات و فەرمووی: بخۆن لە دەستکەوتەکانتان، حەلاڵە، بە نۆشتان بێت....

ئەی خوا گیان، تۆ سمیع و عەلیم و تەقوامانی، تۆ دەستی قلێشاوی و فرمێسك و برسێتی و ترسمانی، حەلاڵی چی؟ نۆشی چی؟ سەرباری هەموویشی، فەرمانی تاڵانکردن و زیندەبەچاڵکردنمان دەدەی؟!

لەولایشەوە بازرگانەکانی گازی کیمیاوی دەهاتن بۆ تەماشاکردنمان، فرمێسکی تیمساحاوییان بەسەرمان دەڕشت...

نەخێر!

من لەو رۆژەوە کە قورئان دەخوێنم، بەسەر سوورەتی تالآنکردن بازدەدەم... کەس بۆی نیە ماڵی کەس تالآن بکات. بە من چی کابرا کافرە یا...؟

ئەم جارەیش لە لاپەڕەی ١٦٤-١٧٢ی قورئانی پیرۆز لێکردەوە. بۆ ئەوەی خودا نەزانێت، خستمە ناو تەنەکە زبڵەکەی ماڵی هاوسێکەمان!!.

خودا کەریمە بۆ لاپەڕەکانی تری.

خودا بەخشندەیە!

www.kurdistannet.org

خوێندنەوەیەکی تر بۆ سورەتی تەوبە

یەکێك لەو قەیرانە سەرەکییانە کە ئیسلام و ئیسلامییەکان لە پەیوەست دەگەڵ کتێبە"پیرۆزەکەیان"تێکەوتوون، ئەوەیە، زەمەن، دەق، رەوشت، پەیوەندی کۆمەلآیەتی، پرسیاری خوشکەکانی ئەنانا، بەختەوەری، ئازادی و مافی مرۆڤ و یەکسانی ... هتد، لە کۆمەڵگای کۆنی دوورگەی عەرەبی چەقی خواردووەو ئێستاش، هەر بە چاوی پێش ١٤٠٠ساڵ، دەیبینن و پەیڕەوی دەکەن. جگە لەوەش دەیانەوێ بە زەبرو تیرۆری رەش بە سەر کەسانی تر بیسەپێنن! بۆیە قورئان سمبولی دواکەوتن، زەوتکردن، نامۆیی و دژی ئینسانییەتە...هتد

ئێستا بچووکترین و سادەترین راستی ئەوەیە، جیهان و کۆمەڵگای مرۆڤایەتی پانتاییەکی زۆر بەرفرەوانتر پێکدەهێنێ لە دوورگەی عەرەبی! دەسەلآت، بەهاو نەریتی ئەو دەشتەکییانە بووە بە کۆنەپەرۆی بێ کەڵك لە ئاستی پێشکەوتنی کانزای مەعریفی بیرمەندانی چینە ژێردەستەکان! نەك تەنها هەر ئەوان، بەڵکو بیرمەندە ئومانیستەکانیش. بۆ نموونە مرۆڤایەتی پێشکەوتوخواز، بەرپەرچی بوونی کەنیزە دەکات. ئەدی قورئان؟ ئێمە بەرپەرچی کۆمەڵگای چینایەتی و هەموو جۆرە چەوساندنەوەیەك دەکەین. ئەدی قورئان؟ ئێمە بانگەوازی یەکسانی ژن و پیاو دەکەین، وەك هەنگاوێکی بچووك، قەدەغەی زەبروزەنگ دەکەین لە دژی ژنان. ئەدی قورئان؟ ئێمە خێرخوازی و بەزەیی پێهاتن بە هەژاران رەت دەکەینەوە، بە خێرخوازان دەڵێن(ئەوەت لە کوێ؟)، چونکە هەموو شتێك موڵك و بەرهەمی هەژارانە. ئەدی قورئان؟...هتد

قورئان بە زەکاتدان دەیەوێ عەرشی بۆگەن و تاوانباری چەوسانەوە لە ناو ببات!نەخێر ئەمەیشی ناوێ! بەڵێنی ساختە و درۆزنانەی باغات و جۆبارەکانی بەردەمی بە هەژاران دەدا، هەژاران بەو بەڵێنانە کوێر و زەلیل دەکات، تا بیرنەکەنەوە لە تەفروتووناکردنی قەلآی دۆزەخی سەرزەمین!

پاش تەواوبوون لە خوێندنی سورەتی دراکولا(ئەنفال)، دەچمە سەر سورەتی تەوبە:

١/ ئایەتی١: (دەربڕینی بێزاریە لە خودا و پێغەمبەریەوە، لەو شەریك دانەرانە وا ئێوە بوونە هاوپەیمانیان.)

www.kurdistannet.org

پاش ئەوەی نووسەری قورئان لە هەموو سورەتەکانی پێشەوە، بە هەڕەشەو کوشتن لە دنیا و سزای دوور لە ئەقڵ لە پاش مردن، ڕووبەڕووی شەریکدانەران بۆ"خودا" ڕاوەستاوە، لەم ئایەتە، تازە بە تازە هاتووە، بێزاری لە بەرامبەریان دەردەبڕێ!!

٢/ ئایەتی دوو: (... دەبێ ئەوەندەش بزانن کە ناتوانن خۆتان لە خودا ڕزگارکەن...)

٣/ ئایەتی٣: (خودا و پێغەمبەر خودا لە ڕۆژی حەجی مەزن دا، بە مەردم ڕادەگەیەنن کە خودا و پێغەمبەری خوا لە بت پەرستان بێزارن. ئەگەر پەشیمان ببنەوە، قازانجتانە، ئەگەریش قبووڵی نەکەن، لێتان ڕوون بێ کە **لە دەس خودا دەرناچن**. مژدە بدە بەوانەی خودانەناسن، بەشیان ئازاری بەژانە.)

دووبارەکردنەوەی ناوی خودا و پێغەمبەر لە نێوان دێڕێك زیادەو بەڵگەی سادەیی و ناشارەزاییە نەك بلیمەتی و زاڵبوون بە سەر نووسینێکی پاراو لە لایەن ئەقڵ و دەسەلاتی ڕەها! هەمان شت لە بارەی **(لە دەس خودا دەرناچن)! هەمان شت بۆ سەدبارەکردنی سزای ئازاردانی بەژان!**

٤/ ئایەت ٥: (هەر کە مانگەحەرامەکان بڕانەوە، ئەو بت پەرستانەو لە لە کوێ وەدەس کەوێ، لە گرتن و بەندکردن و کوشتنیان دەس مەپارێزن و بۆسەیان بۆ بنێنەوە. **ئەگەر پەژیوان بوونەوەو بوونە نوێژکەر و زەکات دەر، ئەوسا دەستیان لێ هەڵگرن. خودا لە گونا خۆش دەبێ و دڵۆڤانە.)**

ئەم ئایەتە نموونەی باڵای مافی مرۆڤە لە لای ئیسلامییەکان: بەرامبەر بە ئۆپۆزیتسیون، گرتن و بەندکردن و کوشتن حەلاڵە. زۆر بە تەرەسانە

نەخشەی بۆسەنانەوەشیان بۆ دادەڕێژێ!. بۆ چارەسەری کێشەی بڕواهێنان، ملکەچی بەرامبەر دەسەپێنێ، واتە دەبێ بەرامبەرەکەیان پەژیوان بێتەوە لە قەناعەتەکانی. ئەو بەشەی کە رەنگی سەوز نووسراوە، کراوە بە ئایەتێکی تایبەت: ئایەتی ١١: (سا ئەگەر لە بت پەرستی وازیان هێنا و نوێژیان کرد و زەکاتیان دا، ئیتر برای دینی ئێوەن. ئێمە ئەم نیشانانەمان بۆ خەڵکی روون دەکەینەوە کە زانابن.)

٥/ ئایەتی٦نموونەیەکە بۆ هەڵویستی داڵدان کە لە زۆربەی کۆمەڵگاکانی پێش ئیسلام و پێش ئیسلامیش، لە ئاینی ئیسلام و ئاینەکانی تریش پەیڕەو دەکرێ.

٦/ ئایەتی٢٠و١٠٠و١١٧: ئەوی بڕویان هێناوە و تووشی ئاوارەیی بوون و بۆ خودا چوونە خەزایەو دەستیان لە ماڵ و گیانی خۆهەڵگرتووە، لای خودا زۆر لە پێشترن و بەئاواتی خۆیان دەگەن.)

ئەم ئایەتەش چەندین جار دووبارە بووەتەوە!

٧/ ئایەتی٢١ قشمەربازاڕی **باغاتەکەیە**. پێویست ناکات هەموو ئایەتەکە بنووسمەوە!

٨/ئایەتی٢٢ هەمان شت!!

ئەم ئایەتە بەشێکە لە ئایەتی٢١و ناکرێ وەك ئایەتێکی تایبەت تەماشای بکرێ!

٩/ ئایەتی ٢٦ بەتەنها باسی پیاوانی بڕوادار دەکات، شوێنی ژنانی بڕوادار غائیبە!

www.kurdistannet.org کوردستان نێت

١٠/ ئايەتی٢٩: (وەل ئەوانەدا بجەنگن کە بە خوداو ڕۆژی سەلاّ بیّ باوەڕن و هەرچی خوا و پیّغەمبەری خوا بە ناڕەوایان زانیوە، ئەمان بە ڕەوای دەزانن و نایەنە سەر دینی ڕاستیش، تا ئەو کاتەی بە زەلیلی و بە دەستی خۆ، سەرانەی خۆ بە ئەنگۆ دەدەن.)

أ‌- ئەوەی خەتی لەژێرکێشراوە، پێشتریش دووبارەو چەند بارە کراوە!

ب‌- تیرۆری ڕەشی بیّ سنوور، زمانحاڵی ئەم کتێبە دزێوەیە!

ت‌- سەرانەوەرگرتن لە سەر بڕوا بە ئاینێکی تر، تاوان و زوڵمە!

١١/ ئايەتی٣٠قسەی مرۆڤە نەك"خودا"، چونکە نووسیویەتی(خوا بیانکوژیّ، چۆنین لە حەقی لادەدرێن؟).ئايەتی٣١یش هەمان شت.

١٢/ ئايەتی٣٣: (خودا بۆ ریّ نیشاندان و ڕاگەیاندنی دینی ڕاست، پێغەمبەری خۆی ناردوە، تا گش دینەکانی دیکە بەرخۆی بدا، هەرچەند ئەوانیش حەزنەکەن کە شەریك بۆ خودا دادەنێن.)

بە پێی ئەم ئاینە، دەبیّ هەموو خاوەن دینەکانی تر، دەست لە دینەکانی خۆیان هەڵگرن و ببنە ئیسلام. بە پێی ئەم ئایەتە، ئیسلامییەکان هەموو دینەکانی تر بە کافر لە قەڵەم دەدەن و بە مافی خۆیان دەزانن، کافران لەناو ببەن. بەڵام چونکە قورئان وەك چێشتی مجێورە، دەبینین هەندیّ ئیسلام پەنا بۆ(ئاینی خۆتان بۆ خۆتان، و ئاینی خۆم بۆ خۆم) بەکار دەهێنن!

١٣/ ئايەتی٣٨و٣٩و٤١ بانگەوازە بۆ خەزاکردن، تەنانەت هەڕەشە لە خاوەن باوەڕانیش دەکریّ : (ئەگەر نەڕۆنە خەزایە، لە خواوە تووشی

جەزرەبەی بە ژان دێن و دەستەیەکی تازەبابەت دەخاتە شوێنەکەی ئێوەو لەم بارەوە هیچ زیانێکی پێ ناگەینن. خوا بۆ هەموو شت توانایە.)!!

١٤/ ئایەتی٧١و٧٢و٨٩دووبارەکردنەوەی **باغاتەکەیە**، تەنها ئەوە نەبێ ئەم جارەیان شوێنی باغاتە دیاری دەکات(چەندین خانوی هەرەباشی لەناو باغاتی عەدەن دا بۆ داناون.)

١٥/ ئایەتی١٠٠دووبارەی ئایەتی ٢٠وهەزاربارى قەشمەری بازاڕی باغاتەکەیە.

١٦: لە ئایەتی١٠١دا هاتووە(دووجار ئازاریان دەدەین و لە دواییدا دەیانخەینە بەر جەزرەبەی هەرەدژوار.)

ئەوەیە نموونەی رق و قینەی ئەپەڕی وەحشییانەیە. ئایا بە راست ئەمە زمان و رەوشتی ئەقڵی رەهایە؟

١٧/ ئایەتی١١١: (خودا گیان و سامانی باوەڕدارانی کڕیوە و لە باتیاندا دەیانخاتە بەهەشتەوە. باوەڕدارانیش ئەوانەن کە لە رای خوا شەڕ دەکەن و دەکوژن و دەشیانکوژن. لە تەورات و لە ئەنجیل و قورئانیشدا بەڵێنی وەها دراوە. سا کێ لە خوا بۆ پێکهێنانی بەڵێنی دروسترە؟ دەسا ئێوە بەو سەودایە و مزگێنی بە یەکتر بدەن، گە دەسکەوتێکی زۆر گەورە و دەست کەوتووە.)

أ- لەم ئایەتەدا پێناسەی ئیسلام دەکرێت کە ئەو کەسەیە دەکوژن و دەشیانکوژن!

ب- لێرەشدا بەڵێنی بەهەشت دووبارە دەبێتەوە. بەڕاستی سەرم سوڕماوە لەوانەی ناوی"زانایانی ئیسلام"یان هەڵگرتووە. ئەوە

خۆ تاقە رەخنەیەکیشیان نییە لەم کتێبە!وناوی"زانایان" هەڵگرتووە. بە راستی هیچ زوڵم نییە، پیان بگوترێ دەبەنگەکانی نەزانی!

١٨/ ئایەتی١٢٣دووبارەکردنەوەی بانگەوازی جەنگ بەرپاکردنە: (ئەی گەلی باوەڕداران! دەگەڵ ئەو خوانەناسانەی هاوساتان بە شەڕوەرن، با زەبروزەنگوو ببینن. بیشیزانن خوا دەگەڵ خۆپارێزانە.)

١٩/ ئایەتی١١٦: (خاوەنی موڵکی عاسمانەکان و زەمینێ هەر خودایە. گیان وەبەر دێنێ و دەمرێنێ و جیا لە خودا، دۆست و یاریدەرتان نیە.) بەهەمان شێوە ئایەتی ١١٩و ئایەتی ١٢٩کە تێدا نووسراوە: (...بێژە: من هەر خودام بەسە، بە غیرەز ئەو هیچ شت بۆ پەرەستن ناشێ، کاری خۆم داوەتە دەست ئەو، هەر ئەویشە خودای تەختی مەزنە.).

دەقێك بەم شێوە نووسرابێ و بدرێتە پاڵ هێزێك یا بوونێك لە سەرووی مرۆڤەوەیە کە گوایە هەموو ئەم گەردوونەی درووستکردووە، خەتاو تاوانێکی گەورەیە. ئایا ئەو هێزە پێویستی بەو هەموو دووبارەکردنەوە بێزارکەرانە هەیە؟ تەنها بەم خاڵە، **ناکرێ قبووڵی دەقێکی وا بکەین وەك بەرهەمی بوونێك لە رادەبەدەر زیرەك، شارەزا و هوشیار بێ!**

٢٠٠٣/١/١

سورەتی هود یا دووبارەکردنەوەی

چیرۆکەکانی تەورات و ئەفسانەکانی تر؟!

١/ئەم ئایەتانەی خوارەوە چەندین جار لە سورەتەکانی پێشوو ئەوەندە دووبارەکراونەتەوە کە هیچ شتێکی نوێ بە خەڵك ناڵێن:

– ئایەتی٢: (کە نابێ هیچ بپەرستن غەیرەز خودا، من لە خوداوە بۆ ئێوە ترسێنەر و موژدەدەرم).

– ئایەتی ٤:(بەرەو خودا دەگەڕێنەوەو خۆی هەموو شتی پێدەکرێ).

– ئایەتی٧: (**هەر ئەویشە کە ئاسمانان و زەمینی لە شەش رۆژا درووست کردو تەختی فەرمانڕەوایی. ئەو لە سەر ئاو بوو،** تا بەتاقیتان کاتەوە، کاموو ئاکاروو چاکترە. گەر وتیشت: لە پاش مردن ئێوە زیندوو دەکرێنەوە، دیارە خودانەناسەکان ئێژن: ئەمە هەر بە ئاشکرا جادوە.)

– ئایەتی٢٠، ٢١، ٢٢، ٢٣دووبارەکردنەوەن و هیچ شتێکی نوێ ناڵێن!

ئەوەی گرنگ بێت لەم سورەتەدا ، بەشی دووهەمی ئایەتی ٧ە کە دەڵێ: (...**و تەختی فەرمانڕەوایی ئەو لەسەر ئاو بوو**...). گەر چی پێشتر باسی ئەم بابەتەم کردووە، بەڵام لێرەشدا پشت بە چەند سەرچاوەیەکی تر دەبەستم بۆ سەرلەنوێ سەڵماندنی ئەو راستییە کە ئەم دەربڕینە لە ئاین و ئەفسانە کۆنەکانەوە دزراوە، بە بێ ئەوەی هێمایان بۆ بکرێ:

+ ...پێشی قورئان، ئەکەدییەکان بڕوایان بەوە هەبوو کە گەردوون لە سەرەتادا لە یەك توخم پێکهاتووە، ئەوەش ئاوە...کە دوو توخمی ئەزەلی هەیە، ئەوانیش ئاوی زوڵاڵە(أبسو) و ئاوی سوێر(تيامات)...(**قصة الاديان، سليمان مظهر** ، مكتبة مدبولى،٢٠٠٢،لا ٧٠)

+ ئاو لەلای مەندائییەکان(سوبی)یەکان زۆر پیرۆزە. ئەم ئاینە نزیکایەتییەکی زۆری هەیە لە گەڵ ئاینی بابلییەکان. بە پێی ئەو تابلۆیانە لە کتێبخانەکەی ئاشورپانیپال لە(تل قوینجق) و لە شارە بابلییەکان و لە (تل ئەلعمارنە) لە میسر دۆزراونەتەوە کە بۆ ساڵانی ١٨٥٠– ٢٠٠٠پ.ز ... ئەفسانەیەك دەڵێ: لە سەرەتادا، تاریکایی قەتیسماو بەسەر ئاوە بێ کۆتاییەکاندا زاڵ بوو...ئەو کاتە، هێشتا نە زەمین و نەیش ئاسمان هەبوو، هیچ نەبوو، جگە لە ئۆقیانۆسی سەرەتایی، تی ئامت کە لە قولاییە بەپیتەکەیەوە هەموو شتێکی زیندوو سەریهەڵدا. هێشتا لەو سەردەمە ئاو دابەش نەکرابوو بۆ زەریا زەریاچکە و روبار، بەڵکو هەمووی لە قولاّییەکی بەرین و بێ ئارام گردبوو بوو و ناوی ئابسو بوو...(سەرچاوە: **أصول الصابئة و معتقداتهم الدينية، عزيز سباهى، لا. ٦٨-٦٩، دار المدى للثقافة و النشر**1999).

+بەشی یەکەمی ئەم ئایەتە لە سورەتی فورقان، سجدە، حەدیدو نازیعاتیش دووبارەی دەکرێتەوە، ئەوجا با کەسێك بوێرێ و بڵێ ئەم دەقە لە لایەن خالّقێك کە وێنەی نیە لە توانا، حکمەت و بێ سنووری هێزەکەی، دابەزیوە.

٢/ ئایەتی١١دووبارەکردنەوەیەکی بێ تامە: (مەگین ئەوی خۆڕاگرو ئاکار چاك بوون، بەشی ئەوان بووردن و پاداشی هەرە مەزن دەبێ.)

٣/ ئایەتی١٣سەرلەنوێ گومانکردنمان قوڵتر دەکات: (یان ئێژن هەڵی بەستگە. بێژە: ئەگەر قسەو راستە، دەسا ئێوە بە یارمەتی هەرکەسێ

دەستوو دەكەویٚ–غەیرەز خودا– دە سورەتیٚ هەڵبەستە هەر وەك ئەم بێنن.)

٤/ ئایەتی١٤ دووبارەكردنەوەیەكی بیٚ تامە.

٥/ ئایەتی١٨وەكو ئەمەی پێشووە: (كیٚ لەو كەسە ناهەقترە درۆ بۆ خوا هەڵببەستیٚ؟....)

٦/ ئایەتی٢٠: (ئەمانە لەم سەرزەمینە ناتوانن لە خودا راكەن....)هەمان شت!

٧/ ئایەتی ٢٢هەمان شت!

٨/فەرموون ئەم ئایەتە بلیمەتە بخوێنن، بزانن چەند جار لەم كتێبە "پیرۆزە"دووبارەكراوەتەوە. ئایەتی٢٣كە دووبارەكرنەوەی ئایەتی١١یە: (ئەوانەی خاوەن باوەڕ و ئاكار چاك بوون و دڵیان بە پەروەرێنیان داسكناوە، ئەوانن دەچنە بەهەشت و تاهەتایەی تێدا دەبن.)و پێشتریش لە سەورەتەكانی تر دەیان جاری تریش دووبارەكراوەتەوە!

٩/ ئایەتی ٢٥: (نۆحمان شاندە لای هۆزەكەی، كە: من بۆتان ترسێنەرێكی ئاشكرام.)

+ ئەمە ئایەتێكی نوێیە، بەلاٚم وەك ناوەڕۆك، هەمان مەسەلەی ترساندنی خەڵكە!

+ لە تەوراتدا، ئەصحاحی٦(التكوین٥و٦و٧)بەم شێوەیە باسی نوح دەكریٚ: (..لامك ١٨٢ساڵ تەمەنی كرد و كوڕێكی بوو و ناوی لیٚ نا نوح و وتی ئەمە ئابروومان دەبا لە سەر كارەكانمان و ماندوو بوونی دەستمان لە لایەن ئەم زەمینە كە خودا نەفرەتی لیٚ كرد. لامك لە پاشی لەدایكبوونی

نوح، پێنج سەد و نەوت و پێنج ساڵ تەمەنی کرد و چەندین کوڕ و کچی بوو. هەموو رۆژەکانی لامك حەوت سەد و حەفتا و حەت ساڵ بوو و مرد.

نوح کوڕی پێج سەد ساڵی بوو و سام و حام و یافتی بوو.....خودا بە نوحی گوت: کۆتایی هەموو مرۆڤەکان هاتە پێشم. چەنکە زەمین بەدەستیانەوە پڕ بووە لە جەور. ئەوا من فەلاکەتیان دەکەم لە گەڵ زەمین. پاپۆڕێك لە تەختەی(جفر)درووست بکە....هتد چیرۆکەکەم کە پێشتریش هێما و بەراوردم کردووە لە گەڵ ئەفسانەکانی تر.

١٠/ ئایەتی ٢٦: (جگە لە خوا مەپەرستن، نیگەرانم نەوەك رۆژێ ئازاری بە ژانوو تووش بێ.)!!

١١/ ئایەتەکانی٧١، ٧٢، ٧٣دووبارەکرنەوەی ئەصحاحەکانی تەوراتە بۆ لە دایکبوونی ئەسحاق و بەسەرهاتی قەومی لوت(التكوين١٨و١٩: ئەصحاحی ١٩) و بەردباران و بە هەمان شێوەیش چیرۆکەکانی یەعقوب و یوسف لە تەورات!!

١٢/ ئایەتی١١٨: (پەروەرندەت ئەگەر حەزی بکردایە، خەڵکی دنیای گشت دەکردە یەك ئاین، بەڵام بە ناتەبایی هەر دەمێننەوە.)

کە خودا خۆی حەزی نەکردووە، خەڵکی دنیای گشت بکا بە یەك دین، ئیتر بۆچی مێژووی ئیسلام هەر شەڕو کوشتن و سەربڕین و داگیرکردن بووە بۆ بە ئیسلامکردنی خاوەن ئاینەکانی تر؟!

١٣/ ئایەتی ١٢ دووبارەیەکی بێ مانای چەندین بارە لەم سورەتەو لە سورەتەکانی تر: (هەر شتێکی بەر پێوارە-لە ئاسمان و زەمیندا-گش بۆ خودان، هەموو کارێك هەر سەر بەوە. سا تۆ هەر ئەو بپەرەستە و

چارەنووست بەو بسپێرە. هەر کارێ کە ئێوە دەیکەن، پەروەندەت لە هیچی بێ ئاگا نیە.)

گەورەترین درۆ و گێچەڵکردن بە خەڵك لە سورەتی یوسف دا هاتووە(لە تەوراتدا، ئەصحاحی ٣٠، تکوین٢٠) نووسراوە کە یوسف کوڕی(راحیل)ە و باسی هەموو بەسەرهاتەکان دەکرێ، کەچی لە قەرئاندا، لە سورەتی یوسف بەم درۆیە دەست پیدەکات: ئایەتی ٢و٣: (قورئانێکە بە عارەبی ئێمە ناردمانە خوارەوە، شایتا ئێوە تێبگەن. ئێمە وێرای ئەم قورعانەی کە بە تۆن راگەیاندوە، شیرین ترین چیرۆکت بۆ وەدەگێڕین، کە دەپێشدا تۆ هەر ئاگاشت لێ نەبوە.)!!

٢٠٠٣/١/٦

کوردستان نێت www.kurdistannet.org

www.kurdistannet.org

سورەتی یوسف یا دووبارەكردنەوەی

(تەورات، التكوین٢٦و٢٧، أصحاحی٣٧-٤٩)؟

راستە یەك ملیارد مرۆڤ بڕوای بە قورئان هەیە، بەلاّم پرسیارەكە ئەمەیە: لەو یەك ملیارد موسلمانە، چەند كەسیان لە قورئان تێگەیشتوون و تەورات و ئەنجیلەكانیان بەباشی خوێندووەو لە گەڵ قورئاندا بەراوردیان كردووە؟! وەلاّمی ئەم پرسیارە بۆ ئێوەی هێژا بەجێدەهێڵم!...

گەورەترین درۆی شاخاوی و گێچەڵكردن بە خەڵك لە سورەتی یوسف دا هاتووە. بۆ؟

- لە سورەتی یوسف(ئایەتی٢و٣) هاتووە: (قورئانێكە بە عارەبی ئێمە ناردمانە خوارەوە، شایتا ئێوە تێبگەن. ئێمە وێرای ئەم قورعانەی كە بە تۆن ڕاگەیاندوە، شیرین ترین چیرۆكت بۆ وەدەگێڕین، كە دەپێشدا تۆ هەر ئاگاشت لێ نەبوە. وەختێ یوسف بە باوكی گوت: بابۆ!من یازدە ئەستێرە و خۆر و هەیڤم بەخەو دیتن، كە سەر بۆ من دەچەمێنن.)

لە (تەورات، التكوین، أصحاحی٣٧، لاپەڕەی ٦١)دا هاتووە: (... یوسف پاشان خەونێكی تری بینی و بۆ براكانی گێڕایەوەو گوتی: خەونێكی تریشم بینی، خۆر و مانگ و یازدە ئەستێرە سوژدەم بۆ دەبەن.)

له قورئاندا یوسف خەونەکەی بۆ باوکی دەگێڕێتەوە، بەلاّم لە تەوراتدا بۆ براکانی وەك دووهەم خەوندیتن.

– ئایەتی٨: (کاتێ گوتیان: دیارە یوسف و براکەی لای باوەمان لە ئێمە خۆشەویستترن، خۆ ئێمەش دەستەپیاوێکین. بێ گومانە بابی ئێمە بە ئاشکرا گومڕابوە.)

– تەورات: (بەلاّم ئیسرائیل یوسفی لە هەموو کوڕەکانی تری زیاتر خۆشدەویست، چونکە کوڕی کاتی پیرییەتی. کراسێکی رەنگاوڕەنگی بۆ درووست کرد. کاتێ براکانی بینیان، باوکیان لە نێو هەموو براکان، یوسفی لە هەموویان زیاتر خۆشدەوێت، رەقیان لێ هەستا و نەیانتوانی بە ئاشتیخوازانە لە گەلّیدا بدوێن.)

أ–جیاوازی لە نێوان گێڕانەوەی چیرۆکی یوسف لە قورئان و تەوراتدا دەگەڕێتەوە بۆ ئەوەی کە یەکەم تەورات(تەوراتی یەهو–ناوی خودایە– ٩٠٠ساڵ پێشی مەسیح نووسراوە): سەرچاوە ئەنجیلی کۆن و نوێ بە ئەلمانی. شتێکی ئاساییە کە چیرۆکەکە پاش ئەو هەموو ساڵە جۆرە گۆڕانکارییەکی بەسەر هاتووە.

ب– جگە لەوە، ناوەکان هەمان ناون! لە تەوراتدا(تکوین٢٥،أصحاحی ٣٥هاتووە: (...خوا پێی گۆ: ناوت یەعقوبە. لەمەوڕا ناوت یەعقوب نیە، بەڵکو ناوت دەبێتە ئیسرائیل...لاپەڕەی٥٨)

– ئایەتی ٩و١٠: (یوسف بکوژن، یان لە شوێنێکا فرێی دەن، هەتا باوك ببێتە تایبەت بە خۆتان. لە پاش ئەویش ئێوە ببن بە کۆمەڵێکی

بەرەکەتی. یەکێ لەوان هەڵیدایە: ئەگەر ئەو کارە دەکەن، لە یوسف کوشتن گەڕێن و بیخەنە بن بیرەکەوە، کاروانچی هەڵێگرنەوە.)

– تەورات: (...هەندێکیان گوتیان ئەوەتە خاوەن خاونەکان هات، دەسا با بیکوژین و فڕێیدەینە ناو بیرێکەوە و بلێین دڕندەیەکی بەدخو خواردی.....)

<u>لە هەردوو کتێبەکە باسی کراسەکەی یوسف(ئایەتی ١٨- أصحاحی ٣٧، لاپەڕەی ٦٣)، فرۆشتنی یوسف (ئایەتی ٢٠- لەتەورات أصحاحی ٣٧، لاپەڕەی ٦٣)، هەوڵی ژنەکە بۆ جووتبوون لە گەڵ یوسف(ئایەتی٢٣و٢٤- أصحاحی٣٩، هەمان لاپەڕە)، ڕاکردنی لە دەست ژنێ(ئایەتی٢٥- هەمان اصحاح و لاپەڕە)، زیندانکردنی یوسف(ئایەتی٣٢، ٣٣، ٣٤- هەمان اصحاح،لاپەڕەی٦٦)، خەونبینی پاشا(ئایەتی ٤٣- أصحاحی ٤١،لاپەڕەی ٦٧)، چاوپێکەوتنی یوسف و زۆربەی هەرە زۆری وەردەکارییەکانی چیرۆکەکە، دەکرێ.</u>

بەپێویستی نازانم هەموویان بنووسمەوە. ئەوانەی گومانێکیان هەیە لەم بابەتە دەتوانن بەخۆیان هەستن بەم بەراوردکرنە.

ئەوەی بۆمان دەرکەوت ئەوەیە، قورئان نەك تەنها دووبارەکردنەوەی چەند جارەکی بێ مانای تێدایە، بەڵکو چیرۆکی کۆنی پۆخڵەواتی تەوراتە کە پێشی چەندین سەدە نووسراوەو گێڕدراوەتەوەو نووسەری قورئان وەك سورەتێکی نوێ و قسەی خودا بە سەر خەڵك ساغی دەکاتەوە. ئایا ئەمە درۆی شاخدار و دزی کردن نیە؟ ئایا ئەمە بەڵگەیەك نیە لە سەر ئەوەی قورئان لە لایەن کەسێکەوە نووسراوە؟ ئەوانەی دەڵێن، قورئان کتێبی

خودایه، دەتوانن پێمان بڵێن بۆچی خودا هەمان سورەت بە دوو تکنیکی نووسین و شێوەی گێڕانەوەی جیاواز"ناردووەتە خوارەوە"؟

رەخنەگرتن و رسواکردنی ئاینەکان کە بوون بە چەکێك بە دەستی فەرمانڕەواکان، بەشێکی چارەنووسساز پێکدەهێنن بۆ بەرەوپێشبردنی خەباتی رزگاری ژێردەستەکان. ئای لەو رۆژە کە چینەکەمان لەو وەهمانە رزگاری دەبێ و چیتر چاوەڕوانی بەهەشتی نێو هەورەکان ناکا!

٢٠٠٣/١/٨

سورەتی رەعد
و پرسیاری ئامێری ئوڵتراشال!!

دەسپێك: ئەگەر سەرنجی ژمارەی بڵاوکراوە کوردییەکانی سەدەی رابردوو(تا ئێستاش) وژمارەی ئەو نووسەر، رۆشنبیرو ئەکادیمییانە بدەین کە بایەخیان داوە بە ئەرکی چالاکی و خەباتی بیر، لە رادە بەدەرن. بەڵام چەند کەس لەو بەرێزانە، بایەخی جیددیان داوە بە بواری رەخنە لە قورئان کە رێگرو یەکێکە لە کۆڵەکە ترسناکەکانی دواکەوتن؟ من لە کاتێکدا ئەم پرسیارە دەکەم، فاکتەری یاساغکردنی لێکۆڵینەوەی رەخنەگرانە لە ئاین، سزا و کوشتنم لەبەرچاوە، بەڵام هێشتا ئەم فاکتەرانەش بەس نین و ناکرێ وەك بیانوو قبووڵ بکرێن بۆ تۆخن نەکەوتن لە ئامرازەکانی لێدان، پەکخستن یا کەمکردنەوەی کارتێکردنەکانی ئەو بەڵایە! ئەوەی ئاگری رووناکی و سەرفەرازی بکات بە درووشمی خۆی، ناکرێ هیچ بیانوویەکی لێ قبووڵ بکرێ، کەواتە، با هەمووممان دان بەو

www.kurdistannet.org کوردستان نێت

راستییه بنێین کەوا ئێژیٚ، بێدەنگی زۆربەی خاوەن قەڵەم و بیرمەندەکانی کوردستان و درێژەپێدان بەو بێدەنگییە لە ئاستی ئەو سەرچاوە نەگریسە، کە ڕەوتکردنی ئەقلٚ و مەعریفەی سەپاندووە، شکستیان بەرهەمهێناوە. مەبەستم شکستی لە بەرامبەر رابردوو قبووڵکردنی کۆتەکانی! دەبا پێکەوە لە سەر هەموو ئاستەکانەوە دەست بە نووسینی سەرەتایەکی پرشنگداری نویٚ بکەین: بەرەو ئەفلیجکردنی ئاین لە ژیانی رۆژانە! بەرەو سەرپانکردنی کارتێکردنە کۆمەلاٚیەتییە ئابرووچووەکانی، بەرەو جێگیرکردنی هوشیاری، لۆژیکی زمان و خیتابی زانست! لیٚ دەشزانم، گەیشتن بەو ئاواتە، گۆڕانکاری ژێرخانی کۆمەڵگای گەرەکە...

****

وەك خوێنەرێکی جددی قورئان، شەرم دەکەم لەوە زیاتر دەستنیشانی ئایەتە چەندین دووبارەکراوەکان بکەمەوە، چونکە ئەوەندە دووبارەکردنەوەی پووچ و بیٚ مانای تێدایە، خوێنەر بێزار دەکات و دەزانم خوێنەری هێژای ئەم وتارەش وەك من بێزار دەبیٚ، بەلاٚم چارم ناچار و دەبیٚ هێمایان بۆ بکەم!

١/ ئایەتی یەکەم، دووبارەکردنەوەی"دابەزینی" قورئان بۆ سەر نووسەرو وەرەسبوونی نووسەرەکەی لە بڕوانەهێنانی مەردم بە کتێبەکەی. چ جیاوازییەك لە نێوان ئەم ئایەتانە بەدی دەکرێت؟

-ئەلیف، لام، میم، را. ئەمانە چەند نیشانێکی ئەم کتێبەن. ئەوەی لە پەروەرێنتەوە بۆ تۆ هاتۆتەخوارەوە، دیارە راستە، بەلاٚم زۆربەی ئەم مەردمە بڕوا ناکەن.

– ئایەتی ٣ی ئال عومران: (ئەم کتێبە– بەراست–کە بۆ تۆ ناردوە، باوەڕ بەو کتێبانەش دەکا کە بەر لەوی لە خواوە بەڕێ کراون، تەورات و ئینجیلیشی لە بەرا هەنارد.)

– سورەتی ئەعراف، ئایەتی٢: (کتێبێکە بۆ تۆ هاتۆتە خوارەوە...)

دەیان نموونەی تر هەیە...

٢/ ئایەتی٢و٣و٤بەلێشاو دووبارەکراوەتەوە، رێك وەك مەسەلەی باغاتەکە: (خودایەکە ئاسمانانی بەرزکرد، بێ هەستوندەك، کە لێۆ دیارن، جا ئەوساکە نیشتە سەرتەخت. خۆرو هەیڤیشی خستەکار، هەر یەکەیان بۆ ماوەیەکی دیارکراو دێن و دەچن. خۆی بەکاروبار رادەگا و نیشانان شی دەکاتەوە، بەشکوو ئێوە لە دیداری پەروەرندەو بێ گومان بن. هەر ئەمیشە ئەم زەمینەی راخستوەو گەلێ کێوات و رووباری لێ ئەفراندو ئەو گەش بەروبوەزۆرەشی–کە هەمووی کردوونە جووتە– لە وێدا بەدی هێناوە، شەو بەسەر رۆژ هەڵدەکێشێ. ئەمانە گشتی نیشانەن بۆ ئەوانەی رادەمێنن.... و ئایەتی٤... .

ا–بیرۆکەی بەرزکردنەوەی ئاسمان لە ئاینی میسریش هاتووە:

(ئاسمان بە شێوەی ژنێك، ((شو))بەرزیکردووەو رۆژی لەسەرە بە شێوەی بازنەیی(گۆڕستانی رەمسیسی چوارەم).

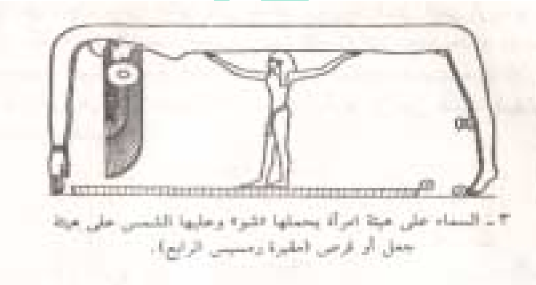

ب– ئایەتی٢، ٣، ٤و زۆر لە ئایەتەکانی تر لە بارەی ئەفراندنی زەمین و ئاسمان، بەروبووم و شاخ و ئاو و باران و ماسی، رۆژ و مانگ، ئادەم و

حەوا، قابیل و هابیل...هتد هیچی تر نین، تەنها ئەوە نەبیٚ، قورئان بە زمانی عەرەبی، ناوەڕۆك و وردەكارییەكانی تەورات لە(تكوین، ئەصحاحی ١و٢و٣و٤) لە پەیوەست بە كۆمەڵگای عەرەبی مەكە و مەدینە، نووسراوەتەوە !

نموونە: (خوا گوتی با ڕۆشناییگەلێك لە سەرڕووی ئاسمان ببیٚ بۆ جویٚكردن لە نێوان ڕۆژ و شەو. ببن بە ئایات و كات و ڕۆژ و ساڵەكان. ببن بە ڕۆشناییەگەلێك لە سەرڕووی ئاسمان بۆ ئەوەی سەرزەمین ڕۆشن بكەن. ئەوەش بوو. خودا هەردوو ڕۆشناییە مەزنەكەی درووستكرد. ڕۆشنایی گەورە بۆ دەسەڵاتدارێتی بەسەر ڕۆژ و ڕۆشنایی بچووك بۆ دەسەڵاتدارێتی بەسەر شەو....)–تەورات لاپەڕەی ٣و٤بەزمانی عەرەبی–

لێرەوە ئەوەمان بۆ روون دەبێتەوە، بۆچی هەندیٚ خەڵك بڕوایان بە پێغمبەرایەتی موحەمەد نەكردووە و پێیان گوتووە ئەوە قسەی پێشینانەو هەر لێرەیشەوە دەتوانین لەو دووبارە قیزەوەنانە تێبگەین بۆ هەڕەشەكردن و چاوترساندن لە قورئان. لە تەورات(ئەصحاحەكانی پێكهاتن١–٤)دا، ئەو هەڕەشە و چاوترساندنانە بەرچاو ناكەون، كەچی محەمەد پاش هەر ئایەتێك لە ئایەتە وەگێراوەكانی تەورات، پەنا بۆ ئەو ئامرازانە دەبات.

٣/ ئایەتی٧:(ئەدی بۆچی لە پەروەرندەی خۆیەوە بەڵگەیەكی پتەوی بۆ نەهاتگە؟ تۆ تەنیا ترسێنەرێكی و هیچی تر، بۆ هەر گەلێك لە گەلانیش ئەشیٚ ڕیٚ شاندەرێك هەبیٚ.)

دووبارەكردنەوەی چەندین ئایەتی ترە و هەروا هەمان پرسیار لە پێغەمبەر و لەنێو ئاینەكانی تریش كراوە.

٣/ ئایەتی ٨: (لە تۆلی هەر مێچكەیەكدا هەرچی هەیە خوا دەیزانێ و دەزانێ چی دێتە سەرێ و چیشی لێ كەم دەبێتەوە. هەموویشی لای ئەو ئەندازەی هەیە.)

بە عەرەبی: (اللّه یعلم ماتحمل كل انثی و ماتغیض الارحام و ماتزداد و كل شیی عندە بمقدار.)

وەك هەموومان دەزانین، ئەوە چەندین ساڵە، ئامێری(ئولٚتراشاڵ)دروستكراوە، ژنان دەچن بۆ لای پزیشك و بەئاسانی پێیان دەگوترێ كچ یا كوڕیان دەبێ، كۆرپەكە سەلامەتە یا ناو دەتوانرێت ببینرێت! !. من ترسی ئەوەم هەیە، ئیسلامییەكان بلێن، زاناكان سوودیان لە"نهێنی"ئەم ئایەتە وەرگرتووە! ئاخر ئەوە نییە، پاش هەر دۆزینەوەیەك لە لایەن زانستەوە، یەكسەر"زانا ئیسلامییەكان" ئایەتێكی بۆ دەدۆزنەوە! ! بەلاٚم ئەگەر پێیان بگوترێ، نووسەری قورئان زۆر سوودی لە تەورات وەرگرتووەو تەوراتیش لە ئەفسانە و ئاینە كۆنەكان سووی وەرگرتووە، یەكسەر تومەتی كوفر دەدەنە پاڵ خاوەنی ئەو بۆچوونانە و خوێنی حەلاٚل دەكەن!

ئەگەر تەماشای بۆچوونەكانی زەردەشتیش بكەین لە پەیوەست بەم بابەتەوە، دەبینین ئەمیش دەلٚێ:

ئەمەیە پرسیارەكەم لە ئێوە..

راستی هەواڵەكەم پێ بلێ ئەی ئاهورا مەزدا.

ئەوە كێیە ئاراستەی رۆژو ئەستێرەكانی كێشا؟

...

ئەوە كێیە ئاسمانی بەرزكردەوە....

(سەرچاوە: **قصة الديانات، سليمان مظهر، لا٢٧٤)**

لێرەدا نموونەیەك لە سروودێكی ئەخناتون دەهێنمەوە كە بانگەوازی یەكانەگی خواوەندی كرد:

...تۆ كۆرپەی ناو سكی دایكی خەلق دەكەی، تۆ تۆی مرۆڤ خەڵق دەكەی

تۆ ژیان بە كۆرپەی ناو منداڵدانی دایك دەدەی و دڵنەوایەكەیی تا بێزار نەبێ و دەست بە گریان بكا

تۆ هەناسە بە هەموو ئەفراندنەكان دەدەی...

تۆ تاكە خودای و لە موڵكدا شەریكت نییە

بە ئیرادەی خۆت، زەمینت ئەفراند

لەبەر تەنهاییت، مرۆڤ و ئاژەڵانت ئەفراند

بە گەورە و بچوكیانەوە...ئەو مەخلوقاتانەی سەر زەمین و ئەوانەی بە باڵیاندا دەفرن

...

چلۆن نا، و تۆ رۆژتان بۆ سەر زەمین هێناوە!؟

(هەمان سەرچاوە، لا٥٤-٥٥)

٤/ ئایەتی٩دووبارەكردنەوەیە...

٥/ ئایەتی١٠ش دووبارەی رەهایی زانین و بینینی هەموو شتێكە لە لایەن"خودا"وە!!

www.kurdistannet.org كوردستان نێت

٦/ ئایەتی١١: (...خوا لە هیچ گەلێك ناگۆڕێ، تا ئەوان دڵیان نەگۆڕن. ئەگەر خودا گەرەكی بێ تیرەیەك تووشی بەلاٚ بن، هیچ لەمپەری نایەتە بەرو خواش نەبێ، هیچ كەس دۆستایەتیان ناكا.)

ئایا ئەم ئایەتە كە سەربەخۆییەك بە ئیرادەی مرۆڤ دەدا، چەند یەك دەگرێتەوە لە گەڵ ئایەتی ٧ی سورەتی مانگا: (لە خوداوە دڵ و گوێ یان مۆر كراوەو پەردەیەكیش بە بەر چاویاندا كشاوەو بەشیان ئازاری بەژانە.)؟ و چەندین ئایەتی تر كە ئەوپەڕی زەوتكردنی ئیرادەی مرۆڤ دەردەبڕن. وەك دەبینن، بەشی دووهەمی ئەم ئایەتەش سەدبارەكردنەوەیە!

٧/ ئایەتی١٢و١٣: (هەر خۆیەتی–بۆ ترسان و تەماداری–بروسكەتان بەر چاودێنێ و هەوری پڕ دادەوەستێنێ. هەورەكان و فریشتەكان–لەسامی ئەم–هەمیشە هەر پەسن دەدەن. هەورە تریشقەش دەنێرێ، كێ حەز بكا تووشی دەكا، كەچی ئەوان لەمەر خودا كێشەیانەو خوا لە جزیادانا گەلێ توندوتیژە.)

لە مەلحەمەی كلكامش و ئاینەكانی تر و ئەفسانەكاندا، بەڵگەی كافی هەیە لە سەر ئاگادارییەكانی مرۆڤ لە بارەی بروسكە، هەور، هەورەتریشقەو هتد. بۆ نموونە لە ملحەمەی كلكامش كە پێشی٤٠٠٠ساڵ نووسراوە، هاتووە: ...

ئەستێرەكانی ئاسمان دەركەوتن

و یەكێكیان بەسەر من كەوت، چما گڕئاگری ئاسمانە((ئانو))

دەمویست بەرزی بكەمەوە، بەلاٚم قورس بوو

دەمویست بیجمێنم، ئەمەیشم پێ نەكرا...

... خۆشەویستەکەم، شەوی رابردوو، خەونێکم بینی،

ئاسمان تریشقەی دەهات و زەمین لێی وەردەگرتەوە...

(سەرچاوە: ملحمة كلكامش، و قصص أخرى عن كلكامش و الطوفان. طة باقر، لاپەڕەی ١٢٦)

گەر چی قورئان بە هیچ جۆرێك، هیچ شتێکی نوێی باس نەکردووە لە بارەی ئەفراندن، بەڵام ئیسلامییەکان بە شێوەیەکی گاڵتەجاڕانە، هەموو زانستە نوێیەکانیش بە وی دەبەستنەوە!! باشترین نموونە کتێبی- الاعجاز العلمي في القران الكريم، دكتور زكريا هميمي، مكتبة مدبولى – ە!

٨: لەم سورەتە چەندین ئایەت هەن، تەنها دووبارەکردنەوەن و هیچی تر:

- أ– ئایەتی ١٥: (هەرچییەك هەیە لە نێوانی ئەم عاسمانانە و زەوینە–خوانەخوایی–خۆیان و سێبەرەکانیان هەموو بەیانی و ئێواران، گشتیان سوژدە بۆ خوا دەبەن.)
- ب– ئایەتی١٦: (بێژە: کێیە راهێنەری ئەم عاسمان و زەوینە؟ بێژە: خودا...
- ت– ئایەتی١٧: (لەو حەوایە ئاوێکی دارژاندوە...)
- پ– ئایەتی١٨: (ئەو کەسانەی کە بەدەنگی خوداوە هاتوون، چاکەیان دەربارەی دەکرێ. ئەو کەسانەش کە بەدەنگیەوە نەهاتوون، ئەگەر هەرچی لەم هەردەدا هی ئەوان بێ و هێندەی دیش و لە باتی خۆیانی بدەن، زۆر بەسەختی دەکەونە بەر پرسینەوەو هەر جەهەنەمیان جێگایە، کە خراپترین ئەنوایە.

ج- ئایەتی٢٣: (خۆیان و باب و کاڵیان و ژنەکان و تۆرەمەشیان- ئەوانەی خودا پەسەند بن- لە باغاتی دور لە نەمان، دەچنە ژوورو فریشتە لە هەموو لاوە دەچنە لایان.)

ح- ئایەتی٢٤، ٢٥، ٢٦: بەهەمان شێوە !

خ- ئایەتی٢٧: (ئەوانەی خودا نەناسن، ئێژن: بۆ چە بەڵگەیەکی لە خواوە بۆ نەهاتگە؟ ....هەمان ئایەتی٧ی لەم سورەتەیە و دەیان جار پێشتر دووبارەکراوەتەوە ! ؟

د- ئایەتی ٢٨ دووبارەیە !

ژ- ئایەتی٢٩: (ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئاکار چاکن، خۆشی لەوان، کە دوارۆژی باشیان هەیە.) دەیان جار دووبارەکراوەتەوە.

ر- ئایەتی ٣٠، ٣١، ٣٢هەمان شت دوبارەکردنەوەن!؟ و هەروا ئایەتی ٣٣ : (هەتا لەسەر دنیا دەژین، هەر تووشی ئازاریٚ دەبن. دیارە جەزرەبەی دوارۆژیش دژوارترە و کەس ناتوانی لە خودایان بپارێزیٚ.)

ز- ئایەتی٣٥، باسی جۆبارەکەیە(بڕوانە وتارەکانی تر)!!. ئایەتی ٣٦، ٣٧، ٣٨، ٤١، ٤٢و دوا ئایەتی(ئایەتی ٤٣)هەرهەموو ئەم سورەتانەش دووبارەکردنەوەی بیٚ تام و مانان!...

سورەتی ئیبراهیم

ئایەتی ٩ یەکێکە لە درۆ زەقە شاخدارەکانی ئەم سورەتە پێکدەهێنێ و دەبێ بۆ هەموو کەسێك روون و ئاشکرا بکرێ. لەم ئایەتەدا بە زمانی موساوە، نووسراوە: (ئاخۆ ئێوە دەنگ و باسی ئەوانەتان نەبیستوە کە بەر لە ئێوە ژیاون؟ وەك هۆزی نوح و هۆزی عادو سەموود و ئەوانەی لەدوی ئەوان بوون، *کە خوا نەبێ هیچ کەسی تر نایانزانێ*. پێغەمبەرەکانی ئەوان بەبەڵگەی زۆر ئاشکراوە هاتنەلایان. گشتیان دەسیان خستە ناو دەمی خۆیان و گوتیان: ئێمە بەو شتانەی ئێوە راسپێراون باوەڕ ناکەین، لەوەش ئێمەی بۆ بانگ دەکەن، زۆر بەگومانین.)

دەقە عەرەبییەکە ئەم ئایەتە: (**ألم یأتکم نبؤا الذین من قبلکم قوم نوح و عاد و ثمود والذین من بعدهم لایعلمهم الا الله جاءتهم رسلهم بالبینت فردوا أیدیهم فی أفواههم و قالوا انا کفرنا بما أرسلتم بة و انا لفی شك مما تدعوننا الیة مریب**)و ئەمەش وەرگێڕانی ئەم ئایەتەیە بە زمانی ئەلمانی: (kam nicht zu euch die Kunde von jenen, die vor euch waren, von dem Volk Noahs, und (den Staemmen)Ad und Thamud, und von denen, die nach ihnen lebten?Niemand kennt sie ausser Allah....)

١/ باسی نوح و تەوەفان لە ملحەمەی کلکامشدا هاتووە، ئەمەش دەقەکەیەتی. لە خوارەوە

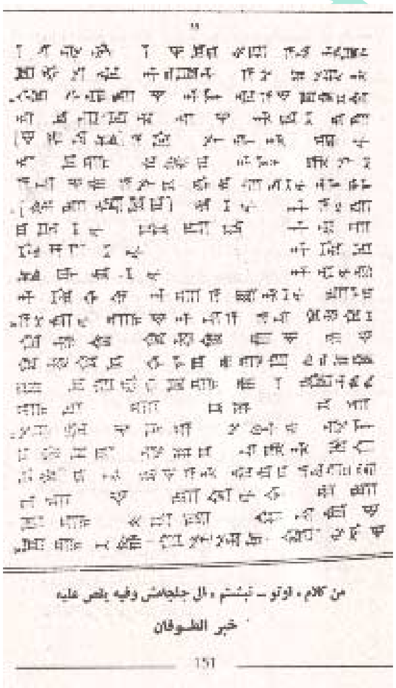

نووسراوە: (لە قسەی((ئۆتۆ–نبشتم))بۆ کلکامش و تێدا باسی هەواڵی تەوەفانی بۆ دەکا(سەرچاوە: **طة باقر، ملحمة کلکامش و قصص أخری عن کلکامش و الطوفان، صفحة١٥١**). لە نووسینەکانی پێشتریش هێمام بۆ کردووە.

٢/ فراس ئەلسواح لە کتێبی(**مغامرة العقل الاولی-دراسة في الاسطورة، سوريا،ارض الرافدين**-) لە لاپەڕەی١٥٣–١٥٤دا لە پەیوەست بە تەوەفان، دەنووسێ: (هێڵە بەرینەکانی ئەم ئەفسانەیە لە گەڵ هەندێ جیاوازی، لەلای سۆمەری، بابلی و عبرانییەکان دووبارە دەبنەوەو لە گەڵ پاپۆڕە فینیقییەکان دەگەنە یۆنان. لەوێشدا، ئەفسانەیەکی ئەغریقی وامان بۆ دەگێڕێتەوە کە گەورەی خواوەندەکانی ئۆلیمپ((زیوس))بڕیاریدا ژیان لە سەر زەمین وێران بکات و تەوەفانێکی بەهێز بە درێژایی نۆ رۆژ رەوانە کردو هەموو خەڵکی لەناوبرد، تەنها پیاوێك و ژنێك نەبێ بە ناوی((دیکلیون))وهاوسەرەکەی((فەرحە))لەسەر پاپۆڕەکەیان مانەوە و لەسەر چیای برناس راوەستا....). هەر لەم کتێبەدا، بەشێك لە تەوەفانی سۆمەری بۆ عارەبی وەرگێڕاوە: (...

لەو ساتەوەختەدا، ((ننتو))وەك ژنێك ژانی هەبێ، گریا
و ئەنانای پیرۆز بەکوڵ بەسەر گەلەکەی گریا
ئەنکی بەقووڵی بیری کردەوە...
کاتێ زیوسدرا لە نزدیکی دیوارەکە راوەستا، گوێی لە دەنگێك بوو:
((لەنزدیك دیوارەکەوە بە دیوی راست، راوەستە
قسەیەك دەبێژم، بەدوای کەوە

گوێ لە وەسیەتەكەم بگرە

ئێمە ***تەوەفانێك*** لە باران دەنێرین

هەموو مرۆڤ لەناو ببات

ئەوە بڕیار و دادی كۆمەڵی خواوەندەكانە

بڕیاری ئانو و ئەنلیلە

<سنووریك دادەنێین<بۆ مەلەكوتی مرۆڤ...)

٣/ لە تەوراتدا(سفر التكوین، ئەصحاحی ٦، ٧، ٨)بۆ باسكردنی تەوەفان تەرخان كراوە.

٤/ لە ئەنجیلی لۆقا، ١٧هاتووە: (چی لە سەردەمی نوح روویدا، هەمان شت لە سەردەمی رۆڵەی مرۆڤ روودەدا. خەڵكی خەریكی خواردن و خواردنەوەو شووكردن و ژن هێنان بوون، تا ئەو رۆژەی نوح چووە ناو كەشتیەكەوەو باو باران دەستی پێكردو هەموویانی لەناو برد.)–بە عەرەبی لاپەڕەی١٢٨و بە كوردی لالاپەڕەی ١٨١)

كەوا بێ راستییەكە بە پێی ئەم بەڵگە كەمانەوە كە لەبەر دەستدان ئەوەیە، بەسەرهاتی نوح و تەوەفانەكە زۆر كۆنە و سۆمەرییەكان، بابلییەكان، جوو، مەسیحییەكان و یۆنانییەكان پێیان زانیوە، ئەدی بۆچی لە قورئان نووسراوە(كە خوا نەبێ، هیچ كەسی تر نایانزانێ)؟!

ب– ئەم ئایەتانەی خوارەوە دەیان جار لە سورەتەكانی تریشدا دووبارەكراونەتەوە، جگە لە فرەپێژی بێ سوود و مانا، هیچی تر ناگەیەنن:

www.kurdistannet.org
كوردستان نێت

– ئایەتی٢: (ئەو خودایەی هەرچی لەناو ئاسمانەکان و زەمیندان، گش هی ئەون. واوەیلا بۆ خوانەناسان لە جەزرەبەی زۆر توندوتیژ.)

– ئایەتی ٣: (ئەوانەی ژینی دنیایان لە هین ئەولا پێ باشترە، دەبنە لەمپەر لە رای خوداو گەرەکیانە خواروخێچ بێ، ئەوانە لە گومڕاییدا زۆر پێوە چوون.

– ئایەتی ٤: (هیچ پێغەمبەرێکمان نەنارد، مەگین بە زوان گەلەکەی خۆی، تا هەقیان بۆ روونکاتەو. خودا هەر کەسێ حەز بکا گومڕای دەکاو کێشی بوێ شارەزای راستەڕێی دەکاو هەر خۆی خاوەن دەستەلاتی لەکارزانە.)

ئەم ئایەتە زۆر ساکارانە نووسراوە! ئەی خۆ پێغەمبەرێکی فەرنسی زبان بۆ خەڵکی چین نانێرن!

– ئایەتەکانی ٦، ٧، ٨، ٩و ١٠دووبارەکردنەوەن!

– ئایەتی١٩:(تۆ نابینی خودای مەزن ئاسمانەکان و زەمینی هەر بۆ راستی چێ کردوە؟)دووبارەکردنەوەیەو هیچی نوێ پێشکەش ناکا!

– ئایەتی ٢٣، هەر بۆ پێکەنین، ئەم ئایەتە١٠٠بارەکراوەش دەنووسمەوە: (ئەو کەسانەش کە بڕوایان بەخوا هەیە و ئاکار چاك بوون، بە ئیزنی پەروەرندەیان دەبرێنە ناوەندی باغاتێك رووباریان بەبەردا دەڕواو هەتا هەتایە لەوێ دەبن و هەر بە سەلام، خۆشی و بێشی لێکتر دەکەن.)!!

– ئایەتی٣٢ باسی داهێنانی ئاسمان و زەمین و بارانی ئاسمانە. ئایەتی ٣٣سەرلەنوێ بە خێر باسی خستنەکاری خۆرو هەیڤییە کە پێشتر دەیان جار نووسراوە. هەروا ئەم ئایەتانەش(٤٣، ٤٤، ٤٧، ٤٨، ٤٩ ،(ئایەتی ٥٠لە فیلمی هتشکوك دەچێ: پۆشاکیان قەترانی رەشەو

روویان ئاگر دای پۆشیوه.)و ئایەتی٥١دووبارەکردنەوەی بیٚ مانان+هەڕەشەو تۆقاندنن کە بە دەیان جار لە سورەتەکانی پیٚشتر، بەرچاو دەکەون! !بەگشتی، خۆشبەختانە، سورەتەکان تا دیٚن کورت دەبنەوە!

ئامانجی ئەم رەخنانە وەك رەخنەگرتنی ئەتائیستەکان نییە کە روو لە ئاسمان دەکەن، بەڵکو بە پیٚچەوانەوە، ئیٚمە روو لە رۆڵی کۆمەڵایەتی، سیاسی، ئابووری، پەروەردەیی ئەم سورەتانە دەکەین لە پەیوەست بە پەیوەندییە کۆمەڵایەتییەکان!

٢٠٠٣/١/٢٠

سورەتی حیجر

و

دەقە دژبەیەکترەکانی قورئان!

١/ ئایەتەکانی٢٨-٣٩ سورەتی حیجر، کۆپیکردنی ئایەتەکانی١١-١٨ی سورەتی ئەعرافن لە گەڵ جیاوازییەکی سەیر بۆ گفتوگۆکردنەکەی نیٚوان خوداو ئەبلیس. لە سورەتی ئەعرافدا -ئایەتی١٢-نووسراوە:(گوتی: من لەو هیٚژاترم، منت لە ئاگر دروس کرد، ئەوت لە حەڕی سازداوە.)بە عەرەبی: (قال: أنا خير منه خلقتني من نار وخلقته من طين). بەلاّم ئەم گفتوگۆیە لە سورەتی حیجر بە شیٚوەیەکی تر نووسراوە:

٢٨–كاتێ پەروەرندەت بە فریشتانی گوت: وا من مرۆم لە قورەڕەشەی بۆگەنیوی وشکەلاّتووی چێ کردووە،

٢٩ هەرگا ڕێك و پێکم کردو لە گیانی خۆم فووم پێدا کرد، ئێوە بۆ سوژدە بۆ بردن داوەرنەوەو دەمەوڕووبن.

٣٠فریشتە گش سوژدەیان برد،

٣١مەگین ئیبلیس، ملی نەدا دەگەڵ سوژدەبەرەکان بێ.

٣٢گوتی: ئەی ئیبلیس! تۆ چیتە، دەگەڵ ئەم سوژدەبەرنە سوژدەنابەی؟

٣٣گوتی: **<u>من چۆن سوژدەدەبەم بۆ مرۆیەك، لە قورەڕەشەی بۆگەنەنیوی ڕەق هەلاّتووت چێ کردووە؟. بە زمانی عەرەبی: (قال: لم أكن لاسجد لبشر خلقته من صلصل من حما مسنون).</u>**

٣٤گوتی: سا لێرە دەرکەوە، تۆ(لە لای من)دەرکراوی.

٣٥نفرەی خودا لەسەرتۆیە، تا ڕۆژی پێ ڕاگەیشتن.

٣٦گوتی: ئەی پەروەرندەی من!مەودام بدە تا ڕۆژێ زیندوودەبنەوە.

٣٧گوتی: بڕۆ، تۆ لە مۆڵەت دراوانی،

٣٨هەتا وەختی دیاری کراو.

٣٩گوتی: ئەی پەروەندەی من!هەر چونکە تۆ گومڕات کردم، لە ڕوی زەمین خراپەیان وەها لەبەردەخەڵمێنم، گشتیان لەڕێ هەڵدەکەم،...)

خوێنەری هێژا، بەڕای ئێوە، ئەو دوو گێڕانەوە جیاوازە لە گفتوگۆی خودا و ئەبلیس لە دوو تۆی کتێبێکی وا"پیرۆز"، لە کوێوەوە سەرچاوەی وەرگرتووە؟ کامە دەربڕین درووستە؟ ئیبلیس چۆن وەلاّمی خودای داوەتەوە؟ ؟!.

له سورەتی مانگاشدا–ئایەتی٣٤– باسی ئەبلیس دەکریّ: (فەرمانمان به فریشتان دا، کرنۆش لەبەر ئادەم بەرن. غیرەز ئیبلیس هەموویان سوژدەیان بۆ برد، ئەو که خۆی به زلتر زانی، سوژدەی نەبردو سپلە بوو.) ئەوەی زۆر سەیرتر بیّ لەو گیّرانەوە جیاوازە بۆ گفتوگۆکەی ئەبلیس و خودا ئەوەیە، وەك له هەموو سوورەتەکان هاتووە، سوژدەبردن تەنها بۆ خودایه نەك بۆ کەسیّکی تر! بۆچی ئەو جۆرە داواکارییه له ئەبلیس کراوە؟ شتیّکی ئاساییه که ئەبلیس ئەوەی زانیوە که نابیّ بۆ کەسیّکی تر سوژدە ببا. بەلاّم هەر ئەو زانییه بوە هۆی کەوتنی به بەر نەعلەتی"خودا"!!هەروا ئەبلیس بۆچی سوژە بۆ ئادەم ببات کاتیّ خۆی و هەموو فریشتەکان له ئایەتیّکی پیّشتر به خودا دەلّیّن: (گوتیان: تۆ کەسیّ وا دیّنی لەویّدا خراپەبکاو خویّن بریّژیّ، کەچی ئیّمە هەر شوکرانەی تۆ دەکەین و پەسنی پیرۆزی تۆ دەدەین؟).

٢/ له تەوراتدا(التکوین٢-٢، الاصحاح الثالث، صفحة٧)نه باسی ئەبلیس کراوە و نه چیرۆکی ئەبلیس و سوژدە بردن!وەك پیّشتریش باسم کردووە، له بری ئەبلیس، باسی مار دەکریّ!مار، ژنەکه"هەلّدەخەلّەتیّنیّ"، و خوا پیّی دەلّیّ: (چونکه ئەو کارەت کرد، تۆ له هەموو زیندەوەرەکان و هەموو درندەکانی زەمین نەفرەتلیّکراوتریانی. له سەر سکت هەولّدەدەی، هەموو رۆژەکانی ژیانت خۆلّ بخۆی. دوژمنایەتییەك له نیّوان تۆ و ژن دادەنیم، له نیّوان نەوەکەت و نەوەکەی. ئەو سەرت پان دەکاتەوە، تۆ شایەنی ئەو سزایەی...)

٣/ له ئایه‌تی٢٩نووسراوه: (هه‌ر گا ڕێك وپێكم كردو له گیانی خۆم فووپێدا كرد، ئێوه سووژده بۆبردن داوه‌رنه‌وه‌و ده‌مه‌وڕۆبن). به‌ڵام له ئاینی هیندۆسه‌كانیش فووكردن باس كراوه بۆ خه‌ڵكردنی مرۆڤ:(براهما به سه‌رپه‌نجه‌كانی شتێكی مه‌زنی قه‌واره گه‌وره درووست كرد، له‌وانه بوو جه‌سته‌كه‌ی هاوتای پیاو و ژنێكی زه‌بلاحی ده‌ستیان له‌مل یه‌كتر كردبێ و په‌روه‌رنده فووی له‌و جه‌سته زه‌بلاحه كرد و بوو به دوو كه‌رت...نیوه‌ی بوو به پیاوێك..و نیوه‌ی به ژنێك....)—سه‌رچاوه:**قصة الديانات، صفحة٨٠**-هه‌روا له ئه‌فسانه‌یه‌كدا باسی فووكردن باسكراوه، به‌لام سه‌رچاوه‌كه نادۆزمه‌وه.

٤/ ئه‌م ئایه‌تانه‌ی خواره‌وه دووباره‌كرنه‌وه‌ی ئایه‌ته‌كانی پێشترن:

—ئایه‌تی١(ئه‌لیف، لام، ڕا. ئه‌مانه به‌ڵگه‌و نیشانه‌ی ئه‌م كتێبه‌ن كه قورئانه‌و چاك و خراپه نیشان ده‌دا).

—ئایه‌تی٢:(هیچ دوور نیه ئه‌وانه‌ی خودانه‌ناسن، ڕۆژێ بێژن: خۆزی موسوڵمان بوونایه).

—ئایه‌تی٧:(ئه‌گه‌ر قسه‌كانت ڕاستن، ده‌ی بۆ فریشته‌كان ناهێنی بۆلامان؟)

—ئایه‌تی٩:(مه خۆمان ئه‌م قورعانه‌مان ناردۆته‌خوار، هه‌ر ئێمه‌یشین ده‌یپارێزین).

"خودا" ئه‌م ئایه‌ته‌ی چه‌ندین جار بۆ سه‌ر پێغه‌مبه‌ره‌كه‌ی دابه‌زاندووه!

—ئایه‌تی١٠: (به‌رله‌تۆش پێغه‌مبه‌رانمان ناردۆته ناو كۆمه‌ڵه‌كانی پێشوونه).

پێده‌چێ"خوا"ئه‌م ئایه‌ته، به‌ر له‌م سوره‌ته به ده‌یان جار به پێغه‌مبه‌ر نه‌گوتووه! دووریش نیه، پێغه‌مبه‌ر نه‌خۆشی له‌بیركردنه‌وه‌ی هه‌بووبێ!

–ئایەتی١١: (هیچ پێغەمبەرێك نەهات بۆ لایان مەگەر، دایانە بەر گاڵتەو تەشەر.)

بۆ؟!

–ئایەتی١٢: (ئەمەش ئێمەین كە دەیخەینە دڵی تاوانبارانەوە.)

ئایا ئەبلیسی ئەركی ئەوەی هەیە، رێگای خراپە بە خەڵك پیشان بدا، یا خودا خۆی؟ لەم ئایەتەدا، خودا خۆی سەرچاوەی گاڵتەو تەشەرە! بۆچی وا بە شانازییەوە شتی وا دەخاتە دڵی خەڵكەوە؟!

–ئایەتی٤٩: (خەوەر بدە بە عەبدانم، كە هەر خۆمم لەگوناهان دەبوورم و دلۆڤانم.)

–ئایەتی٥٠: (جەزرەبەشم زۆر بە ژانە.)

٥/ ئایەتی٤٣و٤٤: (جەحەندەمیش جیٚ ژوانێكی هەموانی یەو، حەودەرگای هەس. بۆ هەر دەرگایەك لەمانە پاژێكی لیٚ بەش كراوە.)

دۆزەخ لە دەقە سۆمەری و ئەكەدیش هەر ٧دەرگای هەیەو هەر دەرگایەك بەشێكی تایبەت!.

لە دابەزینی ئەنانا بۆ جیهانی خوارەوە، لە تابلۆ شیعرێكی زۆر جوان باسی حەوت دەرگاكەی جەهەندەم دەكریٚ:

(كاتیٚ لە دەرگای حەوتەم چووە ژوورەوە

هەموو جلوبەرگەكانی دەسترۆیی و سوڵتانیان لەبەر داكەنی...)

بە هەمان شێوە لە ئەفسانەی ئەكەدی هاتووە:

(كاتیٚ لە دەرگای حەوتەم بریانە ژوورەوە،

جلوبەرگەكەیان داكەنی...)

www.kurdistannet.org كوردستان نێت

ئەم ئەفسانانە بە زمانی شیعر نووسراون. بەم بۆنەیەوە سەیرم لێ دێ لە نێو بڕواداره ئیسلامییەکان شاعیر هەیە، چونکە لە کتێبەکەی(**الثعلبي، قصص الانبياء المسمى عرائس المجالس**)هاتووه: (لە زاری ئەبن عەباس دەگێڕنەوە: ئەوەی بڵێ ئادەم شیعری وتووه، درۆی لەسەر خودا و پێغەمبەری کردووه، پێغەمبەر(صلى) و هەموو پێغەمبەرەکان وەك یەك، نەهیان لە شیعر کردووه و خودا دەڵێ: شیعرمان فێر نەکردووه و پێویستی پێ نیه)–لاپەڕەی٣٩–. هەروا لە لاپەڕەی ٣٥دا هاتووه: (دەگێڕنەوە: ...ئەبلیس–لە خودا پرسیاری کرد–ئەی چ بخوێنم؟گوتی شیعر...)!!

٦/ ئایەتی٥٩–٦٥سەرلەنوێ باسی چیرۆکی قەومی لوتە کە پێشتر لە سورەتی ئەعراف–ئایەتەکانی٨٠–٨٤و لە سورەتی هود–ئایەتەکانی٧٤، ٨٣ باسی کردووه!!!!

٧/لە ئایەتی٦٧–٧١:(خەڵکی شاریش–وە هەلهەلەکێشانەوە–پەیایان بوو.

گوتی: ئەوانە مێوانمن، ڕووزەردی ئەوانەم مەکەن.

گوتیان: ئەدی پێن نەوتوی نابێ کەس تخوونت کەوێ؟

گوتی: ئەوا کیژەکانم، چیتان دەوێ وەرن دەگەڵ وانی بکەن.)

ئاخر ئەوە چ پێغەمبەر و"کتێبێکی پیرۆزە"بانگی خەڵکی شارێك دەکا بۆ زەوتکردنی کچەکانی؟ ئایا ئەوە ڕێگاچارەیە بۆ دوورکەوتنەوە لە هوموسێکسوالیتێتی لەناو قەومی لوت؟

پێشینان ڕاستییان وتووه:(ویستی چاوی برێژێ، کوێری کرد)؟!

٨/ئایەتی٩٨: (سا شوکری پەروەرندەی خۆت لەبیربێ و لە ڕیزەی سوژدەبەران بە.)

ئەی مەگەر پێغەمبەر، پێغەمبەری"خودا" نیە؟ ئیتر چ پێویست دەکا، ئایەتێکی تایبەت بۆ قسەی وا تەرخان بکریٚ؟ئەی مەگە خودا خۆی هەڵینەبژاردووەو سەرقافڵەیی نوێژکەرەکانی بۆ دەکا؟!

٢٠٠٣/١/٢٢

سورەتی نەحل: نموونەیەکی ترە بۆ ناپیرۆزی قورئان!

پێش ئەوەی باسی سورەتی نەحل بکەم، بە کورتی دەگەڕێمەوە بۆ دوا ئایەتی حیجر–ئایەتی ٩٩ – کە دەڵێ: (پەروەرندەت بپەرستە تا ئەو کاتەی کە شتە بێ گومانەکانت لێ روودەدا) بە عەرەبی: (واعبد ربك حتى يأتيك اليقين). لەژێر تیشکی ئەم ئایەتە، مامەرەزاییە بەرێزەکان، نوێژ ناکەن، چونکە دەڵێن ئێمە هیچ گومانێکمان تێدا نییە لە بارەی بوونی خودا و گەیشتووین بە یەقین، جا بۆچی نوێژ بکەین. هەڵبەت ئەمە تێگەیشتنێکی درووستە بۆ ئەم ئایەتە، بەڵام"زانا ئیسلامییەکان" بە ناڕەوایی کەوتنە تەقە لە ئەهلی حەقەو چەندین درۆی شاخاوییان بۆ هەڵبەست.(نایشارمەوە، بەش بەحاڵی خۆم، رێزێکی زۆرم هەیە بۆ مامەرەزاییەکان، بریا حەمەسووریش خۆیی جیا نەکردبا!)

١/پاش ئەوەی لە هەموو ئایەتەکان بە تێروتەسەلی باس لە"پاکی، بەرزی و بێ شەریکی"خودا کراوە، کەچی لەم سورەتەش بەم ئایەتە دەستی پێدەکات: (...خودا پاکە و گەلێك لەوە بەرزترە کە بێژن هاوکاری هەیە.).

٢/ رەنگە تەنها"خودا" بۆی هەبێ بە کەسی یەکەم و سێهەمەوە قسە بکا. ئەمە لە ئایەتی٢ دەردەکەوێت: (فریشتەکان وێرای وەڵامەکانی ئەو–بە پێی فەرمانێ کە ئەیدا–دەنێرێتە خوارێ بۆلای هەرکەسێ لە عەبدەکانی کە خۆی حەزکا، گەفانی لە خەڵکەکە بکەن کە: هیچ شتێ شیاوی پەرەستنی نیە جگە لە خۆم، دەبێ هەر لە خۆم بترسن.). لێرەش هیچی نوێ ناگوترێ، تەنها دووبارەکردنەوەی ترساندن و هەڕەشە و گوڕەشەیە لە مرۆڤ کە لە سورەتەکانی پێشوو، بە لێشاو بەرچاومان کەوتووە. پێشینان راستیان گوتووە: (قسە هەزارە دووی بە کارە)!

٣/ ئایەتی ٣یش دووبارەکرنەوەی بێ نرخی دووپاتکراوی دەیان جارەیە: (ئەم عاسمانانە و زەوینەی هەر بۆ ڕاستی داهێناوە. بەرزترەو دوورە لەوەی ئەوان دەیکەن بە شریکی.)

٤/ ئایەتی چوارەمیش وەك حاڵی ئایەتەکانی پێشوو: (بنیادەمی لە تنۆکێك بەرهەم هێنا، کەچی بووتە دوژمنێکی بەئاشکرا.) لێرە بێزاری نووسەری قورئان دەردەکەوێ بەوەی هەموو ئینسانیەت وەك

دوژمنێکی ئاشکرای خودا ناودەبات. هەڵبەت پۆی سووکایەتی بەمرۆڤ بە باشی لەم ئایەتە دەردەکەوێت، وەك بڵێی کابرا تۆ چیت، لە تنووکێك خەڵق بوویت و ئێستا هاتووی دوژمنایەتیم دەکەی!

٥/ چونکە ئەسپ، هێستر و کەر رۆڵی سەرەکی بینیوە لە بازرگانی و بەگشتی ژیانی ئەوسای دوورگەی عەرەبی و ناوەندی ژیانی گرتووەتەوە، بۆیە نووسەریش تەنها ئاژەڵی لەبەرچاو بووە(سنووری پەرەسەندنی هوشیاری)و بەسەرسووڕمانێکەوە سەیری ئاژەڵەکانی کردووەو ئەو زانیاریەمانە پێ دەڵێ کە بە هەزاران ساڵ پێشتر گوتراوەو پێزانراوە: (وڵساتیشی هەر بۆ ئێوە بەرهەم هێنا، کە گەرمایی و بەهەرەیان بۆ ئێوە تێداو لێشیان دەخۆن.)

لەم ئایەتەدا هیچ مەعریفەیەکی نوێی بۆ ئەو سەردەمەش تێدا نییە. خۆ ئەگەر لە گەڵ ئێستا بەراوردی بکەین، ئەوا زانستی مرۆڤ، تەکنیك و بەرهەمی زۆر بالاتری خەڵق کردووە بۆ گواستنەوە یا گەرمایی وەرگرتن!

٦/ ئایەتی شەشەم: (لاتان جوان و ڕازاوەن، کاتێك دەیانبەن بۆ لەوەڕو کاتێکیش دەیانهێننەوە.)

هێنان و بردنی مەڕومالاّت چ پەیوەندییەکی هەیە بە جوانی و رازاوەیی؟ پاشان لە کوێ مەڕومالاّتی برسی و تینوو لە گەڵ مەڕومالاّتی تێروتەسەل بەراورد دەکرێ؟

٧/ ئایەتی حەوت: (گرانبارتان ڕادەگوێزێ بۆ جێگەی وا کە بۆ ئێوە زۆر دژواردەبوو بیگەنێ. پەروەرندەت زۆر دڵسۆز و دلۆڤانە.)

ماڵی ئاینم وێران کرد، ئەوە مرۆڤ ئامێری وای داهێناوە بۆ راگواستنی گرانبار، بە هەزار کەریش هەڵناگیرێ!!

٨/ ئایەتی ٨: (ئەسپ و ئێسترو کەریشی، هەم بۆ سواری هەم بۆ خۆبەجوان ڕانانی ئێوە چێ کرد. شتی وەهای دروس دەکا کە نایزانن.)

خۆزگا موحەمەد ئێستا لە قەبرەکەیەوە رادەستدەبووەوە تا بە خۆی بەراوردێك لە نێوان داهێنانی ئۆتۆمبیل و سواربوونی لە گەڵ سواری ئەسپ و ئێستر و کەر بکردایە!

٩/ ئایەتی ٩: (خودا هەر هێندەی لەسەرە ڕێگەی ڕاست دەست نشان بکا. ڕێگەی خێچ و خواریش هەیە. ئەگەر بۆخۆی بیوستبا، هەمووتانی دەخستە سەر ڕاستەڕێ.)

أ–ئەمە درۆیەکی ترە، چونکە چەندین ئایەتی ترش هەیە، کە خودا بە خۆی چاو ودڵی مرۆڤ دەبەستێ تا"ڕێگای راست"نەبینن وچەندین ئایەتی تریش هەیە کە بەخۆی ڕێگای خێچ و خوار بە مردم پیشان دەدا. ب– ئەم ئایەتەش هەر دووبارەکردنەوەیەو پێشتر دەیان جار هێمام بۆ دووبارەکردنەوەکانیم کردووە. ج– ئەبلیس بە"خۆی" دایهێناوە! ئیسلامییەکان دەتوانن پێمان بڵێن کێ مەلایکەتی شەڕی خەڵقکردووەو کردوونی بە"مەقاشی دەستی بۆ کاری خراپەی مرۆڤ"!؟

١٠/ ئەم ئایەتە ئەوەندە پێشتر نووسراوەتەوە، ئیتر شایەنی ئەوەنیە هیچی لەسەر بنووسرێت: (هەر خۆیەسی لەم حەوایە ئاوێکی بۆدابارانْدن کە ئێوە لێی ڤەخۆن و ڕووەکیشی پێ شین دەبێ و لەو ڕوەکە، ولّساتەکانوو دەچەڕن.)

١١/ ئایەتی ١١ هێماکردنە بۆ سوودی باران لە ڕواندنی چاندەمەنی، زەیتون و ڕەز و دارەخورما...

١٢/ ئایەتی ١٢دووبارەکردنەوەیە و چەندین جار بە دووروودرێژی باسم کردووە: (شەوو ڕۆژی بۆڕام کردن، هەیڤ و خۆرو گش هەسارەش مل کەچی فەرمانی ئەون. لەمەشدا زۆر نیشانە هەن بۆ کەسانێ کە تێدەگەن.)

هەر بۆ نموونە دەقێك لە ئاینی هندۆسییەکان دەهێنمەوە وەك بەراوردکردن لە گەڵ ئەم ئایەتە و ئایەتەکانی تری ئەم سوورەتە: (خۆی بەتەنهایی و زۆر لە دووریدا دەژیٚ..لە بێ کۆتاییدا...لەوێ کە ئاسمان زۆر دلگیرە، سەیرو مەزنە. ....وەك بلێی لەناخیەوە لەو کاتەی بە تێڕوانینی دوورییەوە، دەنگێگی بەرز دەڵێ: ((من لە ئاسمان بەهێزترم و لە زەمین مەززنتر. لە هەموو ئەستێرەکانی دەووروبەرم، بەرزترم. من لەهەموو ئەوانە، بەرزترم. من گشتم لەناو گشت. ئەوەی بمەوێت دەیکەم. ئەوەی بە مێشکمدا بێ، دەیئافرێنم. من کاکڵەی ئەم جیهانە تاکانە و گشتییەم. نە نێرم و نە مێ، بەڵکو ڕۆحێکی دیارینەکراوم لە خەسلەتەکانی. هەموو شتێکم تێدایە و لەناو هەموو شتێکم. هەستەکان ئیدراکم ناکەن، چونکە من ڕاستی هەموو ڕاستییەکانم. من...براهمام.)—سەرچاوە: **قصة الديانات، صفحة٨٠)**

هەر بۆ ئینسافبوون، شێوەی ئەم نووسینە بۆ پێناسەکردنی "خودا"، زۆر چڕوپڕتر، جوانترو کامڵترە لە دەربڕینەکانی قورئان، تەورات و ئەنجیل. شایانی باسە کە زەرادەشتیش لەوەڵامی پرسیاری تیۆلۆگەگان: (مەبەستت ئەوەیە، خواوەندەکانی ڕۆژ، ئاور، چیا و ئەستێرەکانمان، خواوەندی درۆزنانەن؟) دەڵێ: (نەخێر...خواوەندی درۆزنانە نین...چونکە هەرگیز خواوەند نین.....ڕاستییەکەی ئەمەیە..ڕۆژ و خۆر و چیاکان خواوەند نین...بەڵکو خالقی بەهێز خەڵقی کردوون...)—

تیولۆگێکی تر پرسیاری لێ کرد: ئەو خالّقە کێیە؟

زەرادەشت گوتی: ئەوە ئەهورا مزدایە، خواوەندی حیکمەت و دادوەری بەرزی جیهان..

حەکیمێکی تر پرسیاری لێ کرد: دەڵێی ئەو هەموو شتەی لە جیهان ئەفراندووە؟!

زەردەشت گوتی: هەموو شتێکی چاك لە جیهان ئەفراندووە، چونکە خودا چاکەیە..)—هەمان سەرچاوە، لاپەڕەی ٢٩٧—.

١٣/ ئایەتی ١٣هیچ ناگەیەنێ: (لەم زەمینەش گەلێ شتی ڕەنگاوڕەنگی بۆ ئێوە وەدی هێناوە، لەمەدا نیشانە هەیە بۆ ئەوانەی ڕادەمێنن.)

١٤/ ئایەتی چواردە: (هەر ئەویشە زەریای خستووەتە بەردەستوو کە گۆشتی تازەی لێ بخۆن، خشڵێشی لێی بێننەدەرێ و بەخۆتانیەوە هەڵواسن. ئەوا دەبینی کە گەمیەش سنگی دەریا دەقڵێشن، تا چاکەی ئەوتان دەس کەوێ و بەشکوکرانە بژێرن.)

لەم ئایەتەشدا لە دەرگای هیچ بابەتێکی نوێ نەدراوە، وەك هەموو سورەتەکانی پێشوو، دووبارەی ئەوە دەکرێتەوە کە خوا هەموو شتێکی خەڵقکردووە. لەم ئایەتە ناوی بەشێك لەو شتانە دەهێنێ.

١٥/ ئایەتی١٥: (کێوەهەڵەمۆتەکانی لەم زەمینە کردەلەنگەر، هەتا ئێوە نەلەرزێنێ و چۆم و ڕێبازیشی شاندان، تا ئێوە ڕێو بدۆزنەوە.)

مرۆڤ خۆی ڕێگاوبانی هاتوچوو دیاریدەکات و هەندێ جاریش ڕێگاکانی لێ وون دەبێ، بەتایبەتی لە بیابانەکان!...

١٦/ ئایەتی ١٦: (نیشانەگەل دیکەش هەن و بە ئەستێرەش ڕێ دەردەکەن.)

هێماکردن بۆ ڕێ دەکردن بە ئەستێرە، زۆر کۆنترە لە قورئان، تەنانەت ئاینە سرووشتییە کۆنەکان لەناو گەلانی میس، ئێران، بابلی و یۆنانییەکان، ئەستیرەشیان پەرەستووە.

١٧/ ئایەتی ١٧دووبارەی چەندین ئایەتی پێشتر.

١٨/ ئایەتی١٨دووبارەکردنەوەیە!

١٩/ ئایەتی ١٩ دووبارەکرنەوەیە: (هەر شتێکی وەیشێرن و هەرچی ئاشکراشی بکەن، خوا دەیزانێ.)

٢٠/ دووبارەکردنەوەیە!

٢١/ ئایەتی ٢١،٢٢دووبارەکردنەوەن. بۆ دڵنیابوون: (خودای ئێوە هەر یەکێکە. ئەو کەسانەی بڕوایان بەدوارۆژنیە، دڵەکانیان دژباوەڕن و خۆشیان هەر بە زل دەزانن.)

٢٣/ئایەتی٢٣دووبارەکردنەوەی ئایەتی١٩ودەیان ئایەتی پێشتر: (خودا دەزانێ چی لە خودا دەشارنەوەو چی دەردەخەن. خودا لە خۆبەزلزانان خۆشی نایە.)

٢٤/ ئایەتی ٢٤دووبارەکردنەوەیە، بەڵام سەرەنجڕاکێشە: (هەرگایەکی لیّان پرسی: پەروەرێنتان کام مەبەستی ناردۆتەخوار؟ئێژن: چیرۆکی پێشینان.)

ئەوە ڕاستییەکی بەڵگە نەویستە کە زۆر لە دەقەکانی قورئان لە ئاین و ئەفسانەکانی تر هاتووەو پیاوانی ئاینی جوو، مەسیحی یا ئاینەکانی ترو شارەزایانی ئەو سەردەمە لە دەق و ئەفسانەکانی سۆمەر و بابل لە کاتی محەمەد بەو چیرۆك و گێڕانەوانەیان زانیوە.

٢٥/ ئایەتی٢٥ هەڕەشەی ڕۆژی قیامەتە!

٢٧/ ئایەتی ٢٧باسی ڕۆژی قیامەتە و چۆن ئابرووی بێ باوەڕان دەچێ!

٢٨/ ئایەتی٢٨:دووبارەکرنەوەیە و پێشتر باسمکردووە: (سا لە دەرگای دۆژەهەوە بچنە ئەودیو، تاهەتاهەتایە هەر لەوێ بن. ئای کە جێی بادی هەوایان ناهەموارە.)

٢٩/ ئایەتی٣٠و٣١و و٣٣و٣٢و٣٤و٣٥باسی دۆزەخ وبەهەشت و جۆبارەكانیەتی ! !

٣٠/ ئایەتی٣٦و ٦٣هەمان شتن و دووبارەكرنەوەیەكی ساویلكانەیە: (بۆ ناو هەر كۆمەڵەیەك پێغەمبەرێكمان بەرێ كرد، كە خودا بپەرستن و لە شەیتان دوورەپەرێزبن....)

٣١/ ئایەتی ٤٠: (مە هەرچی یەك بمانەوێ پەیدا ببێ، ەر هێندەیە كە پێی بێژین: ببە، دەبێ) دووبارەكرنەوەیەكی بێ مانا !

٣٢/ ئایەتی ٤١، ٤٢، ٤٣، ٤٩، ٥٠، ٥١، ٥٣، ٥٤، ٦٤، ٦٥(ئاوی لەو حەوایەوە داباراند...)دووبارەن و لە سورەتەكانی تر هاتوون ! !

٣٣/ ئایەتی ٦٦، ٦٧گەڕانەوەیە بۆ باسی ولآخەكان و شیرەكانیانە !

٣٤/ ئایەتی٧٢دووبارەكرنەوەی درووستكردنی هەر جنسێك لە جووتە !لێرە بە بێ بڕواكان دەگوترێ: هیچ و پوچ !

٣٥/ ئایەتەكانی ٧٣، ٧٤، ٧٥دووبارەكرنەوەن !

٣٦/ ئایەتی٧٧بەدەیان جار نووسراوە، هیچ گەمژەیەك ئەوەندە ئەم رستەیە لە تۆی كتێبێكدا دووبارە ناكاتەوە: (هەر پێوارێ لە ئەرزو ئاسماندایە- بۆ خودایە. هاتنی رۆژی سەلآیەش وەك چاوتروكاندان وایە، یا نزیكتر. خودا هێزی بە سەر هەموو شتێك دەشكێ.

٣٧/ ئایەتی٨٠دووبارەكردنەوەی سوودی پێستی ئاژەڵەكانەو گوایە(خودا خانووی بۆ چێ كردوون كە تێدا بسێنەوە.) ! !

٣٨/ ئایەتی ٩٠: (خوا بەعەداڵەت و چاكە و بەخشین بە خزم و كەس و كار، فەرمان دەدا و رێ نادا بە ئاكاری پیس و خراپە و دەستدرێژی. ئامۆژگاریتان لێدەكا بەشكوو پەندی لێ وەرگرن.)

لە هەموو ئاین و ئەفسانەكاندا هەمان ئەم جۆرە بانگەوازانە بە بەرفراوانتریش لە عەداڵەت وچاكە و بەخشین بە خزم و كار، لە پێش قورئانیش، كراوە.

ئاخر ئەم ئایەتە چییە لە ئاستی بۆچوونە رەوشتییەكانی بوزا، زەردەشت و كۆنفوشیوس، سوبییەكان و ئاینەكانی میسر؟

چەند نموونەیەك:

بوزا:...

- بڕوا بە حەق... بڕواهێنان بەوەی كە حەقیقەت رێپیشاندەری مرۆڤە.
- بڕیاری حەق..مرۆڤ دەبێ هەمیشە هێمن بێ و هیچ ئازارێك بە هیچ مەخلوقێك نەگەیەنێ.
- پەیڤینی حەق..دووركەوتن لە درۆ، بوختان و دەربڕینی زبر.
- رفتاری حەق.. دزی نەكەن و نەگوژن و كارێك بكەن لەدواییدا لەسەری پەژیوان بن یا شەرمتان لێ بێ..

- کاری حەق...دوورکەوتن لە کاری خراپە، وەك تەزییفکردن، بەکارهێنانی شمەکی دزراو، وزەوتکردنی ئەوەی هی تۆ نییە.
- رەنجی حەق.. هەمیشە هەوڵبدریٚ بۆ چاکە و دوورکەوتن لەوەی شەڕە.
- تێڕامانی حەق..هەمیشە هێمن بە و خۆت بۆ خۆشی و خەم نەدیتەدەستەوە.
- تتیرکردنی حەق..ئەمەش نابیٚ، تەناها بە پەیڕوکردنی رێساکانی سەرەوە و گەیشتن بە قۆناغی ئاشتی کامڵ....)

کۆنفوشیوس:

...خۆشەویستی ئاشتی بەدیدەهێنیٚ..... و هەزاران بۆچوونی ئەخلاقی زۆر باڵا.

زەردەشت:

لە ئاڤێستا هاتووە: (دزی، راورووتکردن، وێرانکردن و تێکدان ناکەم و تۆڵەش ناسێنمەوە...دان دەنێم بەوەی ئاهورا مەزدای تاقە خواوەند دەپەرەستم و بڕوام بە ئاینی زرادەشت هەیە...و دانی پێدا دەنێم کە من گوێڕایەڵی بیرکردنەوە بم لە چاکە و گوتاری باش و کاری چاکە.)

٣٩/ ئایەتی ٩٣دووڕووی"خودا"و هیچ وپوچی و ناکۆکی قورئان پێشان دەدا: (ئەگەر خودا کەیفی لیٚ با، گش دەیکردن بە هاوئاین، بەلاٌم **کەسیٚ خۆی حەزبکا، گومرای دەکا و لەکێش حەزکا، دەیخاتە سەر راستەڕێیە....**) ئاخر ئەم ئایەتە ناکۆك نییە لە گەڵ ئایەتی ٩؟ لەم ئایەتە نووسراوە: (**خودا هەر هێندەی لەسەرە ڕێگەی ڕاست دەست نیشان بکا.** ڕێگەی خێچ و خواریش هەیە، ئەگەر بۆخۆی بیویستبا، هەمووتانی دەخستە سەر ڕاستەڕیٚیە.)

٤٠/ ئایەتی٩٧دووبارەکرنەوەیە!

٤١/ ئایەتی١٢٥: (بەکارزانی و ئامۆژگاری پەسەند، مەردم بەرەو ڕێگەی پەروەرندەت گازی بکە و بەچاکترین شێوە لەگەڵیاندا بدویٚ....)

ئەگەر بەراوردی ئەم ئایەتە درووستە لە گەڵ ئایەتەکانی ئەنفال و مانگا و ئەوانی تر بکەین، ئەوا دەگەینە ئەو بڕوایەش کە قورئان بەڕاستی کیسەی ئاجبایەتییە!

٢٠٠٣/١/٣١

سورەتی ئیسرا چی دەڵیٚ؟و هاوڕیٚ لینین و ئاین!

رەنگە هەندیٚ دۆست نەزانن، چەند ئازار دەکێشم بەدەست خوێندنی قورئان، بۆیە دەڵێم، چەند لەم کتێبە ورد دەبمەوە، ئەوەندە لە مرۆڤبوونم کەمدەکاتەوە، شەرم دەکەم لەوەی ئەم ئاینە(ئاینەکان بەگشتی)، بەشێوەیەکی وا ترسناك لەناو شادەمارەکانی کۆمەڵگاکەم کارتێکردنی خۆی دەکا. کاتیٚ دەست بەخوێندنی قورئان دەکەم و ئەم کاتە زێڕینانەی بۆ تەرخان دەکەم، هەست

بەنامۆبوونێکی زیاتر دەکەم، بە بێ هودەیی و نەگبەتی، و شەرمەزاری دامدەگرێ، بەلاَم دەشزانم هیچ مەفەڕێکی ترم نییە بۆ قوتاربوون و دەبێ ئەم مەینەتی و ئازاردانە تا ڕۆژی خەتمکردنی، بچێژم.

ئاخر من چ بکەم بە ئایەتگەلێك، لە سورەتی مانگادا دەنووسرێت و پەیتا پەیتا لە سورەتەکانی تر دووبارە دەکرێنەوە، بەبێ ئەوەی هیچ لەناوەڕۆکی سورەتەکە بگۆڕێ یا گەشەیان پێبدا؟ من چ بکەم بە خیتابی ئایینی کە ڕەنگدانەوەی کۆمەڵگای مەکە و یسرب(مەدینە)ی پێش ١٤٠٠ساڵە؟من چ بکەم بە شێوەکانی تەحقیرکردنی ژنان؟ بە ئەقڵی خێڵەکی، تۆڵە، ترساندن و گفتی بە ژیانی پاش مردن لەناو بەهەشت؟و دەیان پرسیاری تر.

١/ لە ئایەتی ١٦ی ئەم سورەتەدا،"خودا" <u>**ویستی قڕکردنی هەیە**</u> و بەخۆی <u>**فەرمان دەدا**</u> بۆ <u>بەدفەڕی</u> و <u>خراپەکاری</u> و لە پاشاندا هەر بەخۆی هەموو شارەکە ئەنفال دەکا: (*هەر کەویستمان شارێك قڕکەین، دەوڵەتمەنە خۆشگوزەرانەکانی وان، دنە دەدەین بۆ بەدفەڕی و خراپکاری و لە ئاکاما ئازاریان بۆ واجۆدەبێ، ئەوساکە تێکی دەهاڕین. زۆر بەرەشمان لەپاش نوح لەناوبردوە. بۆ تۆ ئەوەندە بەسە کە پەروەرندەت لە گوناحانی عەبدانی ئاگادارە و دەیانبینێ.*) بە عەرەبییەکەی: (واڎا أردنا أن نهلك قريه أمرنا مترفيها ففسقوا فيها، فحق عليها القول، فدمرنها تدميرا.). نووسەرەکەمان لەبیریکردووە کە لە ئایەتی٩ی‌سورەتی نەحل بەم شێوەیە باسی خودا دەکا: (خودا <u>هەر هێندەی</u> لەسەرە <u>ڕێگەی ڕاست</u> دەست نیشان بکا. ڕێگەی خێچ و خواریش هەیە. ئەگەر بۆ خۆی بیوستبا، هەمووتانی دەخستە سەر ڕاستەڕێ یە.). قورئان بەخۆی هۆی سەرخستن و سەرنەخستنی مرۆڤ بۆ بڕواهێنانی بەرنامەڕیزی کردووە، ئەوەتە لە ئایەتی٢١هاتووە: (دەبڕوانە چۆن بازێکمان لەچاوبازێك سەرخستوە، دیارە کە لەدوارۆژیشدا پلەوپایەو سەرخستن لەمە زۆرترە.)!!

٢/ ئایەتی ٣٦، ئایەتی ٣ی سوورەتی مانگا پوچەڵ دەکاتەوە:

ئایەتی ٣٦ی ئیسرا: (مەکەوە شوێن شتێکی وا کە نازانی چیە و چۆنە، چونکە گوێچکە و چاوو دڵیش، گشتیان پرسیاریان لەسەرە.)

ئایەتی٣ی مانگا: (...ئەم کتێبە بۆ ئەو کەسانەی <u>بڕوایان بە نەدیارە...)</u>

٣/ ئایەتی ٢٢و٢٣و٣٩بەڵگەیەکە لەسەر ئەوەی کە قورئان لە خاوەن ئەقڵی باڵاوە"دانەبەزیوە": (دەگەڵ خودا هیچ شتێ تر مەپەرستە...پەروەرێنت فەرمانی دا کە غەیرەز وی مەپەرستن...وێرای خودا پەرستووی تر مەپەرستە...). ئەم سێ ئایەتە مەگەر شێتێك نووسیبێتی، نەك هێزی ڕەها و درووستکەری گەردوون، چونکە ١/بەدەیان جار دووبارەبوونەتەوە.٢/ ئایەتی٢٢و٢٣لەتەنیشت یەکیشەوە نووسراون!

٤/ قورئان سوکایەتی بە هەموو مرۆڤ دەکا و جوێنی ناشیرینی پێدەدا. ئایەتی٤٧: (...مرۆ زۆر ئەمەك نەناسە.)، ئایەتی ١٠٠: (...مرۆ چکوس و قرنیسە.)!

٥/ ئایەتی٦٠، ٦٢،٦١، ٦٣، ٦٤و٦٥سێبارەکردنەوەی گفتوگۆکردنەکەی خودایە دەگەل ئەبلیس و سوژدەنەبردنەکەی ئەمەی دووایی بۆ ئادەم(بڕوانە نووسینەکانی تر)!!. سەیر ئەوەیە، لێرەشدا ئەو دیالۆکە بەشێوەیەکی تر داڕێژراوە!!منیش بۆم هەیە پرسیار بکەم، کامەیان، دیلۆکە راستەقینەکەیە؟ پاشان چۆن"مەلایکەتی خوا"یەك بابەت بە سێ شێوەی جیاجیا بۆ محەمەد دەگێڕێتەوە؟ بۆ بەراوردکرن، بڕوانە ئایەتەکانی٢٨-٣٢ی سورەتی حیجرو ئایەتەکانی ١١-١٨ سورەتی ئەعراف!

٦/ ئایەتی٨بەڕاشکاوییەوە تایبەتمەندییەکی مرۆڤ دووپات دەکاتەوە: (بەشکوو پەروەرندەی خۆتان بتانخاتە بەر بەزەیی. *ئەگەریش تێ هەڵچنەوە*، *ئێمەش تێ هەڵدەچینەوە*، دووژەهیشمان کردە زیندان بۆ گرۆی خودانەناسان.) هەر چۆن لە چەندین ئایەتدا، ئەندامەکانی بوونی خودا رێك ئەندامی جەستەی مرۆڤە، ئاوا لەم ئایەتەش رفتارەکانیش هەر رەفتاری مرۆڤە(تەماشای نووسینەکانی پێشووتریش بکە). لە دەقێکی تەوراتدا زۆر بە کورت و پوخت رەفتاری خودا پێشچاو دەکەوێ: (...ساکنی ئاسمان پێدەکەنێ. خودا گاڵتەیان پێدەکا و لەو کاتە بە توڕەییەوە قسەیان پێدەڵێ... پەرەگرافی دووهەمی ئەم ئایەتەش پیشانمان دەدا کە"خودای دلۆڤان و هیهرەبان" نەك هەر دۆزەخی هەیە، بەڵکو(هەیئە خاصە و ئەبوغرێب)یشی هەیە!

٧/ بەپێی بۆچوونی بڕواداران، هەموو کتێبەکانی"خودا"پیرۆزن، بەلام لە ئایەتی٩دا رووبەڕووی ناکۆکی ناو خودی قورئان دەبینەوە، بەبێ ئەوەی پێویستیمان بە تێڕامان و لێکدانەوەیەکی تایبەت هەبێ. لەم ئایەتە هاتووە: (بێ گومان ئەم قورئانە رێگایەکی پیشان دەدا لەگش ڕیان سەرڕاسترە.)

ئایا پلەی سەرڕاستی تەورات و ئەنجیل و زەبور چەندە؟ خودا چ ئایەتێك، بۆچوونێك، فەرمانێك یا...هتد نادرووستی"دابەزاندووە"؟

٨/ ئایەتی ١٢دووباری کردنەوەی ئایەتی١٢ی سورەتی نەحل و چەندین ئایەتی تر!

٩/ بەدرێژایی لاپەڕەکانی قورئان، ئایەتگەلێك"دادەبەزێت"کە وەك ناوەڕۆك تەنها دووبارەکردنەوەی ئایەتی٩ و١٠یە: (بێ گومان ئەم قورئانە رێگایەکی پیشان دەدا لە گش ڕیان سەرڕاسترە. بەو بڕوادارانەش کەوا ئاکار چاکن، موژدەدەدا: پاداشتێکی گەورەیان هەس. ئەو کەسانەش کە بڕوا بە دوارۆژناکەن، ئازارێکی زۆر بەژانمان بۆ سازکردوون.)

١٠/ ئایەتی٤٦ی ئەم سورەتە پێمان دەڵێ: (سەرپۆشگەلێکی وامان نایە بان دڵیان کە تێی نەگەن، گوهەکانیشیان کپ دەبن....). بەلام دەمێکە ئەم فێڵە"شەیتانییەی خودا"بۆ پیشاندانی رێگای خێچ و خوار بە مرۆڤ لە ئایەتی٧ی سورەتی مانگا هێمای بۆ کراوە:(لە خوداوە دڵ و گوێ یان مۆر کراوەو پەردەیەکیش بە بەر چاویاندا کشاوەو بەشیان ئازاری بەژانە.)

١١/ لەم سورەتە چەندین بانگەوازی"ئەخلاقی" هاتووەتە پێش وەك:

www.kurdistannet.org

www.kurdistannet.org
21/05/2003 21:50

- ئايەتی۳۲: (تخوونی زیناح مەکەون، داوێن پیسی ئاکاری زۆر نالەبارەو ڕێبازێکی ناهەموارە.)
- ئايەتی۳۱: (زارۆی خۆتان لە ترسی لەبرسان مردن لەناو مەبەن. ئێمەین ڕۆژی ئەوانیش و ئێوەش دەدەین. کوشتنی وان، هەڵەکاریەکی مەزنە.)
- ئايەتی ۳۳: (بنیادەمیٚ کە کوشتنی بەناڕەوا زاندراوە، مەکوژن مەگین لەسەر هەق. هەر کەسێکی بەناهەقی بێتەکوشتن، دەسەلاتمان داوەتەدەس خوێنگرەکەی، ناشیٚ لەتۆڵەساندنا هەڵەڕۆبیٚ و لەوبارەوە ئاریکاری بۆکراوە.)
- ئايەتی۳۷: (بەفیزەوە هەنگاو بەسەر هەردا مەنیٚ، تۆ ناتانی ئەم زەمینە بقەڵێشی و لەدرێژیشدا هەرگیز ناگەیە بەندەنان.)

بیٚ گومان بانگەوازی تخوون نەکەوتن لە زیناح کارێکی باشە، بەلاّم ئایا بەم بانگەوازە، تاوانی زینا لەناو کۆمەڵگا—بە کۆمەڵگای ئەوسای سەردەمی محەمەد لە مەدینە و مەکەیشەوە— کۆتایی پیٚ دیٚ؟ ئایا مەرجە ئابووری و کۆمەلاّیەتییەکان بۆ کۆتاییپیهێنان بەزینا جێبەجیٚ بوو؟ ئایا دەقەکانی قورئان ئەو هێزو تواناییەی هەیە بۆ کۆتاییی پیهێنان بە زیناح؟ هەرگیز نەخێر. ئەوە بنەمای ماددی، هێز، دەسەلاّت، پەروەردەی بیروبۆچوونێکی ترە، دەتوانیٚ کۆتایی بە زیناکاری بهێنیٚ، نەك قورئان. محەمەد زەواجی(متعە)ی حەلاّلکردووە—سەرچاوە: مجتمع یرب، خلیل عبدالکریم،صفحە۳۷— ئەمەش جۆرێکە لە زینا. جیاوازییەکەی نێوان زینای موتعە و زنای ناو کەلەچیخانەکان ئەوەیە، یەکەمەکەیان بەناوی خودا و قورئان و لەبەردەم ئاخون بازرگانی بە ژن دەکریٚ، دووهەمەکەشیان پێویستی بەوە نییە، گەوادێکی"شارستانی"سەرپەرشتی بازرگانی بە ژن دەکا. ئەم جۆرە ئەزدواجە لە سەردەمی عومەری کوڕی خەتاب قەدەغەکرا.(هەمان سەرچاوە، لاپەڕەی۳۸) زەواجی موتعە شێوەیەکە لە شێوەکانی زیناکاری. خۆ ئەگەر بمانەویٚ شێوەکانی تری زیناکاری دەستنیشان بکەین، ئەوا فرەژنیش زیناکارییە، کەنیزەکانی ناو ماڵی ئەسحابە و بڕوادارەکانیش هەروا....

کوشتنی بنیادەم بەناڕوایی لە هەموو کتێب و یاسا کۆن و تازەکان هاتووە، پەرەگرافی دووهەمی ئایەتەکە مەبەست لە(مەگین لە سەر هەق)دیاری ناکات. هەر ئەم هەقیە بەهەزار شێوە لێکدەدرێتەوە! قورئان چونکە زادەی بیری خێڵ و عەشرەتە، لە حاڵەتیٚ کەسێك بەناهەقی بەدەست یەکێکەوە بێتە کوشتن، دەسەلاّتی داوەتە دەستی خوێنگرەکەی، نەك دەسەلاّتی محەمەد و ئیسلام. دەقە یاساییەکانی ئەمرۆ زۆر زیرەکانەتر و بەلۆژیکترەوە چارەسەری ئەم کێشەیە دەکا. بۆیە تێگەیشتنی ئەمرۆ لە ناکۆکییدایە لەگەڵ ئەو دەقە"پیرۆزە"!...

١٢/ئەوەی بییەوێ باسی"بلیمەتی"قورئان بکا، دەبێ"شانازی"بەچەندین جار دووبارەکردنەوەی ئەم ئایەتانەش بکات و لە هەمان کاتیشدا روونکردنەویەکی هەبێ بۆی تا نەخۆی و نەخەڵکیش هەڵخەڵەتێنرێت. ئاخر بۆچی ئەم ئایەتانە بە دەیان جار"هاتووەتە خوارەوە"؟

ئەمەش نموونەکانن:

– ئایەتی ٢، ٣، ٦، ٧، ٨، ٩، ١٠، ١٢، ١٥، ١٧، ١٨، ١٩، ٢٠، ٢١، ٢٢، ٢٣، ٢٤، ٣٩، ٤١، ٤٣، ٤٤، ٤٥، ٤٦، ٥٣، ٥٥، ٥٤، ٦١، ٦٢، ٦٣، ٦٤، ٦٦، ٩٧، ٩٩، ١٠١، ١٠٣، ١٠٥، ١١١.

ئەمەش ئایەتەکانە

أ– ئایەتی دوو:(کتێبێشمان داوە موساو کردمانە ڕێنوێنییك بۆ بەرەو هۆزی ئیسرائیل، کە: غەیرەز من با بریکارێکتان نەبێ.)

ب– ئایەتی٣: ئەی تۆرمەی ئەوانەی کە دەگەڵ نووحا هەڵمان گرتن!بەڕاستی ئەو عەبدێ شوکرانە بژێر بوو.)

ت– ئایەتی٦: (لەپاشان کارێ وامان کرد، ئێوە لەوان بەهێزتر بن، هەژماریشتان فرەتربێ و بەدارایی و زاروزێچیش یارمەتیمان پێ گەیاندن.

پ– ئایەتی٧: (ئەگەر ئێوە چاکە بکەن، چاکەی دەگەڵ خۆتان دەکەن، ئەگەریش خراپەتان کرد، لەخۆتانە.)

ج– ئایەتی٩: (بێ گومانە ئەم قورئانە ڕێگایەکی پیشان دەدا لەگش ریان سەرڕاسترە. بەو بڕوادارانەش کەوا ئاکار چاکن، موژدەدەدا، پاداشتێکی گەورەیان هەس.)

ح– ئایەتی١٠: (ئەو کەسانەش کە باوەڕ بەدوارۆژ ناکەن، ئازارێکی زۆر بەژانمان بۆ سازکردوون.) ...هتد

هەڵوێستی هاوڕێ لینین لە بارەی ئاین

... ئاین یەکێکە لە جۆرەکانی ستەمکاری ڕۆحی و لە هەموو شوێن و قوژبنێکدا کە هەمیشە کار بۆ غەیرە دەکرێ، بە هۆی دەستکورتی و تەنهاییەوە، دەبێتە بار بەسەر جەماوەری چەوساوەکان. بێ دەسەلاتی چینی چەوساوە لە خەباتیاندا لە دژی چەوسێنەران، بەهەمان شێوەو بە ناچاری دەبێتە هۆی بەرهەمهێنانی باوەڕ بە ژیانێکی باشتر لە پاش مردن، وەك چۆن بێ دەسەلاتی مرۆڤە سەرەتاییەکان لە بەرامبەر سرووشت، بڕواهێنان بە خواوەندەکان، شەیتان و ڕووداوی عاجباتی...هتد بەرهەمهێنا. ئەوانەی هەموو ژیانیان کاردەکەن و بەدەست هەژارییەوە دەناڵێنن، ئاین فێریان دەکا کە تا ئەو ڕۆژەی لەسەر زەمیندان، ملکەچ بن و سەبووریان هەبێ و دڵنەواییان دەکا بە هیوای جوونە ناو بەهەشتی ئاسمان. لێ ئەوانەی بە ڕێگای کارکردنی کەسانی تر دەژێن، ئاین فێریان دەکا، کە تا ئەو ڕۆژەی لە سەر

زەمیندا دەژین، کاری چاکە بکەن، بەم بیانووە، هەموو بوونی چەوسێنەرانەیان ئاوا پیشانیان دەداو بە نرخێکی زۆر هەرزان، بلیتی چوونە ژوورەوەی بەهەشتیان پێدەفرۆشرێت. ئاین تریاقی گەلە. ئاین جۆرە ئارەقێکی خراپە کە تێدا کویلەکانی سەرمایە تەسەوری مرۆیی و خواستەکانیان لە نیوەچلێ ڕێگای بەرەو ژیانی شایستە بە مرۆڤ، سەرخۆش دەکا.

بەلاّم کویلەیەك لە کویلەیاتی خۆی هوشیار بووەوەو بۆ خەبات لە پێناوی ئازادی خۆی، ڕاپەڕی، لە نیوەی کویلایەتییەکەی ڕزگار دەبێ. کرێکاری هوشیاری هاوچەرخ کە لەناو فابریکی پیشەسازی گەورە پەروەردە بێ و لەناو ژیانی شاردا چاوی بکرێتەوە، بە بێزاندنەوە، بروا بە ئاین، فرێدەدا و بەهەشت بۆ قەشە و ئەو بۆرژواییانە کە بەساختە ئاینداریان پیشاندەدەن، بەجێدەهێڵێ و بۆ ژیانێکی باشتر، لێرە، لە سەرڕووی زەمین خەبات دەکا. پرۆلیتاریای هاوچەرخ لایەنگیری سۆسیالیزم دەکا کە زانست لە خزمەت خەبات دژی تەمی ئاین دادەنێ و کرێکاران لە بڕواکردن بە ژیانی پاش مردن، ڕزگارو لە پێناوی ژیانێکی باشتر لە سەرڕووی زەمین یەکگرتوویان دەکا.

ڕاگەیاندنی ئاین وەك مەسەلەیەکی تایبەت–بەگشتی، بەم ووشانەوە هەڵوێستی سۆسیالیستەکان لەبارەی ئاین دەردەبڕێت–. بەلاّم دەبێ مانای ئەم ووشانە بە وردی پێناسە بکرێ تا هیچ جۆرە بەهەڵەتێگەیشتنێك پێشمان نەگرێ. ئێمە داوا دەکەین، ئاین لە بەرامبەر دەوڵەت، شتێکی تایبەت. بەلاّم تا ئەو شوێنە پەیوەندی بە حزبی ئێمەوە هەیە، ناتوانین ئاین بە مەسەلەیەکی تایبەت دابنێین. دەوڵەت نابێ کاری بە ئاینەوە هەبێ و کۆمەڵە ئاینییەکانیش بۆیان نییە بە هیچ شێوەیەك پەیوەندییان بە دەسەلاّتەوە هەبێ. دەبێ هەموو کەسێك ئەوپەڕی ئازادی هەبێ لە بڕواهێنان بەو ئاینەی دەیەوێ یا بڕوانەهێنان بە هیچ ئاینێك– واتە ئەتائیست بوون– کە هەر سۆسیالیستێك، وەك دەستوور وایە. هەموو جیاوازییەکی یاسایی لە نێوان هاولاّتیان بە گوێرەی بڕوای ئاینیان ئەوپەڕی نامەشرووعییەتە. تەنانەت دەبێ ناوهێنانی ئاینی هاووەلاّتیان لە دیکومێنتەکانی دەوڵەت بە بێ قەیدوشەرت، لابرێن. نابێ هیچ جۆرە یارمەتییەك یا مافێکی تایبەت بە کلێسای ڕەسمی یا کۆمەڵە ئاینییەکان بدرێ. ئەمانە دەبێ بەوپەڕی ئازادییەوە، کۆبوونەوەی هاوبیری سەربەخۆی خۆیان دوور لە دەسەلاّتی دەوڵەت، بکەن....(سەرچاوە: لینین، بەرگی١٠، بە ئەلمانی، وتاری سۆسیالیزم و ئاین، لاپەرەی ٧٠–٧٥، لە٣/١٢/١٩٠٥بلاّوکراوەتەوە. لە ماوەی داهاتوو، هەموو ووتارەکە بۆ کوردی وەردەگێرم)

بەداخەوە ئەم دەقە، بۆخاتری "برا موسڵمانەکان"نە بۆ عەرەبی و نەیش بۆ کوردی وەرگێردراوە!!

dwaroj@yahoo.de

٢٠٠٣/٢/١٠

www.kurdistannet.org کوردستان نێت

www.kurdistannet.org
21/05/2003 21:50

Der Koran: ein blutruenstiges Plagiat

Eine kommunistische Position zu den Religionen

Salam abdula Ibrahim
18.2.2003
Germany

www.kurdistannet.org
کوردستان نێت